

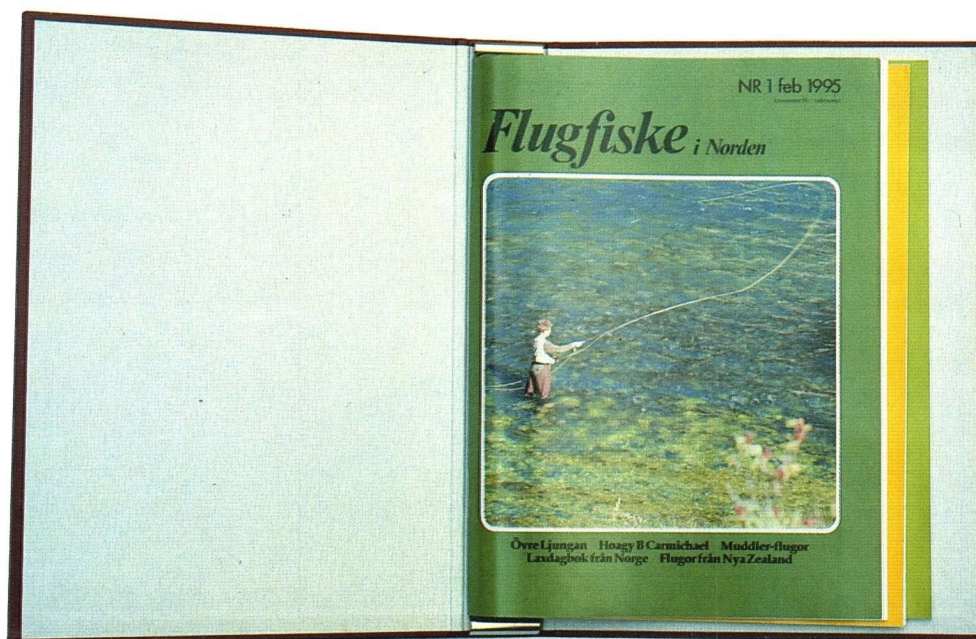
NR 1 feb 1996

Lösnummer 55:- (inkl moms)

Flugfiske i Norden

The Salmon Fly Flugor från Irland Alsterån
Kölån Röding i blanka vatten Kungsfiskaren

Hela 352 sidor flugfiskeläsning!

Mycket blir dyrare – men knappast FiN. Under de senaste 7 åren har prenumerationspriset ökat med 20 kronor och det är ju inte ens tacksning för det fördyrade portot under åren, så det måste vara något annat vi gör så bra. Tack alla medarbetare som hjälper oss att göra denna vår tidning till vad den fortfarande är.

För bara 270 kronor kan Du fortfarande få dessa 352 sidor renodlad flugfiskeläsning direkt hem i din brevlåda under hela 1996. Det motsvarar en rejält tjock bok i storformat späckad med fiskerereportage, nya flugmönster, fisketips, marknadsnyheter, artiklar om fiskevård och fiskebiologi, entomologi, kåserier och mycket, mycket annat.

Du kan fortfarande köpa äldre tidningar från förlaget dock ej de tre första årgångarna men nästan alla därefter.

På bilden ovan kan Du se hur vår samlingspärm skyddar och bevarar dina tidningar samt hur lättläst en hel årgång blir. Pärmen kostar fortfarande bara 40 kronor.

Du kan också köpa en hel årgång inbunden. Det är ett mycket gediget arbete, sydd för hand, enl gamla bokbinderimetoder. Denna inbundna bok har guldtryck – Flugfiske i Norden och årtal – på ryggen. Dina egna tidningar kan Du också få inbundna på samma sätt via oss.

Vill du bli en ny skribent med artiklar om upplevelser, iakttagelser, egna flugmönster eller funderingar kring detta fångslände flugfiske så kan Du skriva till redaktionen, Gunnar Johnson, Box 22, 570 20 Bodafors.

Är Du intresserad av att beställa eller prenumerera ring el skriv då till Flugfiske i Norden, AnneMarie Skarp, Violg 7, 343 34 Älmhult, tel 0476-160 90, fax 0476-160 64.

Flugfiske i Norden

NR 1 feb 1996

Innehåll i detta nummer:	Sid
Ledaren	5
Alsteråns vitskummande öringströmmar	6
Nytt från Sverige	12
Inntryck fra laksesesongen i Norge 1995	13
Nyt fra Danmark	15
The Salmon Fly	16
Nytt fra Norge	19
Köln	20
Flugor från Irland	24
Slitna flugor fiskar bäst	26
At "jagte" materialer	28
Den flygande ädelstenen	32
Trimma på strandkanten	34
Bokbiten	35
Neger'n	36
Jenter, fluer og Glommaharr	40
Marknadsnytt	44
Ebonit och silver	48
Tinsel från sybehörsaffären	49
Torkställning för flugor	50
Hur ser laxen flugan II	52
Köp, sälj och byt	56
En CdC-puppa för regnbågen	57
Röding i blanka vatten	58
Caddis med vinge av sommarpäls från rådjur	60
Tankar på strandkanten	62

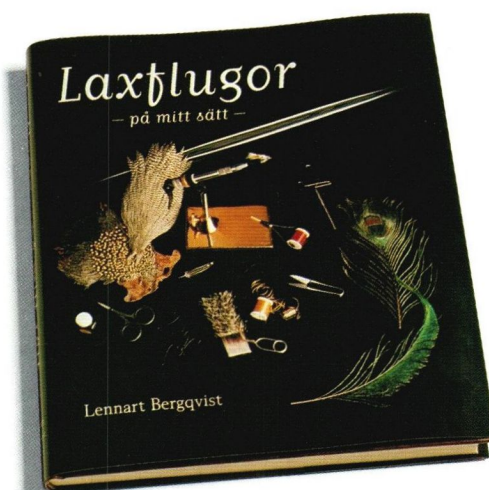
Omslagsbilden:

Foto: Anders Isberg

I april kommer den,
boken som många väntar på.

Laxflugor

— på mitt sätt —

24 olika typer av laxflugor, bundna och fotograferade med drygt 300 steg-för-stegbilder i färg. • C:a 800 mönsterbeskrivningar.

Stora färgbilder på allt material som använts. • C:a 260 sidor.
100 st. numrerade bibliofilex. Ring för närmare upplysning.

495:-

Kan beställas hos Lennart Bergqvist
Tel/fax. 0570-154 79, mobil: 010-2319161
eller hos välsorterade fiskeredskapsbutiker och bokhandlare.

Jubiléumsutgåva – Dame Julianas Flugor

Med anledning av 500-årsminnet av Dame Juliana Berners "The Treatyse of Fysshynge Wyth an Angle", som trycktes i andra utgåvan av "Book of St Albans" 1496, har vi gjort en svensk nyöversättning av den del av Dame Julianas avhandling som berör flugfiske. Översättningen är handtextad i ett något tillrättat, lättläst gotiskt typsnitt. Denna nyöversättning utgör andra delen i vår bok "Dame Julianas Flugor".

Bokens första del är en analys av Dame Julianas ibland svårtolkade text samt en beskrivning av samtida redskap och de tolv flugor hon rekommenderar för fisket under årets olika månader. Boken behandlar dessutom sportfiskebegreppets ursprung och den tid och föreställ-

ningsvärld ur vilken sporten föddes.

"Dame Julianas Flugor" är tryckt i endast 240 numrerade och signerade exemplar. I varje bok finns en handakvarellerad plansch med rekonstruktion av dåtida flugor. Böckerna är bundna helt för hand med kapitalband och skinnrygg, och de hårda pärmarna är klädda med specialgjort, handinfärgat papper för att få en gammaldags prägel.

Böckerna kommer att ligga färdiga för leverans med början vid årsskiftet, eftersom 1996 är jubiléumsåret, men ett mindre antal böcker finns klara redan i december. Vi kan alltså hjälpa några – om än inte alla – som önskar leverans till jul.

200 böcker, nr 41–240, levereras i handgjorda, klädda kassetter. Pris: 400 kronor plus portokostnader.

40 böcker, nr 1–40, levereras i handgjorda, klädda boxar, vilka dessutom innehåller en originalakvarell av en öring. Samtliga 40 akvareller är alltså individuellt olika, tecknade i blyerts och målade för hand. Pris per bok: 1 400 kronor plus portokostnader.

Slutsåld!

Välkommen med Din beställning!

Gunnar Johnson

Box 22

570 20 Bodafors Tel: 0380-311 25

Anders Forsling

Storsveden 14

790 15 Sundborn Tel: 023-612 55

OBS! Sänd inga pengar nu! Vi måste först bekräfta att det finns böcker kvar för att klara Din beställning.

Vilse i västen

Att ha sina flugor i en gammal tändsticksask som enda utrustning vid sidan av spö, rulle och en spole tafsmaterial är kanske att gå väl långt, men – handen på hjärtat – nog finns det åtskilligt Du skulle kunna rensa bort ur Din fiskeväst...?

Fiskevästar har nämligen en tendens att bli allt tyngre med åren, och har man dessutom varit "förutseende" nog att inhandla en med några dussin fickor, är det lätt att så småningom "gå vilse i västen". Jag är själv inget undantag. Mina tidigare västar innehöll allt – och jag menar allt – för att klara fiskets alla eventualiteter, tills jag en dag gjorde det enda radikala. Jag lämnade västen hemma och tog endast med en liten flugask och en rulle tafsnylon i bröstfickan. En liten fällkniv fick komplettera utrustningen.

Det blev lite väl radikalt med en så spartansk utrustning. Men jag hade lärt mig att uppskatta den nyvunna känslan av frihet. Följande vinter – det här hände för några år sedan – sydde jag mig därför en minimal fiskeväst i "BH-storlek" med endast några få fickor. Samtidigt gick jag igenom alla mina småprylar för att konstatera vilka som verkligen var outhärliga. Det visade sig inte vara särskilt många...

Oftast fiskar vi i väl kända hemnavatten, där vi vet vilka flugor som går bra vid olika årstider, men har ändå en tendens att plocka med oss en mängd flugor i olika varianter "för säkerhets skull" – flugor, som sedan ligger oanvända år efter år. En ask blir plötsligt två, och utan att vi riktigt vet hur det gått till, bär vi omkring på både tre och fyra askar.

Idag klarar jag mig bra med en liten ask med fack för torr-

flugor och plats för nymfer, flymfer och puppor i locket. Sedan byter jag delvis ut innehållet i asken allt efter som säsongen framskrider. Denna nedbantning av flugsortimentet kan kanske ses som en begränsning – men istället upplever jag det

som en befrielse och styrka. Och då menar jag inte främst den befrielse det innebär att slippa bära omkring på en massa flugaskar och andra prylar, utan mer den "psykologiska" känslan av frihet och styrkan att kunna koncentrera sig på själva fisket. På något sätt öppnas sinnena när valalternativen och prylarna blir färre.

V i förblindas lätt av alla nya prylar och tror gärna att de ökar vårt utbyte av sporten. Men de verkligt kunniga flugfiskare, som jag har haft glädjen att svinga mitt spö tillsammans med, har alla varit allt annat än prylfixerade. Istället har de byggt sitt fiske på kunskap om fisken och koncentrerat sitt intresse till fisken och fisket.

Jag är absolut ingen "pryl-hatare", långt därifrån, utan är istället tacksam att redskapsfabrikanterna förser oss med allt bättre grejor. Men jag har samtidigt lärt mig att många prylar oftast betyder mindre frihet. Och känslan av frihet är för mig mycket central i flugfisket. Jag tror till och med att det är den frihetskänslan som gör att de flesta av oss valt just flugfiske som sport och livsstil.

Att vara "vilse i västen" ska därför inte enbart tolkas bokstavligt, utan kanske mer som ett tecken på att prylar lätt kan bli ett substitut för själva fisket – och därmed skymma sikten för vad det hela egentligen handlar om...

Gunnar Johnson

Alsteråns vitskummande öringströmmar

Småländska Alsterån är ett vackert strömvatten som bjuder mycket spännande flugfiske i sina bästa stunder. Istället för rent put and take har man valt att ge den inplanterade öringen möjlighet att förvildas till en mer naturlig anpassning i åns strömmar. Ett fiske i en miljö med inbjudande vitskummande forsar, men också med kulturhistoriska inslag, som ger flugfiskeupplevelserna en alldeles extra krydda...

Text & foto: Pelle Klippinge

Tänk om ett vatten som småländska Alsterån fått vara oreglerat och fritt i sitt lopp ut mot Kalmarsund. Naturligt, opåverkat av kraftverksbyggandets hänsynslösa fördämningar och förödande regleringsamplituder. Vilket öringvatten det skulle varit! Småländsk vildöring bakom varje sten och med hela sländsortimentet representerat. Vilka fiskeupplevelser ån skulle bjudit med sin kringliggande och fantasieggande trollnatur, där storskogen på sina håll växer helt ner till åkanten, där vitskummande forsar och fall banar sin väg bland storstensblock, rase-

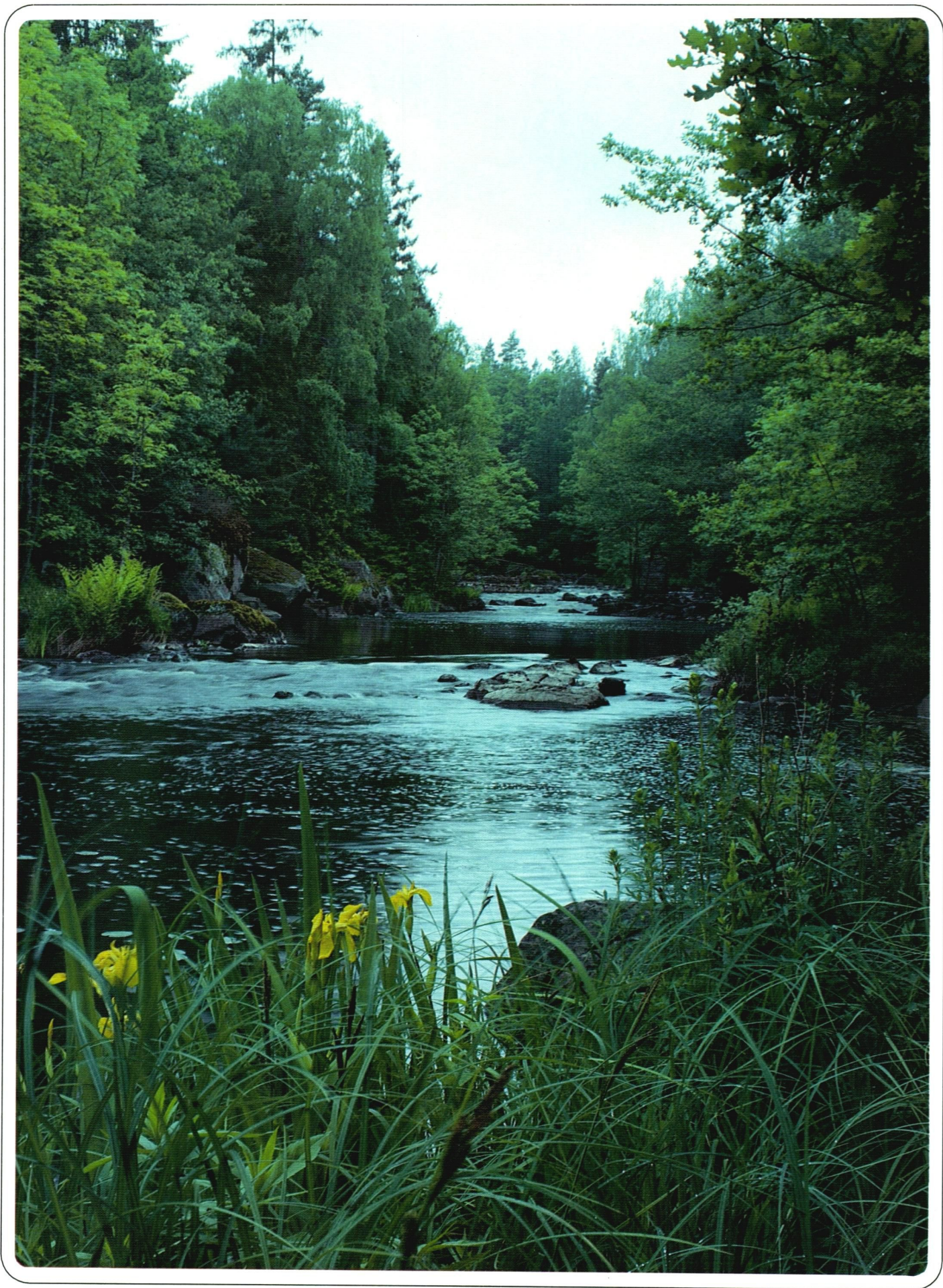
rade kvarnskelett och jätteormbunkar. Tänk om det inte bara vore en dröm utan verklighet, vilket värde skulle då ett sådant vattendrag representera i dagsläget med tanke på den efterfrågan som det är på strömvattenfiske, möjligen också sett i relation till den energimängd som turbinerna snurrar fram?

Tankarna kommer osökt. De stör koncentrationen då jag fiskar mig nedför åkröken uppe vid Näset. En öring har vakat längst ner på nacken, och då jag placerar flugan missar jag betänkligt. Nytt kast. Ny drift och öringen tar.

Jag missar dock mothugget och sticker öringen. Svär på den kalla nordanvinden, ställer undan spöt och faller istället ut ryggsäcken bland prunkande vitsippor och grönskande ekar. Längre ner mot den brusande forsen står liljekonvaljbladen tätt och bakom mig rasslar en ödla på torrt fjolårsgräs. En vackrare plats är svår att hitta och det

forts på nästa uppslag

Vid Boxfors faller Alsterån relativt snabbt och bildar små härliga "pottor" att fiska i...

FISKEKORT ALSTERÅN

Flugor för Alsterån. Till vänster en fiskliknande streamer samt en stor nattsländelarv. I mitten två harörenymfer och till höger om dessa två nattpuppor för ytfiske. Torrflugan under är av Européatyp men med gulbrun vinge för ökad synbarhet.

forts från föreg uppslag

är en sann fröjd att bara sitta och lyssna på forsens brus som så fint ackompanjeras av både trädkrypare och nötväcka. Efter en stund då jag kokat lite kaffe till matsäcksmackorna, kommer en annan fiskare och berättar stolt att han haft gott fiske längre upp, vid Boxfors. En öring på nästan kilot i "hålan" och tidigare i veckan en vacker kämpe på 1,7! Lockad av den berättelsen är jag snart nog åter ute bland strömmens virvlar...

Mellan Oskarshamn och Kalmar

Mitt i den skönaste smålandsnatur, mellan Oskarshamn och Kalmar, rinner Alsterån fram i sitt lopp mot havet. Från sina källor, vid sjön Alstern som ligger en bra bit in i djupaste Småland strax intill Lenhovda, passerar den ytterligare sjöar som Algunnen, Hults-näsesjön och Barnebosjön. Den sista

milen rinner Alsterån genom samhällen Blomstermåla och Ålem innan den så småningom glider ut i Östersjön strax nedströms Strömsrums anrika träslott från 1700-talet. Alsteråns nedersta kilometer är för övrigt både lax och havsöringsförande tills uppvandringen stoppas av ett mindre kraftverk strax nedströms E66:an vid Torsrum. Strax uppströms lilla Blomstermåla, dryga milen från havet, är Alsterån tämligen vild i sitt lopp där forsar och fall avlöser varann med mellanliggande inbjudande pooler. Det är också här som Blomstermåla Fiske & Fritid har sitt cirka halvmilen långa strömfiske med öring. Inplanterad öring förvisso, men vad kan man annars förvänta sig i ett såpass reglerat och utnyttjat vattendrag där Sydkraft med sin korttidsreglering av dammen vid Hornsö tar musten ur de flesta försök till naturlig öringreproduktion. Det är verkligen synd, eftersom Alsterån och dess öringar, både stationära och havsvandrande, sannerligen vore värda ett lyckligare öde.

Strömfisket på Blomstermålaklubbens vatten håller i många avseenden hög klass under större delen av säsongen och den natur man möter längs åkanten, från Boxfors ner till broarna vid Sandbäckshult, är bländande vacker. Här planteras fångstfärdig öring med ursprung från Helige å minst ett par gånger per säsong och det verkar enligt uppgifter från lokala fiskare som om öringen trivs och växer, bara den klarar de första kritiska veckorna efter inplanteringen. Tillgången på framför allt nattsländor i olika former dominerar insektsfaunan där såväl bäcksländor som dagsländor också förekommer. Därtill fiskyngel som elritsa och löja. Alsterån håller enligt gjorda elfisken, också nedströms Hornsödammen, en ringa rest av vad man tror är genuin Alsteråöring. Detta är i högsta grad glädjande, men hur den klarat regleringen och därmed en viss reproduktion genom årtiondena är en gåta som ingen riktigt kan svara på. Möjligen är det havsöringens avkomma som blivit instängd de år de

vuxna lekfiskarna lyckats trassla sig förbi nedströmsliggande fördämningar och fall. Hursomhelst så har man här ett nog så intressant avelsmaterial för eventuella framtida behov.

Förutom utsättning av fångstfärdig öring sätter klubben också ut romboxar med ögonpunktad rom längs fiskesträckan. Målsättningen som klubben jobbar för är att just romutsättningarna inom en snar framtid helt ska dominera och man inte ska behöva sätta alltför stora mängder fångstfärdig öring. På det viset hoppas och tror man att öringstammen ska hålla en stabil nivå med hela registret av öring representerat, från ettåringar upp till vuxna, strömfödda öringar. Möjligen kommer man också att införa restriktiva regler med rent "catch & release", om det visar sig nödvändigt. Detta inte minst med tanke på att så långt som möjligt kunna garantera så öringtäta strömmar som möjligt för besökande fiskare under hela säsongen. Man nöjer sig dock inte bara med att pytsa i rom och fisk, utan varje säsong lägger klubbmedlemmarna också ner en hel del jobb på att rensa lämpliga lekbottnar från vegetation. En åtgärd som man observerat att öringen tycks utnyttja för lek, åtminstone på ett par lokaler längs den drygt halvmilen långa sträckan.

Förvildad öring

Även om säsongstarten normalt sker runt påsktid så är det först i maj som öringfisket börjar komma igång på allvar. Med stigande vattentemperatur och ökat insektsliv stiger naturligtvis också öringens aktivitet på ett markant sätt. Den öring som planterats ut, möjligen också lekt och klarat livhanken under den gångna säsongen, håller då fin kvalitet och är tämligen förvildad i sitt uppträdande. I sammanhanget kan bara nämnas att man idag håller också mer internationellt kända vatten, som exempelvis de klassiska kalkströmmarna Itchen och Test, "vid liv" genom att plantera ut öring, vilket ställer småländska Alsterån i gott sällskap. Det är också den smått förvildade öringen, den som planterades ut säsongen innan, som flugfiskaren önskar kontakta i första hand. Den har vant sig vid sin nya miljö, lärt sig att hitta föda och uppför sig därmed som det anstår en "riktig öring". Näringsreviren hittar Alsteråringen företrädesvis i de strömkanten som bildas lite varstans där hinder som sten och liknande bildar attraktiva tillhåll. Blank-

nackar är andra favoritplatser, speciellt om där finns lite skyddande vegetation som bildar överhäng vid ståndplatsen. Att servera en fluga vid dessa platser är kolossalt spännande de dagar öringen tar föda på ytan och vakar, vilket inte alls är ovanligt då kläckningarna kommer igång mer på allvar frampå försommaren.

Under högsommaren och en bra bit in i augusti kommer de stora problemsperiod, speciellt om Alsterån och Småland råkar ut för en längre tids torka. Då blir vattenflödet nedströms dammen vid Hornsö nära nog stillastående, åtminstone periodvis under vissa dygnsintervaller, vilket gör förhållandena svåra både för öringen och för fiskaren. Varmt väder i kombination med detta lågvatten gör att temperatur, strömstyrka och syrehalt snart nog blir helt oacceptabelt för Alsteråns ädlare art, vilket betyder total huggvägran och intensiv kamp för att klara livhanken. Under högsommaren gäller det därför att kolla upp vattenflödena extra noga innan man kanske företar en längre resa för att komma hit. När sedan regnen återkommer frampå höstkanten kan man räkna med något säkrare flöden, samtidigt som Alsterån lever upp på nytt. Både dag- och nattsländor kläcks även denna tid, där bra dagar kan bjuda på enstaka vak ända fram till säsong avslutningen som infaller runt den 15 september.

Flugfiskesträcka

Vid Näset har Blomstermålaklubben sedan många år inrättat en särskild sträcka för enbart flugfiske som är någon kilometer lång. Här, vid den stora ön Kvilleholm, delar Alsterån upp sig i två fåror varav den mest strömsatta har reserverats enbart för renodlat flugfiske. Strömpartiet här är fantastiskt vackert med vitskummande stryk och nackar mitt inne i omväxlande smålandsnatur, behagligt långt från allfarsväg. Starta gärna fisket uppe vid den gamla järnvägsbron och fiska sedan av strömmarna som ligger på parad hela vägen nedströms. Vid Näset finns därtill en rymlig rastkoja med möjligheter att söka skydd samt att göra upp eld. Vistas man här en stilla försommarekväll kommer man bergsäkert att få höra både morkullans knispande över granskogen samt den mystiska nattskärrans dova surr från de kringliggande stortallarna. Vid ett besök här för några år sedan drog min gode vän Ronald på en som han kallar, "rik-

tig flongöring". Den öringen tog just på kanten till en forsnacke och "flongade" iväg som en raket utför hela forsen. Som den fångstman Ronald är, hann han naturligtvis ifatt den starka öringen, som han så småningom vägde in till fina 1,2 kilo.

Ovanför Näset, i den andra åfåran vid Kvilleholm, ligger en annan fin plats som heter Boxfors. Här faller ån snabbt med små härliga "pottor" att fiska, inklämda mellan stora vilda stenblock. Här finns också spännande lämningar från ett sekel gammalt lädergarveri. Vattnet vid Boxfors är stundtals mycket snabbt, och öringen tar hårt och bestämt. Här vid Boxfors är också traditionellt spinn tillåtet, men fränsett den stora "hålan" mitt på sträckningen, vill jag påstå att fluga fiskar bäst. Längre nedströms kommer flera lockande platser efter varandra innan Alsterån så småningom rinner ner till resterna av det gamla kvarnfallet vid Karlsfors. Redan år 1832 startades för övrigt ett järnbruk upp på denna plats. Här brusar ån fram i full karriär och man kan riktigt känna doften av småländsk flit och urkraft när man står högt uppe på jättestenen som ligger alldeles intill själva fallet. Karlsfors är ur många synvinklar en mycket spännande plats, där det varje säsong fångas en och annan flott öring enligt flitiga Alsteråfiskare. Ytterligare några hundra meter nedströms kommer Sandbäckshultsbroarna som håller flera fina strömmar. Alsterån ringlar sig här i svepande S-form och glider fram med perfekt strömhastighet för flugfiskaren. Efter broarna följer ett större lugnvatten innan ån kommer ner till Rosenström, strax ovan Blomstermåla samhälle. Nedströms Rosenström bildar Alsterån en stor stillastående hölja vid Duveström, där flertalet rykten berättar om duster och fångster på riktigt grov öring...!

Nattsländor

Vad flugor beträffar verkar det mesta fungera – bara det liknar något åt nattsländehållet. Det är ytterligt sällan som Alsteråringen är direkt kräsen, även om det naturligtvis förekommer emellanåt. Populära flugor är torra nattsländeimitationer att t ha fram på ytan. Därtill några nattsländepuppor och borstiga larver i olika storlekar, upp till streamersize. Andra gångbara flugor är nymfer, förtyngda och oförtyngda, typ Hare's Ear. Man bör också gardera sig med någon streamer, efter-

forts på nästa sida

Tidigt vårflugfiske vid Alsterån – flugsträckan vid Näset.

forts från föreg sida

som en del öring går över till att äta småfisk.

Ett effektivt tackel kan därför vara att fiska med streamern som ändfluga och med en nymf som upphängare. Även nattfiske med stora och långvingade streamers kan vara värt att prova, speciellt under sommarens värmeböljor som ofta gör öringen nattaktiv. Att hasa hem en stor fluga, tvärs en blank strömnacke eller i ett virvlande strömutlopp under dygnets mörka tid, är i sig ett mycket spännande flugfiske som har många likheter med traditionellt havsöringsfiske. Detta fiske kräver största koncentration inte minst med tanke på att öringhuggen i nattskummet kan vara ytterst aggressiva!

Lätt spö och flytlina

När det gäller redskapsvalet för fisket i Alsterån så är det mesta i öring eller regnbågsklass fullt acceptabelt. Ett smidigt och lätt spö runt 8 fot är i det närmaste perfekt, eftersom det kan vara nog så snärjigt och svåråtkomligt på sina ställen där ett alltför långt spö

bara blir i vägen. Med flytlina täcker man av nästan hela säsongen, och behöver man någon gång fiska riktigt djupt kommer man långt med exempelvis förtyngda flugor. Vadarstövlar är ett plus, gärna med filtsulor, eftersom stenbotten är såphal. En kortskaftad håv kan också vara bra att ha till hands, eftersom det vissa år förekommer kraftig öring i strömmarna. Bottenförhållanden och strandvegetationen är på sina håll som gjord att mista fisk i och med detta i åtanke bör man inte gå ner för långt i tafsdimension, utan endast i nödfall krypa under 0,20-strecket. Allt annat är dumdrigt hazardspel!

Jag är ganska säker på att de flugfiskare som en gång funnit sin fiskarstig till småländska Alsterån snart nog längtar att få komma tillbaka igen. Den vackra smålandsnaturen kopplar sitt grepp med järnfast kraft långt in i ryggmärgen. Öringfisket likaså. Positivt är också det intresse, den entusiasm och kunskap som man möter bland Blomstermåla Fiske & Fritids eldsjälar och fiskeguider. Här finns verkligen vilja och idérikedom att på

sikt försöka skapa ett riktigt högklassigt och så naturligt öringvatten som möjligt, där ett rent "catch & release" står högt på önskelistan. Även om man i dagsläget jobbar med ytterst små medel, samtidigt som man hela tiden brottas med tuffast tänkbara vattenregleringar, kan man säkert lyckas med sitt idoga arbete inom en överskådlig framtid. Kanske rentav åter skapa reproduktionsförutsättningar för Alsteråns egen så sparsamt förekommande öring. För att lyckas krävs dock att övriga vattenintressenter, fiskevårdsfonder och inte minst angränsande kommuner, gemensamt uppmuntrar och samarbetar för Blomstermåla Fiske & Fritids uppsatta mål. Det vore både fiskeklubben och Alsteråns öringar onekligen värda, samtidigt som södra Sverige skulle få ett riktigt dragplåster nu när turistströmmarna till lilla Svedala tycks öka lika snabbt som rinnande vatten. För ett är säkert; flugfiske efter öring i strömmande vatten, som idag är en påtaglig sydsvensk bristvara, står mycket högt i kurs såväl nationellt som internationellt.

Här får Du hjälp att planera Ditt fiske i Alsterån

Fiskekort och information:

Blomstermåla Fiske & Fritid,
telefon 0499-210 48.

Dunbergs kiosk, Storgatan, Blomstermåla,
telefon 0499-210 38.

Fiskeguider:

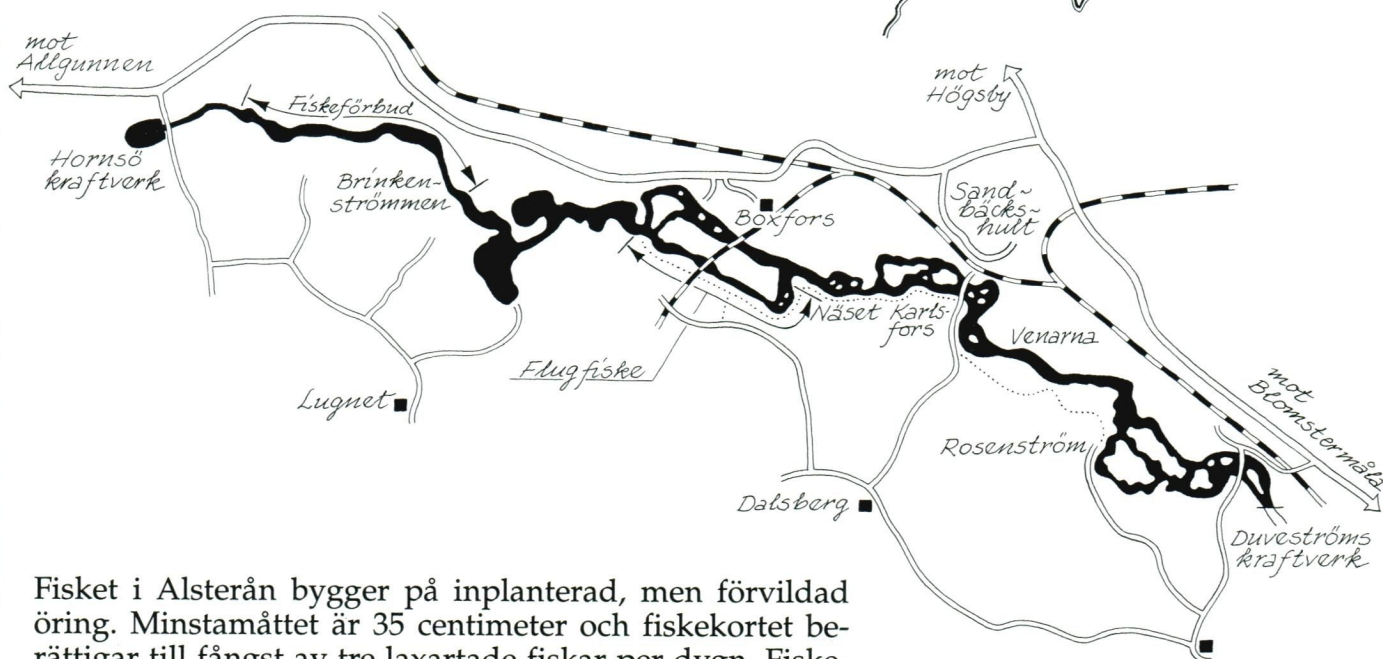
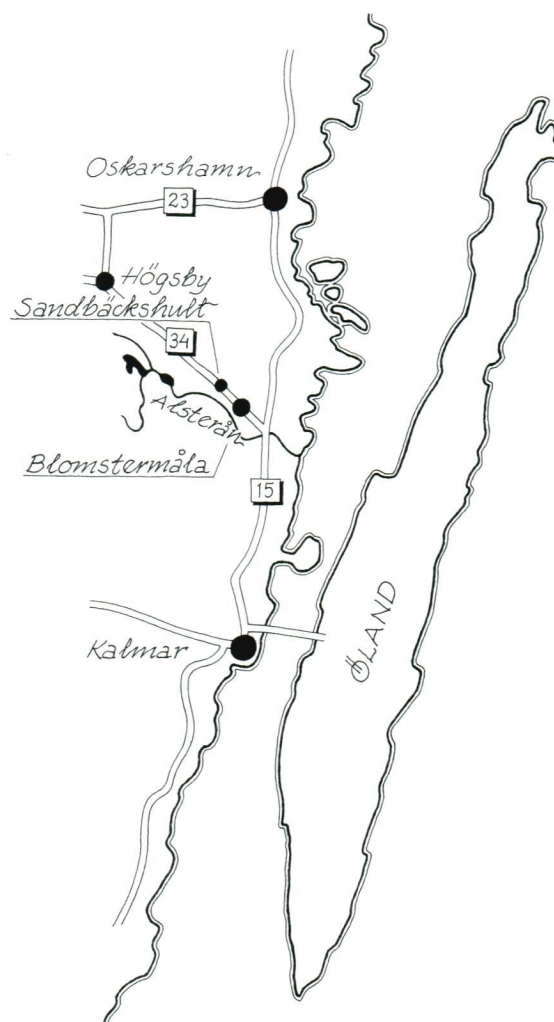
Telefon 0499-230 17, 238 31 eller 205 22.

Stugor:

Turistbyrån i Mönsterås,
telefon 0499-130 01.

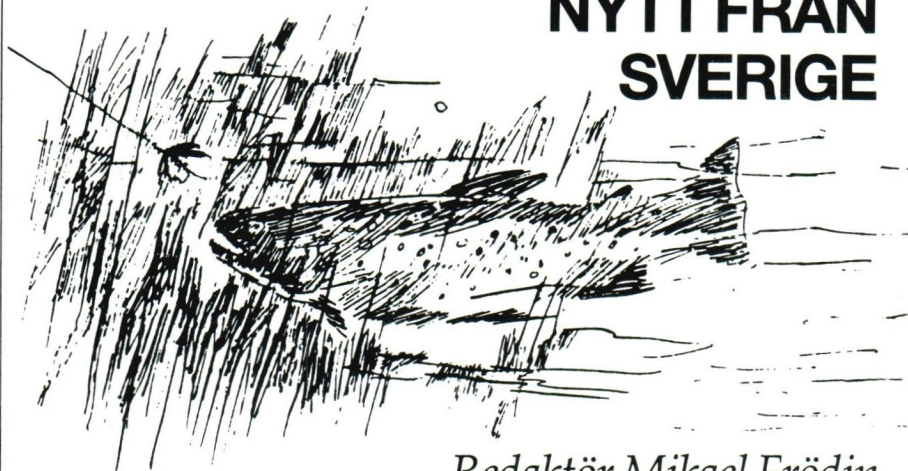
Mat & rum:

Hotell Alstergården, telefon 0499-213 00.

Fisket i Alsterån bygger på inplanterad, men förvildad öring. Minstamåttet är 35 centimeter och fiskekortet berättigar till fångst av tre laxartade fiskar per dygn. Fiskekortet gäller för sträckan från 50 meter nedströms Hornsö kraftstation och nedströms till Duveströms kraftverk. Från Brinkenströmmen och 800 meter uppströms är det fiskeförbud från åns nordöstra strand, och vid Näset är en sträcka avsatt enbart för flugfiske.

NYTT FRÅN SVERIGE

Redaktör Mikael Frödin

Fiskevårdsavgiften skrotad

Under många år har sportfiskarna i Sverige sneglat avundsjukt på grannländerna Norge, Danmark och Finland och deras organiserade fiskevårdsavgifter. Under hela 90-talet har fiskevårdsavgiftsfrågan debatterats och utretts. För svenskt sportfiske har detta verkligen varit en hjärtefråga. Under 1995 lades det fram ett konkret förslag hur fiskevårdsavgiften skulle tas ut och administreras. Det här förslaget var kanske inte helt lyckat och stötte därför på kritik från flera håll. Kritiken gick ut på att förbättra förslaget och göra det mer verklighetsanpassat. Alla berörda parter var dock överens om att en fiskevårdsavgift var välkommen och på sikt helt nödvändig för att bevara vårt lands många fina fiskbestånd och den biologiska mångfalden.

Hade förslaget om fiskevårdsavgift gått igenom hade det tillfört fiskevården i Sverige uppskattningsvis 100 miljoner kronor årligen.

Pressmeddelande

Onsdagen den 15 november 1995 tog regeringen beslutet att dra tillbaka propositionen om en allmän fiskevårdsavgift. Fiskevårdsavgiften hade skrotats!

I pressmeddelandet sade jordbruksminister Margareta Winberg att fiskevården istället kommer att finansieras via statsbudgeten. Vidare gjordes det klart att det i Sverige finns ett behov av kraftfulla åtgärder på fiskevårdens område. Att tillgången på fisk måste stärkas, fiskevårdsområden nybildas och ombildas och att en biologisk

mångfald med alla fiskarter måste bevaras. Pressmeddelandet säger vidare att fiskevårdsavgiften välkomnats av flera organisationer men också mötts av protester. Även lagrådet hade kritiska synpunkter, bland annat när det gäller kontrollen och kostnaderna för administrationen.

– När nu finansieringen av fiskevården kan ske på annat vis, väljer regeringen att tillmötesgå kritiken genom att dra tillbaka propositionen, säger Margareta Winberg.

Men är det verkligen så att det finns utrymme i budgeten för fiskevårds-satsningar? I dessa besparingstider, då snart sagt alla organisationer och grupper drabbats av besparingar och den strama budgeten, är detta faktiskt svårt att tro. Vi skall ha klart för oss att från och med att fiskevårdsavgiften skrotades och pengarna ska tas från statsbudgeten så har vi lämnat nyttjandefinansieringen, det vill säga en avgift från dem som nyttjar fisken i våra vatten, till en renodlad skatt som alla svenskar skall vara med och betala på sin skattsedel. Ett annat betydelsefullt faktum är att även det sätt som de tänkta pengarna skulle fördelas på är skrotat. Det innebär att idag vet vi inte om sportfisket kommer att kunna påverka vilka fiskevårdsprojekt som ska prioriteras, eller ens kommer att få ha någon representant närvarande när de viktiga besluten tas.

Det har än så länge inte nämnts någon säker siffra på den summa pengar som skall budgeteras för fiskevård. Det gamla förslaget hade sannolikt gett ca 100 miljoner kronor. Regeringen gav fiskeriverket i uppdrag att ta

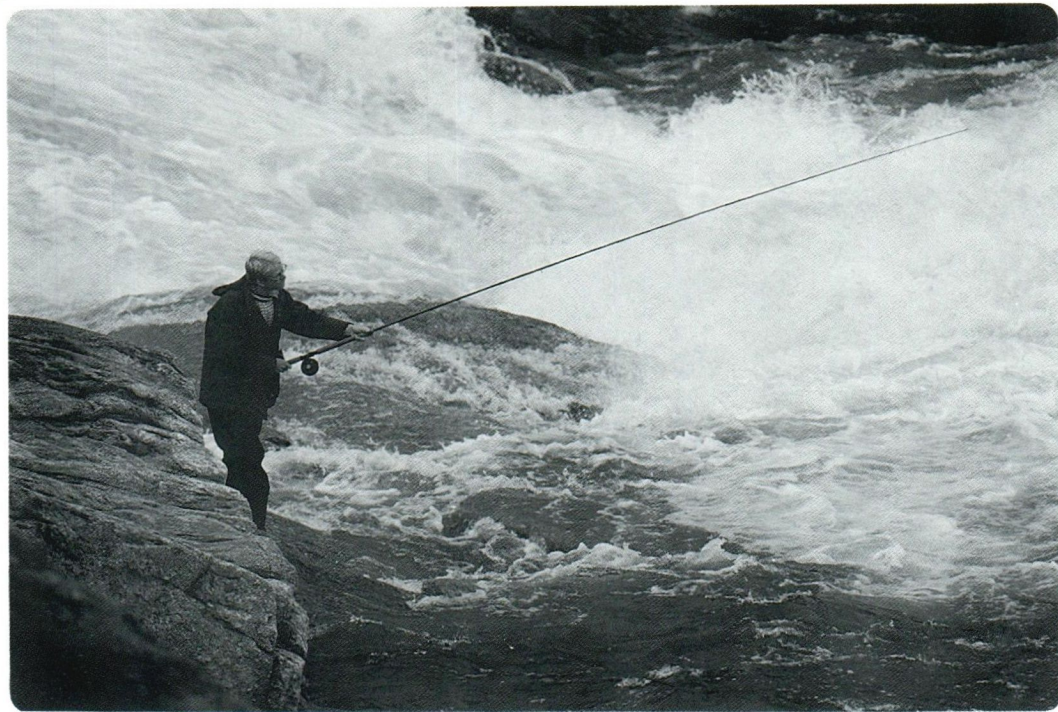
da på hur mycket pengar som behövs. Länsstyrelserna runt om i landet rapporterade sina önskemål, och efter diverse prutningar stannade siffran på 65 miljoner kronor. Meningen är nu att kompletteringsbudgeten skall innehålla pengar för landets fiskevård för andra halvan av 1996, det vill säga ca 30 miljoner kronor. Det pågår en kamp mellan finansdepartementet och jordbruksdepartementet om vem som skall stå för dessa pengar. Att summan till slut stannar på 65 miljoner kronor per år och alltså drygt 30 miljoner kronor för andra halvan av 1996 är osannolikt. Summan kommer att justeras neråt. Faktum är att mycket talar för att fiskevården och de resurser som behövs i Sverige återigen prioriteras ner rejält.

Vad var det då som fick fiskevårdsavgiften på fall? De flesta är överens om att det var de massiva skrivierna i dagspressen, som framställde fiskevårdsavgiften som en mört- eller abborrskatt, där allmänheten fick det felaktiga intrycket att pengarna från avgiften skulle gå in i statsbudgeten och hjälpa till att betala statsskulden istället för att gå till fiskevården, som vände opinionen mot vår efterlängtnade fiskevårdsavgift.

Frågetecknen hopar sig

Idag vet vi att det inte blir någon fiskevårdsavgift, men det är väl också allt vi vet. Om det överhuvudtaget blir några fiskevårdspengar vet vi inte. Och i så fall hur mycket pengar det blir kvar till projekt som kommer oss sportfiskare tillgodo efter alla besparingar och efter det att fiskerinäringen tagit sitt vet vi inte. Hur pengarna skall fördelas vet vi inte. Vem som ska fördela pengarna vet vi inte. Om det blir någon kontinuitet och långsiktig planering i de eventuella utbetalningarna vet vi inte heller.

Är det här nu spiken i kistan för fiskevården i Sverige? Ja, att det är ett stort bakslag är helt klart. Det är många inom sportfiskeleden som verkligen kämpat för att vi ska få avgiften och de så välbehövliga slantar. Men genom att ge upp vinner vi ingenting. Trots den här motgången måste vi fortsätta kämpa för fiskevården. I framtiden kommer det säkert att bli betydligt svårare att få fram nödvändiga resurser för fiskevården och ställa ännu högre krav på Sveriges Sportfiske och Fiskevårdsförbund och de representanter som skall slåss för våra fiskarters framtid och sportfiskets utveckling.

Inntrykk fra laksesesongen i Norge 1995

Text: Øystein Aas
Foto: Kjetil Bjørklund

I gjen må laksesesongen i Norge karakteriseres som en stor skuffelse. En kald sommer gjorde at fiskere over store deler av landet opplevde at de var for tidlig ute. Fiskere som derimot ventet til seint i juli eller til august opplevde oftere et fiske i tråd med forventningene før sesongen: en bedret oppgang av flersjøvinterlaks.

Finnmark

I nord har de opplevd den kaldeste og mest nedbørrike sommeren på flere år. Dette har også satt sitt preg på laksefisket. Tana var langt seinere enn på flere år. Smålaksen, som oftest kommer på elva en periode i begynnelsen av juli var i år uker seinere ute. Selv besøkte vi elver i Porsangerområdet i månedskiftet juli/august. Her var vanntemperaturen så lav som 9 grader, og vannstanden over normalt. I Porsanger har Lakselv hatt en svært dårlig sesong, mens fisket i Børselv og Stabburselv har vært omtrent som normalt. Oppgang av laks av ulik størrelse ble registrert over store deler av

sesongen, men med lange perioder med liten oppgang imellom. Selv opplevde vi godt fiske i Stabburselv, med over 2 fisk pr døgn i gjennomsnitt, mens fisket i Børselv var best i den nedre delen av elva. I Troms har mange elver hatt godt sjørret- og sjørøyefiske mens laksen har hatt en svært dårlig sesong. Første del av sesongen i Målselv var spesielt dårlig.

Trøndelag

I Midt-Norge har fisket i Namdalen igjen vært preget av svært god oppgang av smålaks, enda bedre enn i 1994. I Namsen har også smålaksen vært dominerende, selv om det også rapporteres om enkelte gode fangster av storlaks, noe vi selv erfarte i sideelven Sanddøla i begynnelsen av juli. Elvene i Trondheimsfjorden har gjennomgående hatt en svak sesong. Dette gjelder kanskje i særlig grad Orkla og Stjørdal, mens Gaula har vært noe mer variabel. Dyktige fiskere i Stjørdal har fisket i uker uten fisk på land. Både i Gaula og Stjørdal har mange fluefiske-

re sviktet laksen og i stedet satset sterkere på sjørreten. De har ofte opplevd å få plaster på såret. Fra Orkla rapporterer Arild Fredriksen om beskjedne oppgang av større laks i både juni og juli. I august har enkelte rapportert om godt smålaksfiske i nedre halvdel av elven. Ellers ser det ut at Stordalselva på Fosen i alle fall midlertidig har sett sine beste år. Fangstene de siste to årene har gått tildels kraftig tilbake i forhold til de gyldne årene på slutten av 80-tallet. Som en trøst ser det imidlertid ut til at andelen større laks øker i vassdraget.

Samtidig med klager over dårlig laksefiske i elvene har kilenøtene fisket relativt godt både i Namdalen og ved Agdenes. Fjordene har hatt mye brisling og både ordinært kilenotfiske og forsøksfiske for å merke laks har rapportert om laks full av åte. Dette lanserer en teori om at laksen, kanskje på grunn av dårlige vekstforhold i det kalde havet, har valgt å oppholde seg i fjordene noe lengre tid før den går opp i elvene. Dette øker selvsagt laksens sårbarhet for å bli tatt i de mange kilenøtene langs kysten. *forts på neste sida*

Smålaksoppgangen i Namdalen var igjen god 1995.

forts från föreg sida

Liten og mager smålaks

Et annet generelt trekk ved lakseoppgangen i Norge i år er svært liten smålaks. Elver som ellers opererer med en snittvekt på 1,5 kg, har i år hatt snittvekt på ca 1 kg. Dette gjelder for eksempel som Årgårdsvassdraget ved Namdalseid og Stordalselva. Mange fiskere har opplevd å fange laks på 700 og 800 gram i disse elvene.

Surna på Nordmøre har etter sigende hatt en noe bedre oppgang enn de siste årene. I Driva, der sjørreten utgjør hovedbytte, har sesongen tilsynelatende vært dårligere enn i fjor, spesielt i elvas øvre halvdel. Kald siste halvdel av august er trolig en medvirkende årsak til dette.

På Vestlandet har elver som Eidselva, Gloppen og Åelva hatt svært labert fiske, med enkelte hederlige unntak i kortere perioder. Lærdal var katastrofal i juni, men tok seg godt opp utover i juli og i august, i følge direktør Finn

Krogh ved Villakssenteret. Villakssenteret fikk forøvrig nedlagt grunnsten av president Børre Pettersen i NASCO ved sesongstart 1. juni. Gledelig i Lærdal er at den store laksen ser ut til å utgjøre en større andel av fangsten enn på mange år. Sjørreten i Lærdal holder seg stabil høyt oppe, og det er fanget flere ørreter over 7 kg i elven i år. Suldalslågen hadde så liten oppgang pr 1 september, at myndighetene valgte å stenge elven for alt fiske i september, en måned som tradisjonelt har vært den viktigste fisketiden i elven.

De to store elvene på Østlandet, Drammenselva og Numedalslågen, er de elvene som relativt sett også i år kommer best ut. De holder seg godt oppe, og andelen storlaks har økt fra året før. Også Berbyelva og Glomma i Østfold rapporterer om god sesongstart, begunstiget av god vannføring og høy gjennomsnittsvekt.

Perspektivene framover

Etter nok en skuffende laksesesong

har debatten gått om noe kan gjøres. Forskerne tar stadig feil i sine estimater før sesongstart, og fokus på klimatiske forhold i oppvekstområdene som årsak til den svake oppgangen gir ikke mye optimisme i forhold til å kunne iverksette tiltak. Fra sentralt forskerhold og fra vår forhenværende statssekretær i Miljøverndepartementet, men høyst nåværende formann i NJFF og president i NASCO, Børre Pettersen, lanseres ideen om å frede alt laksefiske i juni. Ikke uventet til store protester fra elveeiere og lokale fiskere. Disse peker på at en rekke andre faktorer er viktigere enn elvefisket, og stiller spørsmål ved hvorfor Norge da har trukket seg fra oppkjøpsordningen ved Færøyene. Andre krever økt fokus på miljøendringer i laksevassdragene, så som forurensing, sur nedbør, vegbygging og grusgraving. Men forslaget om å forby elvefisket i juni er kanskje bare en brikke i et større spill, der den egentlige hensikten er å få til en kraftig reduksjon i det alt for omfattende kilenotfisket i fjordene?

NYT FRA DANMARK

Redaktør Steen Ulnits

Laksefonde på kollisionskurs?

Der har været lidt stille om Dansk Laksefond siden succesmiddagen sidste år, hvor det lykkedes at samle 284.000 kroner ind. Efter fradrag af udgifter var der dog "kun" 175.000 kroner tilbage til fondens formål – ifølge en nys udsendt pressemeddelelse fra fondens hovedsæde i København.

Dansk Laksefond fortæller, at man satser på årligt at bidrage til Orri Vigfussons "North Atlantic Salmon Fund" med et beløb på 50.000 US dollars. Det skal være Danmarks bidrag til, at vi fortsat kan sende "vore" laks på græs i Nordatlanten, uden at de ender deres dage i et garn eller på en krogline.

Pengene skal således gå til det fortsatte opkøb af internationale laksekvoter i Nordatlanten – primært den færøske og grønlandske. Islændingene har jo ikke selv fisket laks i Nordatlanten i mange år, og i islandsk farvand har det sågar været forbudt siden 1930'erne. Islændingene ved bedre end nogle andre, hvor meget laksen er værd, når først den er oppe i elvene!

Dansk Laksefond har haft som første mål at blive godkendt som velgørende organisation. Dette er nu faldet på plads, og der er således grønt lys for, at engagerede danske laksefiskere kan yde et fradragsberettiget beløb til laksens fortsatte eksistens i danske vandløb. Enten ved en direkte ydelse på giro 028-0585. Eller ved deltagelse i den årlige laksemiddag, der næste gang finder sted på Ferskvandscentret i Silkeborg.

Fonden har udfærdiget en gavebrevserklæring, hvor man forpligter sig til i 10 år at bidrage med et årligt beløb på fra kr. 1.500 til kr. 15.000. Yderli-

gere oplysninger fås ved henvendelse til Dansk Laksefond på tlf. 33 13 23 23.

Af selv samme pressemeddelelse fremgår det også, at Dansk Laksefond anbefaler bygningen af det meget omdiskuterede omløbsstryg ved Tangeværket. Hertil må man dog knytte den kommentar, at et nyt stryg ved Tangeværket *ikke* vil hjælpe den nye Gudenå-laks til at vinde fodfæste i Gudenåen. Fiskeriministeriets egne biologer har jo forlængst påvist, at de vigtigste gydepladser for laksen ligger på bunden af Tange Sø. Og at laksen uden dem aldrig vil kunne blive selvreproducerende. Og at Tange Sø som vandvarmer og storproducent af ofte giftige alger er stærkt medvirkende til at forringe vandmiljøet i Gudenåen nedstrøms Tangeværket.

Derfor arbejder den "gamle" Gudenåens Laksefond nu målrettet på at få selve søen fjernet, så Gudenå-laksen atter kan få sine gamle gydepladser tilbage. Man må således håbe, at Gudenåens Laksefond, som har arbejdet for Gudenåens laks og havørreder siden 1988, og den nystiftede Dansk Laksefond fremover vil koordinere deres bestræbelser på at bringe laksen tilbage til Danmark. Og at de ikke – som tilfældet er nu – nærmest modarbejder hinanden.

Det var Gudenåens Laksefond, der stod bag udgivelsen af debattbogen "Laks i Gudenåen" i 1993. Og der er dem, der netop har udgivet en flot folder med visioner om, hvordan Gudenåen vil se ud, når Tange Sø tømmes og det gamle åløb genskabes. Folderen kan rekvireres hos Gudenåens Laksefond på telefon 86 44 19 20.

Det intensive arbejde, som Guden-

åens Laksefond har udført siden 1988, kronedes med en stort anlagt TV-udsendelse den 21. november 1995. I "prime time" på DR-TV blev der for alvor sat fokus på Tange Sø og Tangeværkets skadelige virkninger på miljøet i Gudenå-systemet. Med Søren Ryge ved roret blev demokratiet omkring de store miljøbeslutninger bragt til debat – med den foreløbige kulmination og konklusion, at det ikke bør være "Maren i Kæret" – her de lokale beboere ved Tange Sø – der skal bestemme Danmarks miljøpolitik. Det har det alt for ofte været hidtil.

Ordene var Børge Christensens – miljøkonsulent i Danmarks Sportsfiskerforbund. Han gjorde grundigt opmærksom på, at sagen om Tange Sø og Tangeværket ikke blot er et emne for nærdemokratiet. Det er i stedet en sag om fremtiden ved hele det lange og vidt forgrenede Gudenå-system – en sag af landsdækkende interesse.

På sin lange vej mod havet – omkring 150 km, hvilket gør Gudenåen til Danmarks længste vandløb – gennemløber åen jo hele 3 amter og 36 kommuner, som siden 1970'erne har investeret mere end én milliard skattekrone i et bedre vandmiljø.

Nu blokerer så Tange Sø for både laksen og en bedre vandkvalitet – til stor og stigende irritation for ikke mindst borgerne nedstrøms søen. De må nemlig lide under, at åen her svinger i vandstand, når man på Tangeværket efter forgodtbefindende åbner og lukker sluserne i forbindelse med den mikroskopisk lille elproduktion. Ja, sågar næsten tørlægges åen – selv midt i den varmeste og mest tørre sommer i mands minde.

Borgerne nedstrøms værket må også – sammen med fiskene – lide under, at åen er varm, uklar og algefyldt på grund af vandvarmeren og algeproducenten Tange Sø. Og længst ude, hvor Gudenåen møder Kattegat, optræder iltsvind nu med stigende intensitet og hyppighed. En del af forklaringen er de mange alger, som Gudenåen fører med sig ud gennem Randers Fjord – alger opflasket i ikke mindst Tange Sø.

DR-TV kunne ikke have sat fokus på problemet på et bedre tidspunkt. Dels havde Tangeværket gjort så grundigt opmærksom på sig selv med sine tørlægninger af Gudenåen, at man kom i TV-Avisen. Og dels er det netop i disse

forts på sid 54

The Salmon Fly

George M Kelsons berömda bok "The Salmon Fly" från 1895 har kommit att bli en "Bibel" för alla intresserade av konsten att binda klassiska, fulldressade laxflugor

*Av John Buckland
Översättning: Jan Sekander*

Det känns nästan som majestätsbrott att skriva om Kelson. Han var kungen i laxfiskets värld som tog klivet in i det följande århundradet med sin 1895 privat utgivna "The Salmon Fly", och om vi skulle se den mot bakgrunden av ännu ett århundrades erfarenheter och kritisera den, skulle han nog tycka detta vara ganska respektlöst. Han var avgjort inte en person man tog lätt på. I allt han skrev om fiske var han djupt allvarlig och möjligtvis kände han tvånget att lyckas, att bli erkänd för sin skicklighet. Som laxfiskare fångade Kelson åtskilliga tusen fiskar (i Skottland är fisk det samma som lax), var en mästerlig laxflugebin-dare och hade också alla de egenskaper en sådan måste ha för att binda en högklassig laxfluga.

Kelson var väl känd av samtidens alla flugfiskeläsare, fiskeklubbar och laxfiskare. Han var redaktör och skribent i The Fishing Gazette och i Land and Water. Kanske fick hans berömmelse honom att inse att tiden var mogen för något än bättre, och att han var mannen att göra det. Kelson vara ganska övertygad om att ingen annan hade lika stort intresse för laxflugor som han själv. Det tog honom fyra år att skriva boken och även om det tog tid innan boken blev tryckt, kom den ut – 500 sidor text och omkring 250 flugmönster, åtta färgplanscher och ett stort antal illustrationer i svart-vitt. Den såldes för 21 shilling, tre normala veckolöner på den tiden.

Kelson föddes den 8:e december 1835, son till en ivrig fiskare vars farfar också var fiskare. De böcker om fiske han som ung kunde läsa och som var skrivna från 1800 och senare är väl ganska moderna, medan de som

skrevs före 1800 närmast är arkeologiska kvarlevor. Om en helt vanlig släkt där flera generationer varit fiskeintresserade kan anses normal, torde det också ha funnits några fiskeböcker att sätta i händerna på de unga för att stimulera deras intresse. De böcker som utkom vid denna tid måste ha haft en viss betydelse för honom, eftersom de blev början till ett livslångt intresse för fiske och till en del blev den historiska bakgrunden till "The Salmon Fly".

Fiskeredskapen var under dessa hans yngre år både klumpiga och tunga och det fanns inte särskilt många laxflugor att välja mellan, och deras utseende grundades på mer eller mindre tvivelaktiga teorier. Rullarna var troligtvis alldeles för små och definitivt för dåligt byggda för att kunna klara en stark och tung lax.

Kelsons far var läkare, men i sitt vigselbevis anger han sig som köpman, senare författare. Vad han handlade med kan man bara gissa, för han tycks ha tagit alla tillfällen i akt att fiska, och fram till sin död 1920 lär han ha fångat mer än 3000 laxar, ja kanske 4000. Visserligen var antalet fiskare på den tiden betydligt mindre än nu, men det fanns dock, liksom numera, både bra och dåliga laxår, något som bör ha påverkat antalet fångade laxar även för den allra skickligaste fiskare.

Jag tar upp alla dessa detaljer redan nu för att betona de svårigheter laxfiskaren stötte på i början av 1800-talet och hur annorlunda det var vid sekelskiftet, då Kelson och andra bevittnade och själva bidrog till redskapens utveckling och fisketekniken. Borta var 24 fotsspöna, de dåliga rullarna, och de löst spunna linorna som ruttnade

om man inte genast skötte om dem. Istället kom laxfisket som "vetenskap" med Kelson som dess Överste Präst.

Från enkel till prålig

Eftersom hans bok har titeln "The Salmon Fly", och eftersom man ofta utelämnar undertiteln "how to dress it and how to use it", då man refererar till boken, har man ofta sett Kelson som enbart en författare som skrivit om hur man binder laxflugor, och det är också det som gjort honom ryktbar. Men man måste se de två delarna i boken som en enhet för att man rätt skall kunna bedöma honom. Man måste också se hans bok i historiens ljus fram till och i den samtid under vilken den skrevs.

Låt oss som hastigast titta på innehållet i "The Salmon Fly". Cirka hälften ägnas åt att diskutera hur man "dressar" laxflugor och "dressingen" i sig. Kelson indelar laxflugorna efter deras "style": hel fjädervinge, vinge med topping, vinge i sektioner, byggd "married" vinge, mixad fibervinge, och en kombination av dessa samt vinglösa mönster. Han särskiljer inte "styles" beroende på kroppsmaterial. I förbigående sagt tycker jag att de svartvita gravingarna som visar "styles" är särskilt vackra, och att de liksom färgplanschererna stiliserat visar en mycket kraftig krok och en klart kurvad vinge. De allra flesta mönstren visar sig vara bundna med mixad vinge eller en kombination och därefter hel fjädervinge.

Det vore kanske på sin plats att redan nu lite diskutera laxflugans utveckling och hur den förändrades från

enkelhet till prålighet, "gaudy" eller "Irish". Ordet "gaudy", prålig eller färggrann, har funnits långt tillbaka i tiden i flugfiskarens vokabulär, första gången i Venables "The Experienced Angler" 1662. Av någon okänd anledning kom ordet "gaudy" att brukas av många andra författare vid de sällsynta tillfällen de inte rekommenderade en Horseleech Fly (hästigel) eller en King's Fisher. Laxflugan Gaudy, som är en ganska elegant fluga, kan vi hitta i många illustrationer. Så här binds den numera.

Tag: ingen.

Stjärt: fibrer av grönt påfågelherl.

Kropp: strutsherl i samma röda färg som vingen.

Rib: "undvik att tynga flugan med för mycket guld eller silver".

Hackle: ljusgult.

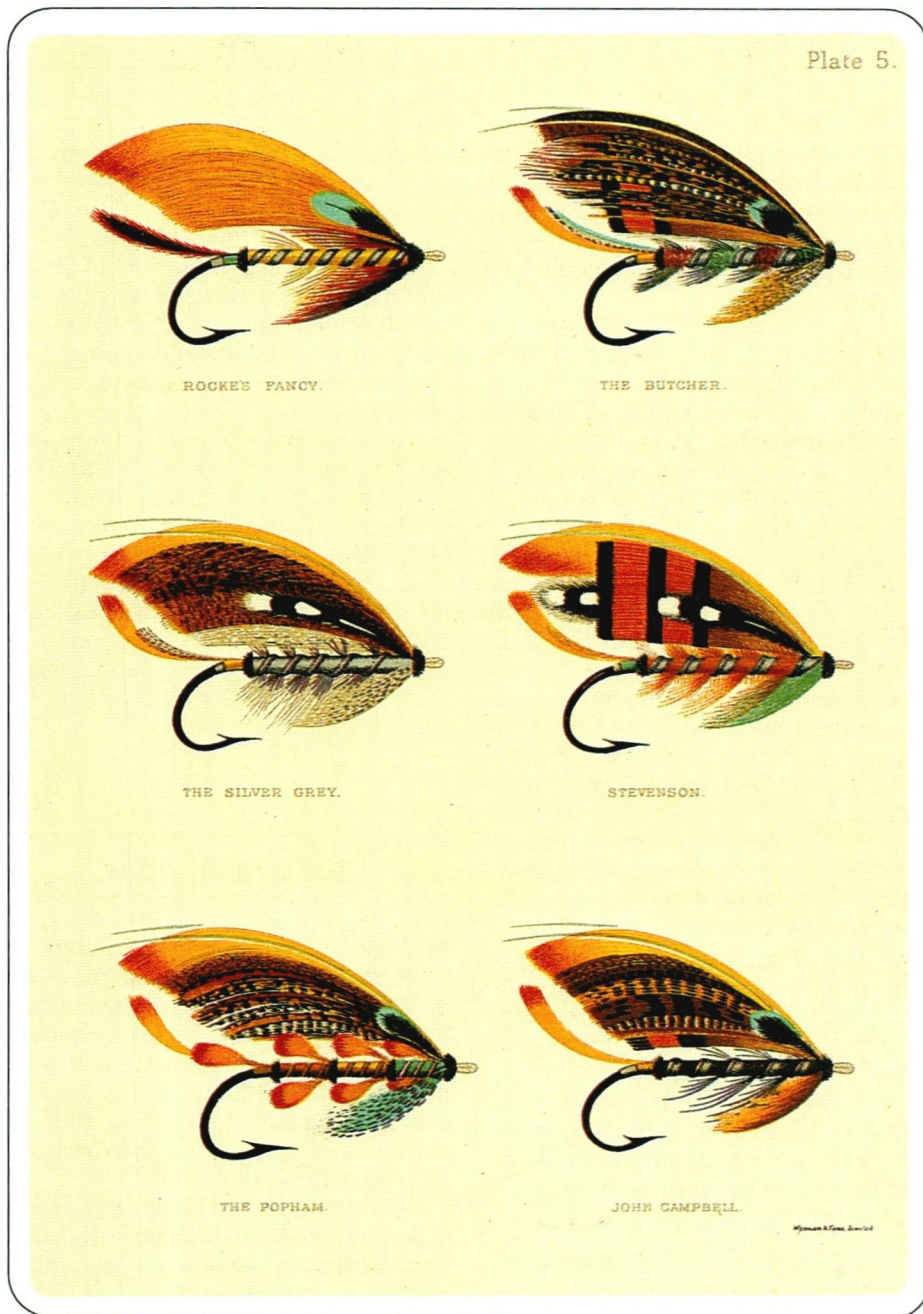
Vinge: färgade röda hackle eller röd macawfjäder, täckt av hela fjädrar från pärlhönan.

Detta är den moderna materialbeskrivningen för den fluga Bainbridge avbildade i boken "The Fly Fisher's Guide" 1816. Han skriver: "Den som vill binda färggranna laxflugor kan använda sin fantasi som det lyster honom; han riskerar ändå aldrig att överdriva." Han gillade inte för mycket tinsel, "eftersom det gör det svårare att presentera flugan snyggt och dessutom får den att gå för djupt".

Påfågel fjädrar hade använts länge – tydligen var de kända redan under antiken; (Bibeln nämner dem i samband med Salomo och Sheba) och en titt i den dåtida materialsamlingen skulle ha visat en mängd exotiska fjädrar: "kapun, fasan, rapphöna, macaw, papegoja eller liknande... kricka, häger, gräsand, falk...", men de "pråliga" flugorna som även kallades "Irish" hade ofta en del fjädrar från guldfasan och kropp av silke eller färgad svinull (i de större storlekarna) eller färgad sälull.

Man har menat att Irland genom sin sjöfart och handel kom i kontakt med en del exotiska material långt före England och Skottland, och att de som försåg modisterna med fjädrar landade sina varor i Irland på väg till andra hamnar. En del av dessa varor var fjädrar från papegoja, macaw och guldfasan.

De mönster man kallade "Irish" började bli allt vanligare och Blacker, som då bodde i London och satt och skrev i sin lya på Dean Street, beskrev hur de skulle användas i flugbindning. Man

En av många vackra planscher i "The Salmon Fly".

skulle kanske kunna dra slutsatsen att, i alla fall för den tidens fiskare, färgglada flugor var synonymt med "Irish" – Blacker som band dem var ju irländare och dessutom en välkänd sådan.

Som en kontrast till dessa färgrika flugor fanns de hemmagjorda skapelser som kreerades beroende på materialtillgång i den lokala faunan. På det hela taget var lokala fiskare en ganska konservativ skara. Varför skulle importerade fjädrar vara så mycket bättre än de grå, bruna eller spräckliga fjädrar man kunde få tag på hemma på gården, längs älven, i skogen eller på heden?

För oss moderna människor är det en självklarhet att resa: vi åker buss, bil, tåg eller flyger och kommer snabbt och bekvämt fram till vårt mål. Vi glömmer lätt hur få och dåliga vägarna var i början av 1800-talet, och hur isolerade många samhällen i både Skottland och Irland då var. Innan "the Victorian sportsman" blev ett begrepp, var främlingar relativt sällsynta i byarna, och det gick långsamt att ändra den konservativa inställningen. Det är därför inte så konstigt att Dee i Aberdeenshire, Tay, Tweed och Spey hade sina egna lokala mönster och bindstiforts på nästa sida

lar på laxflugor, medan i älvar som Findhorn, som låg långt ifrån allfartsvägarna, sportfisket efter lax med fluga kom mycket sent och att det därför aldrig uppstod en tradition med lokala mönster.

På det hela taget var Kelson mer intresserad av "Irish" design på flugor, och hans upppteckningar av lokala mönster är inte särskilt omfattande och inte heller har han avbildat dem. Tyckte han inte om att binda dem, eller lockade de andra färgrika mönstren bättre till att köpa hans bok?

Vad jag kan bedöma tycks perioden 1845 till 1850 vara den viktigaste i laxflugans utveckling från för-klassisk till klassisk. Det fanns de som handlade med fjäder, t ex Young i Indien (under firmanamnet "Mountaineer") och som sände tusentals fasanskin till modisterna i Storbritannien. Det var också nu man kom på att fjäder från Sonnerats djungelhöns var ett utmärkt material för flugbindning. Första gången det användes i en laxfluga tycks ha varit i Jock Scott (om den nu verkligen blev till 1845) eller i Durham Ranger. Nya mönster namngavs, materialbeskrivningar gjordes upp och man förtecknade favoritmönstren i olika älvar. Redan tycker man sig kunna skönja vissa pålitliga universalmönster. Det skulle dock dröja innan ett mönster var så etablerat att man bevisligen korrekt kunde binda det (även i våra dagar krävs mycket goda kunskaper för att få den rätta fasonen på flugan).

Band med kroken i handen

Kelsons bindbeskrivningar riktade sig till dem som höll kroken i handen medan de band. Han ogillade krok med färdig ögla utan föresatte sig att lära ut hur man band in en gut-ögla och beskrev de olika stadierna fram till dess att flugan avslutades med en whip-finish. Han angav noga flugans proportioner – var i förhållande till krokspetsen en "tag" skulle börja, hur mycket material som skulle finnas i en "tag" etc. De flugor som finns avbildade på planscherna i hans bok visar också stor överensstämmelse mellan bild och text. I allt han skriver, är han mycket noga med att ange hur varje enskilt mönster skall bindas, eller vil-

ka ändringar man kan göra inom det vedertagna mönstret. Han beskriver till exempel hur man fiber för fiber bygger upp matchande vingar.

Kelsons mönsterbeskrivningar är omfattande. Han nämner om ett mönster är allmängiltigt eller avsett för en bestämd älv. Han tar med genuint irländska mönster, några stycken från Skandinavien, och han nämner Island och Nordamerika. Hans forskning kan dock beskrivas som ganska medioker i de fall han inte kan diskutera mönster med sina närmaste inom skräet, med fiskevänner eller med ägare till de vatten han fått lov att fiska i. Han nämner inget om flugor för sjöfiske eller om torrflugor för lax, även om han måste ha tagit någon enstaka lax på det sättet, och inte heller skriver han om laxflugor med hårvinge.

Teorier om fisket

Så långt om själva flugorna. Nu skall vi titta på Kelsons beskrivning av hur de skall användas. Hans kritiker har hakat upp sig på några meningar i hans komplicerade teorier och med dem som grund kritiserat och sökt nedvärdera hela hans arbete. Jag kan ställa mig undrande till vissa av hans teorier, men hoppas jag kan reda ut dem med lite logik.

Kelson menade att älvar hade en bestämd färg och att därmed de bästa laxflugorna i en viss älv borde framhäva denna färg. Eftersom det är så lite man kan bevisa då det gäller flugfiske efter lax, är kanske det bästa beviset de resultat man når vid praktiskt fiske. Ytterligare kritik mot Kelson är att han tycks anse laxen stationär i en älv, på samma sätt som öringen, och att den skulle kunna präglas att se skillnad på flugmönster. Numera är vi helt på det klara med att laxen är en vandringsfisk, men ändå presenterar vi samma flugmönster gång efter annan, dag efter dag, så kanske ett visst mått av prägling skulle kunna vara möjligt.

Kelson lanserade teorin om "överdrivna" mönster. Enkelt skulle man kunna uttrycka det, att en fisk som börta en fluga i ett visst standardmönster, men som antingen inte visar sig intresserad eller som bara stiger mot flugan, kan lockas med en mycket stor och färggrann fluga. Antingen tar den flu-

gan eller tar den en normalstor och något mörkare fluga som man bytt till genast efter det att man presenterat den förstnämnda flugan. Om Kelson bara lagt fram det som en teori, skulle man kunna se den som ren fantasi; men han kunde stödja sin teori på ett stort antal berättelser som visade att den hade varit framgångsrik.

Hardy och Farlows

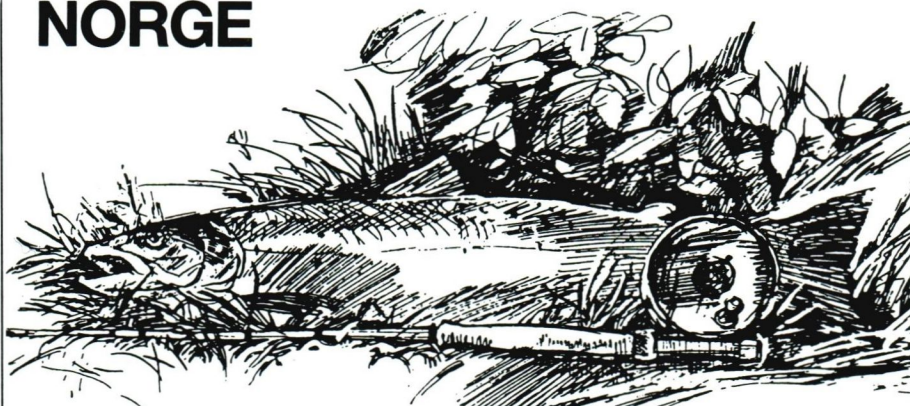
En laxfluga kan bindas med de bästa föresatser. Den kan vara konstnärligt bunden, liksom robust och slitstark, men ändå är den nästan värdelös om inte spö, rulle och lina fungerar eller fiskaren är en dålig kastare. Kelson föresatte sig att söka förbättra alla dessa delar i fisket, utan några tankar på att slå mynt av det. Men hans namn är knutet till samtidens två ledande tillverkare av fiskeredskap, Hardy och Farlows. Hardy hade hans flugor i sin katalog och Hardy tillverkade canespön som bar namnet Kelson, spön som förenade styrka och smidighet med låg vikt, något som vann kundernas stora gillande. Även Farlows var inblandad i produktionen av flugor, och de som företaget själv tillverkade fick Kelsons fulla godkännande. Farlows byggde Kelson greenheart spön av mycket hög kvalitet och dessa blev synnerligen uppskattade av kunderna. Farlows tillverkade också den rulle som bär Kelsons namn. Den måste ha varit mycket uppskattad och beundrad, och fick mycket beröm då den avbildades i tidningen "Salmon and Sea-trout". Kelson arbetade också på att förbättra linorna. De skulle vara tätt spunna, kompakta och rätt impregnerade och var långt bättre än sina föregångare.

Kelson var själv en god långdkastare med de redskap han designade, förbättrade eller lät tillverka efter egna anvisningar och vann ett flertal tävlingar med kast på över 40 yards. Kelson la också stor vikt vid hur en fiskare skulle vara klädd, och hans vadarjacka skiljer sig inte mycket från dem som säljs idag och som man nästan kan hävda föregrep Lee Wulffs "fiskeväst".

Kelson själv fiskade med väldigt få mönster och han ansåg att den stora

forts på sid 54

NYTT FRA NORGE

Redaktør Terje Bomann-Larsen

Sabotasje i Rauma?

Som tidligere nevnt i denne spalten (4/93) var det en viss lokal motstand mot å behandle Raumavassdraget med rotenon mot lakseparasitten Gyrodactylus salaris. I første omgang førte motstanden til en viss utsettelse av prosjektet, men høsten 1993 ble behandlingen gjennomført. Men før dette hadde den ivrigste motstanderen, Bjørn Jøran Pedersen fisket opp harr fra den infiserte elva. Disse hadde han gående i en dam til aksjonen var over, og satte dem deretter ut i Risehølen, som forbindes med hovedelva ved flom. Våren 1994 har fiskene så sluppet ut i hovedelva.

Pedersen, som selv begrunner sin motstand mot rotenon med at "naturen selv må ordne opp", hevder overfor NRK Dagsrevyen å ha tatt opp harren for å berge det biologiske mangfoldet i vassdraget. Denne påstanden er etter vår mening like så absurd som at naturen selv skal kunne drive ut parasitten. Harren finnes jo fortsatt i vassdragets øvre deler, og vil igjen spre seg nedover på naturlig vis. Det totale fraværet av logikk gjør det fristende å spørre hva som egentlig ligger bak, men jeg skal avstå fra løse spekulasjoner.

Den eneste delen av det biologiske mangfoldet som Pedersen kan har red det ved sin aksjon er Gyrodactylus salaris. Laboratorieforsøk har vist at parasitten overføres og formerer seg på harr. Den maksimale varigheten av en infeksjon har under slike forhold vært 50 dager, men man vet pr i dag lite om

hvordan harren fungerer som mellomvert i naturen. I verste fall har parasitten overlevd vinteren, og da er det et tidsspørsmål før vi kan konstatere ny oppblomstring i Rauma. Og om Rauma viser seg å være infisert, betyr det også ny aksjon i Istra, Skorga, Måna, Innfjordelva og Hensvassdraget, som alle har forbindelse til Rauma gjennom brakkvannslaget i den trange Romsdalsfjorden. Vi får bare krysse fingrene og håpe.

Mer sjørret på Sørlandet

"Det har aldri vært så mye sjørret på Sørlandskysten". Omtrent slik lyder budskapet fra forskerne ved Flødevigen i Arendal, i en kort melding over NRK Dagsnytt. Riktig nok er "aldri" begrenset tilbake til 1919 da bestandsmålingene ble startet opp, men likevel: Alt var jo bedre før, eller var det ikke? For å komme litt bak den knappe nyhetsbulletinen, ringer jeg Jan Atle Knutsen ved miljøavdelingen hos Fylkesmannen i Aust-Agder og spør:

FiN: Hvordan kan det ha seg, at i et område hvor de fleste store elvene er mer eller mindre forsuret, hvor bekker er ødelagt av jordbruk og annen menneskelig aktivitet, så påstås det at sjørretbestanden er den største på 76 år?

JAK: Nå må det først sies at målingene er svært usikre. Det tas tross alt bare 18 ørret på 100 trekk i gjennomsnitt, så

det finnes intet grunnlag for bastante konklusjoner. Det vi kan si noe om, er den langsiktige tendensen, og den har vært positiv i de senere årene.

FiN: Flødevigen grunngir bestandsøkningen med naturlige svingninger, men forutsetningene for disse må da være betydelig forverret om man ser det i et perspektiv på 76 år?

JAK: Ja, nå reproducerer jo sjørretten i høy grad i mindre bekker som har sine løp i kalkrike lavlandsstrøk, og er derfor ikke så hardt rammet av forsuringen som f eks laksen. Den er jo heller ikke så ømfølsom som laksen, så i den grad det skjer en reproduksjon i de større elvene, så er det sjørretten som råder grunnen.

FiN: Men mange småbekker er jo også ødelagt?

JAK: Ja, arealinnskrenkninger er et problem vi sliter med. Småbekkenes betydning blir ofte oversett. Nå skal man imidlertid ikke se bort fra at f eks en moderat gjødsling fra jordbruk også kan ha en positiv effekt. Et noe rikere planteliv kan ha gunstig effekt på bestanden av næringsdyr, slik at bekken kan fø opp mer fisk. Bror Johnson fra NINA har gjort interessante undersøkelser i endel små kystnære vassdrag i landsdelen, og han fant at det var en påfallende høy tetthet og stor produksjon av sjørretter. Kanskje har dette også sammenheng med at vi har hatt et gunstig klima med milde vintre, og vi har også unngått tørkeperioder på våren de senere årene.

FiN: Kalking av enkelte vassdrag, som f eks Lygna og Audna har kanskje også hatt en effekt?

JAK: Det er klart at kalking og kultivering generelt har en effekt, men denne bestandsmålingen gjelder vel områdene øst for Lindesnes, og der har det ikke vært gjennomført slike store prosjekter. Imidlertid er vi nå i gang med en helhetlig gjennomgang av situasjonen, og den skal ende opp i en handlingsplan som vil foreligge innen utgangen av året (1995). Der skal vi se hva vi kan gjøre for å opprettholde den fine bestanden, særlig sett i forhold til forsursproblematikken i vest, og arealinnskrenkninger lenger øst i landsdelen.

– Og den skal vi se nærmere på når den kommer.

Kölån –Fly Only

Vi slåss mot myriader surrande, stickande myggor och lyckas inte kroka någon enda av de större öringarna. Ändå återvänder vi till Kölån vid Tännäs år efter år. Varför? Kanske är det mystiken, kanske återseendets glädje, kanske det nordiska ljuset...

Av Jan Tilliander

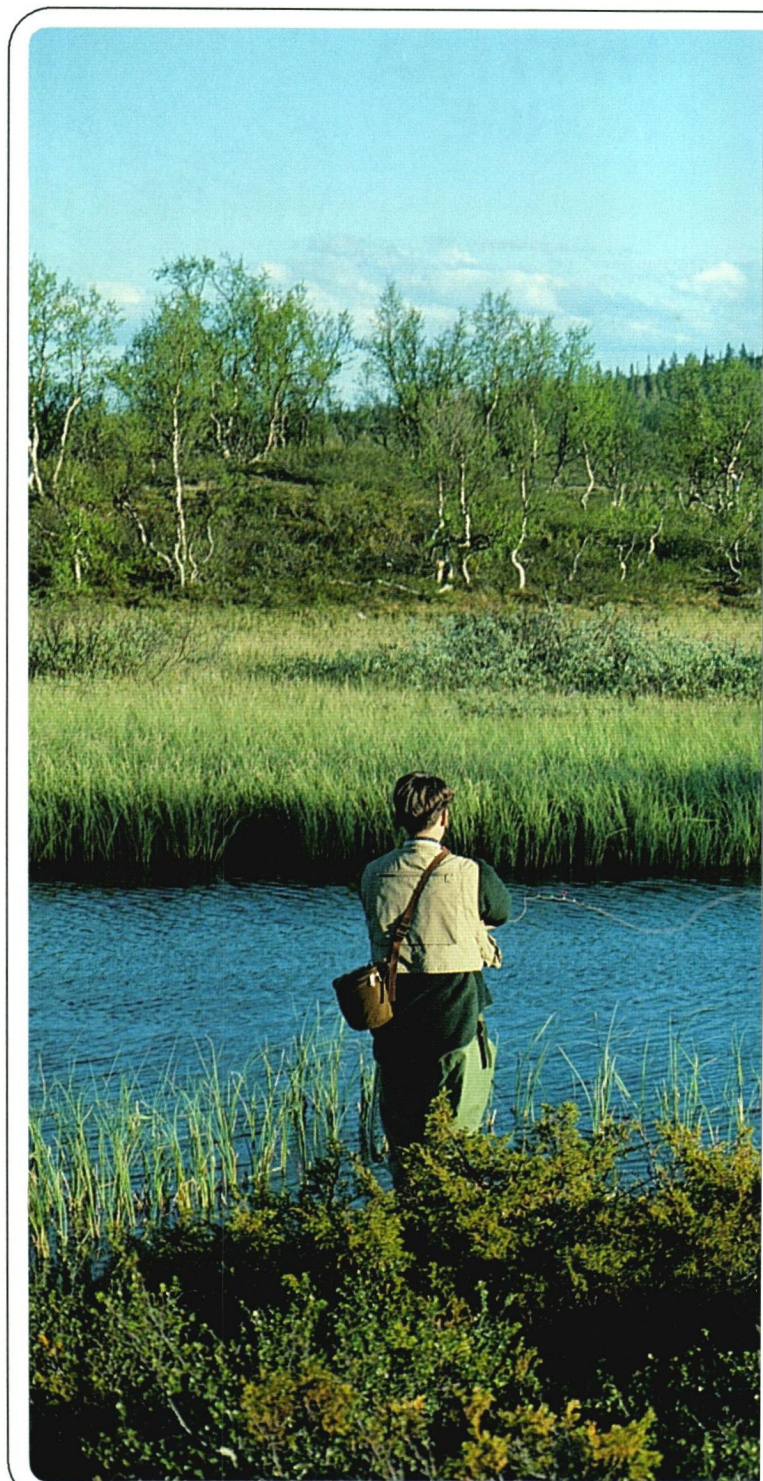
Tännäs fiskevårdsområde bjuder på det mesta, inte mindre än sextiotvå vatten. Sjöar, tjärnar, åar och bäckar. Tillräckligt för att den upptäcktsglade inte behöver fiska i samma vatten två dagar i sträck under sin fjällvecka, ja, faktiskt räcker området till åtskilliga fjällveckor år framöver...

Förmodligen stannar de flesta bara några dagar eller en vecka fångade av det spännande harrfisket från båt i Abborvickrarna eller Östra Vångarna. Eller kanske man, med blicken naglad på torrflugan, försöker narra någon av storharrarna i klassiska Tännån.

Men till varje vecka bör, eller måste läggas en dag eller två i den lilla, ja nästan oansenliga Kölån. An har en märklig lockelse på mig och mina kamrater, men det är inte drömmen om den stora troféfisken som varje år lockar oss dit, utan en känsla eller snarare en stämning... I år var vi där igen.

Stilla var ån, stilla var träden. Men allt var inte stilla; myggorna svärmade runt oss i miljoner, en ripa flög upp i ljungen och försvann in i närmsta trädunge och i ån vakade öringarna. Och vi kunde ännu höra bruset från enstaka bilar som passerade på vägen några hundra meter bakom oss, väg 311 som vi nyss kommit på från Tännäs fiskecentrum där våra fiskekort inhandlats. För att få fiska i Kölån behöver man ett speciellt flugfiskekort, som förutom att det täcker in samtliga vatten som det vanliga kortet gäller i, också ger innehavaren rätt att fiska i vatten som Östra Abborvickrarna, Sörpmattjärn, Fjetån, Kölån och Gäddtjärn. Nackdelen med kortet är priset, 100 kronor dagen kostar det att få fiska i dessa speciella flugfiskevatten. För oss fyra blir det alltså en kostnad av fyra hundra kronor, vilket är detsamma som priset på fyra vanliga tredagarskort, inga rabatter ges för längre vistelser vid flugfiskevattnen. Två dagar vid Kölån kostar oss vardera lika mycket som ett ordinarie veckokort...

Men det där bryr vi oss inte om nu, till Kölån måste vi minst ett dygn under vår fiskevecka och sen ger vi sjutton i väder, vind eller kortpriser. Från vägen som korsar ån på sin vidare färd bort genom ödsligheten, hör vi svagt bruset

Den fjällnära Kölån.

från enstaka, passerande bilar. Men för varje steg vi tar hörs bilarna allt svagare och snart är de helt borta. Och bortsett från myggen, de vakande öringarna och den ensamma ripan är allt stilla.

Ryggsäckarna knirrar och gnisslar på våra svettfuktiga ryggar; tält bär vi med oss och ett spritkök ifall fisket skulle slå fel, mat, sovsäckar och några öl, sådant väger...

Skjortor knäpps upp, hattar tas av, blottlagda kroppsdelar täcks av tjocka lager myggmedel och nya lager läggs ideligen på. För varje steg vi tar sjunker vi ner med foten till vristen eller längre i sankmarken. Vadarstövlarna är ner-

är verkligen som skapt för flugfiske – finlir med lätt utrustning. (Foto: Gunnar Johnson)

vikna strax nedom knäna. Egentligen klarar man sig gott med ett par höga stövlar, men vadarstövlarna känns trygga då man vill korsa ån vid någon av de grunda, snabba forsarna.

Men särskilt långt behöver vi inte gå, efter en promenad på cirka fem–sex hundra meter är vi framme vid vårt mål. En grund, snabb fors över vilken en smal bro är rest till hjälp för skidåkare och vandrare. Här har vi funnit en idealisk tältplats. Det är en inte alltför lång sträcka att gå med tung packning från bilen, men tillräckligt för att man inte ska frestas att vända vid första regnstänk.

Om man planerar att stanna lite längre vid ån, kan man fortsätta vägen ytterligare ett par kilometer. En skylt och en liten parkering vid vägkanten visar var man ska stanna. Kör sakta och håll ögonen öppna. Här går en stig in som efter cirka tre kilometer korsar Kölån. Stigen är tämligen lättgången och går vackert längs kanten av den nästan tusen meter höga Mjölstöten. Här får man nästan garanterat vara ensam, inte många gör sig besväret att gå den extra sträckan då man lika gärna kan fiska vid åns övre del och bespara sig den extra promenaden. Men enligt min mening så är ån
forts på nästa sida

Kölån – Fly Only

forts från föreg sida

här än mer förförisk, än mer lockande. Man har här också endast en kort vandring upp till den intilliggande Gäddtjärn, som trots namnet innehåller öring och lake. Men vid en dags- eller kvällstur föredrar vi nog den övre delen av ån och tältplatsen vid den lilla bron.

Gott om mindre öring

Här slänger vi av oss packningen. En bris har börjat att fläkta från väster, vattnet krusas, fjällbjörken sätts i gungning, och från de öppna, oskyddade ställena sopas myggen undan och luften känns frisk och sval...

Genast monterar vi våra flugspön; lätta, smäckra spön i klass 5–6. Rullen med flytlina är allt vi behöver. Allt går mycket fort, och från ögonvrån registrerar vi allt som händer i hån, uppströms bron, vid åböjen, strax hitom träddungen. Flugor knyts på utan alltför mycket funderande, det gäller att snabbt komma ner till ån och få linan i luften. Men så är det alltid då vi kommer fram till ett fiskevatten, vi vill fiska av oss någon timme innan arbetet med att resa tält och laga mat ska ta vid.

Och så fiskar vi någon timme eller två. Med jämna mellanrum sugs flugan ned i ett vak och på håll låter vi varandra beskåda våra fångster, innan öringarna varsamt släpps tillbaka ned i vattnet. Det är inga stora fiskar, men i gengäld finns det gott om dem.

Bortsett från våra flugor, så är det största hotet mot öringarna uppvandrande gädda. Men för att minimera gäddans härjningar har man nedströms i ån byggt en så kallad gäddfälla, ett vandringshinder, som ska hindra gäddan att sprida sig allt för mycket i ån. Den måste av allt att döma också fungera mycket bra. Under de fem år som vi har besökt ån, så har vi aldrig sett skymten av någon gädda. Också harren som finns i Kölån lyser med sin frånvaro var gång vi besöker ån. Men förmodligen finns den rikligare längre ned i ån. Det är inte sällsynt att vi träffar fiskare som mer än gärna berättar om sina harrfångster för oss.

Kvällsfisket

Men till slut är det dags för uppsättning av tält och matlagning, om vi inte ska behöva offra tid från det hägrande

kvällsfisket. Och det vill vi inte, inte på några villkor. Vi hjälps åt, så det går ändå ganska fort, och snart så står tältet där, lite slokande kanske men ändå upprätt. Någon gör upp en eld, någon annan sätter på kaffe, mat plockas fram, korv, bröd, några öl och efter en inte alltför lång stund så sitter vi alla mätta, nöjda och belåtet tillbakalutade.

Eftermiddagsbrisen lägger sig, och långsamt, liksom tvekande, sänker sig också skymningen över ån. Och så kommer myggorna tillbaka i miljoner, jag har allvarligt talat aldrig upplevt mer mygg i hela mitt liv än den kvällen vid

Kölån. Någon sätter fyr på en kruka Borkum Riff, men antagligen är myggorna immuna mot tobaksrök eller är de grava nikotinister, molnet av blodsure tycks snarast förtätas.

Och så fortsätter solen långsamt att gå ned och ån börjar på allvar att sända ut sina lockrop till oss, försynta, men fullt förnimbara löften och förhoppningar. Och i samma omärkliga takt förändras ån; det blå, lite vindkrusiga vattnet lägger sig, blir spegelblankt och mörkt. Och omgivningen, fjällbjörkarna, bävrarnas fällningar, videt och fjällen i bakgrunden om-

slutes och bäddas in i det som konstnärerna väl kallar "det nordiska ljuset".

Till slut blir det omöjligt att sitta kvar. En efter en försvinner vi likt skuggor, långsamt smygande ned efter ån. Snart är alla borta, uppslukade av skymningen och vi anar bara varandra som mörka siluetter efter ån, eller då ett spö försiktigt lyfts och linan dras från en knarrande rulle för att nå ut till det gäckande vaket.

Jag står utvadad i en grund, smal fors, där ån utvidgas och sväller ut i en större, dunkel hölja. Kamraterna är borta, var och en upptagen med sitt fiske, sina vak och sina upplevelser. Mörk och mystisk är höljan, mörk och mystisk är stranden, fjällen och björkarna. Himlen är närmast magisk. Här och var vakar det fisk, myggorna surrar i miljoner och med möda knyter jag på en fluga, en Europeä 12. Och snart är också den första öringen fångad och tillbakasläppt, och strax ännu en. Men ingen av dem är riktigt stor, ingen bjuder riktigt motstånd. En efter en plumsar de tillbaka ner i ån. Snett framför mig, kanske femton, sexton meter ut, skjuter några större stenar upp ur vattnet där strömfåran passerar förbi. Just där vakar det en fisk och efter en stund vakar den igen.

I ett litet strömvatten som Kölån krävs ofta rent smygfiske för att inte skrämma fisken. (Foto: Jan Tilliander)

Green Peter

Krok: 8-16

Rib: Guldwire

Kropp: Olive sällull eller poly

Kroppshackel: Brun tupp

Vinge: Gräsandshonans vingpenna

Fronthackel: Brun tupp

Connemara Olive

Krok: 8-16

Stjärt: Guldfasan toppingfjäder

Butt: Guldorange floss

Rib: Guldwire

Kropp: Olive sällull eller poly

Vinge: Brun mallard

Hackel: Gråfärgad tupp

Dark Sedge Fly

Krok: 8-16

Kropp: Guldtinsel

Kroppshackel: Furnace tupp

Vinge: Mörk gåsvingpenna

Fronthackel: Furnace tupp

Buskig hackeltorrfluga

Krok: 8-12

Tag: Fluorescerande orangerött garn

Kroppshackel: Bakre 2/3 av krokskaftet, dunfärgad tupp.

Främre tredjedelen gråfärgad tupp

Slitnaflugor fiskar bäst...

Att en tunn och sliten våtfluga fiskar bättre än en ny är en gammal sanning. Det är först sedan den rispats av vassa öringtänder som den får den rätta "looken". Men varför då inte ta lärdom av den erfarenheten och redan i stället binda tunna och gleshacklade våtflugor med det rätta transparenta utseendet...?

Text & teckning: Gunnar Johnson

Åtskilliga gånger har jag gjort samma erfarenhet som så många andra flugfiskare före mig – att en tunn och luggsliten våtfluga oftast fiskar bäst...

Läser man äldre flugfiskelitteratur, ser man också att många författare återkommer till just detta tema. Man menar att köpeflugor generellt sett nästan alltid är överdressade – mer för att lura fiskaren att köpa än fisken att hugga – och man rekommenderar därför sina läsare att själva tillverka sina flugor, och att då binda dem tunnare och använda sparsamt med material. Pete Hidy föreskrev till exempel i många av sina flymfmönster ett till högst två varv hackel runt krokskaftet, och eftersom jag kände Pete och talade åtskilligt med honom om hans flymfer, så vet jag att han menade *högst två varv*! Han var nämligen väl medveten om att vi alla har en tendens att gärna lägga till ett extra varv "för säkerhets skull..."

Även W C Stewart rekommenderar sparsamt bundna flugor, och hans spiders är verkligen lätt dressade. De mjukhacklade flymferna och spiderflugorna rör sig därför mycket förföriskt i vattnet, och deras transparenta utseende ger dem samtidigt ett allmäninsektlikt utseende, som öringen och harren har svårt att motstå. Flugorna ser kanske väl enkla ut för somliga flugfiskare, eftersom de inte är särskilt imponerande – utan närmast anonyma – där de ligger i flugasken. Men de är fantastiska fiskeflugor. Och det är ju det som räknas!

Samma sparsamma, transparenta och livfulla utseende får också en traditionellt bunden – men välfiskad – våtfluga, där vassa öringtänder efter några fångster slitit ner kroppsmaterialet och glesat ur vingen och hacklet. Och det är alltså min absoluta erfarenhet, att en sådan, sliten våtfluga också fiskar allt bättre – betydligt bättre än när den är ny.

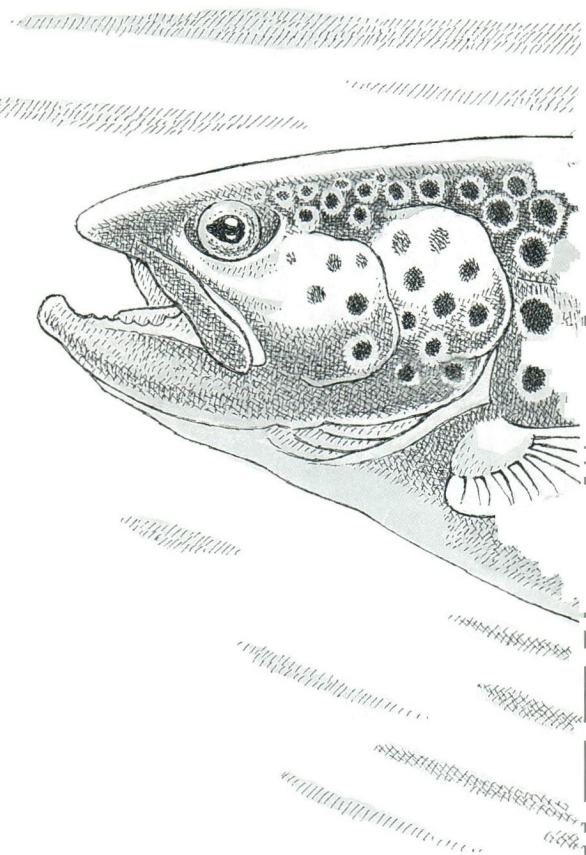
Jag vet också att Rolf Smedman delar min erfarenhet att en sliten våtfluga fiskar bäst, och han har berättat för mig

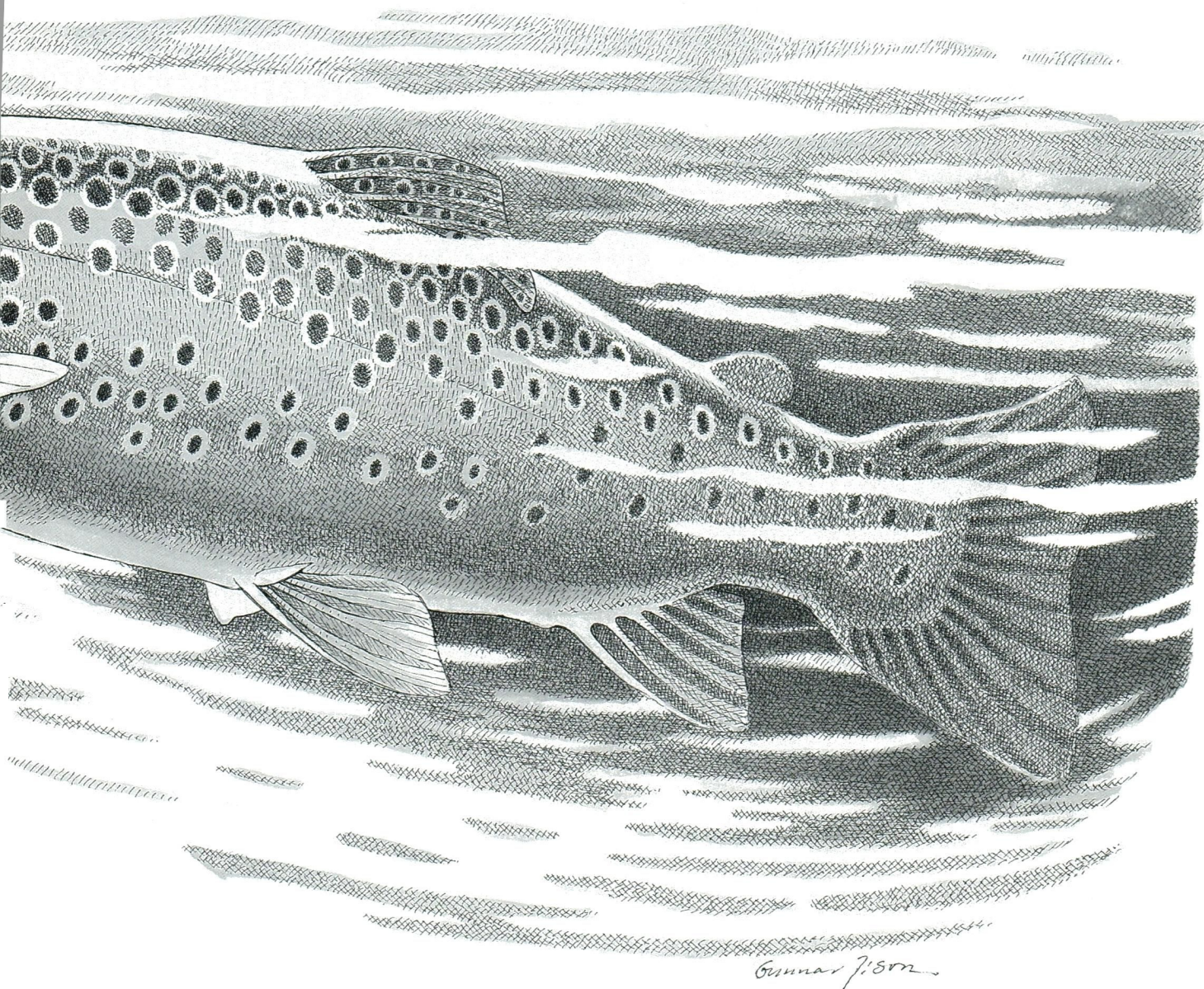
att han allt som oftast "glesar ur" en nybunden fluga för att få den att röra sig bättre i vattnet.

Men kan man då inte redan i bindstället ge sina flugor den där lite "luggslitna looken"? Visst kan man det, men då gäller det att vara sparsam med materialen och – framför allt – att välja material med stor noggrannhet vad gäller egenskaper och kvalitet, och att studera och förstå enskilda materials unika egenskaper och att ta till vara dessa egenskaper.

Många har berättat för mig att de börjat fiska allt mer med flymfer, men att de tycker att Pete Hidy's metod att spinna flymfkroppar i en dubbel ögla av vaxat natursilke mest är en "gammaldags teknik för teknikens egen skull" och menar att det går lika bra att spinna dubbingen direkt på bindtråden. Men resultaten blir olika. Pete Hidy's originalflugor får ett betydligt mer transparent utseende, än vad som blir fallet, då man dubbar kroppsmaterialet på vanligt sätt.

Ett annat exempel på materialkännedom är hur vi väljer våra hönsnackar, som vi sällan ger samma uppmärksamhet som den vi ägnar tuppnackarna. Tyvärr är det idag betydligt svårare att få tag på bra hönshackel än vad det är att skaffa tupphackel av god kvalitet. Detsamma gäller också alla de små fina kroppsfjädrar eller mindre vingtäckare, från till exempel olika vadarfåglar, som genom att de är så mjuka, men ändå fylliga i karaktären, ger utmärkta hackel till olika våtflugor. Fylligheten i de enskilda hackelfibrerna ger nämligen en fluga "substans" trots att hacklet är sparsamt lindat. Flugan blir därmed livfull och får tillräcklig volym för att se "matnyttig ut" – trots att den i grunden är synnerligen sparsamt bunden – en effekt man har svårt att nå med ett traditionellt hönshackel av normalkvalitet.

Jag talade med Pete Hidy om min erfarenhet att gamla, slitna våtflugor oftast fiskar speciellt bra. Han bekräftade min iakttagelse och menade att just i det sparsamma hacklet – men bundet med en fyllig fjäder – ligger en stor del av hemligheten; rätt fjäder gör att varje enskilt hackelstrå, som kanske motsvarar 2–3 strån från en ordinär hackelfjäder, kan röra sig obehindrat, eftersom det inte stöttas och hindras av många andra hackelfibrer. Pete visade mig hur han valde hönhackel av en mjuk, men fyllig, kvalitet och hur han lindade i få och glesa varv, så att de enskilda hackelfibrerna inte hindrade varandras rörelser.

Det är ju också detta som sker med en fluga, vilken slitits ner efter en tids fiske, menade han. Enskilda fibrer lossnar, och de kvarvarande kan därmed röra sig friare. Flugan fiskar därför livfullare, väcker fiskens intresse och lockar den lättare till hugg.

Vi kan binda flugor för fisken – eller binda för asken. Det är också högst hedervärt att lägga ner tid och energi på att binda vackert – att se flugbindningen som ett konsthantverk. Men jag ser ingen motsättning i att binda vackra, men samtidigt enkla och funktionella flugor, som fiskar så ef-

fektivt som möjligt, även om de vid en första anblick kan se tämligen spartanska ut...

Tradition är ett värdeladdat ord. För somliga låter det gammalt och mossigt; tradition för traditionens egen skull. För mig innebär det istället "väl beprövad erfarenhet" – en erfarenhet jag kan tillgodogöra mig och arbeta vidare på. Och eftersom den gamla erfarenheten att en sliten våtfluga fiskar bäst också stämmer med mina egna erfarenheter, så försöker jag välja mina material och binda mina våtflugor sparsamt dressade och med glesa, mjuka och livfulla hackel.

Traditionen bjuder alltså inte att vi ska låsa oss vid det gamla. Men det är en styrka att luta sig mot den när man experimenterar med egna flugmönster, och gamla sanningar kan hjälpa oss inse, att vi bör eftersträva den förenkling och livfullhet hos våra våtflugor som svarar mot fiskens krav vid presentationen.

En fluga kan därför knappast bli enkel nog – bara man följer den grundregeln...

At "jagte" materialer

Jeg synes bedst om at binde med rigtig uld, hår og fjer. Om fisken har samme smag, ved jeg ikke, men set ud fra et større økologisk perspektiv virker det selvmodsiggende, at miljøbevidste fluefiskere bruger syntetiske materialer, som det forurener at fremstille, frem for naturens egne produkter

Text & foto: Steen Ellemose

Det er imponerende, hvad man efterhånden kan købe til at lave fluer af. De seneste år er alle tænkelige syntetiske materialer dukket op, men også mere eller mindre eksotiske naturmaterialer fra alle egne af kloden sælges til fluebinding. Det kan gå hen og blive ret dyrt, hvis man som fluebinder skal nå at afprøve bare en del af alt det nye.

Efter 11 års fluebinding har jeg efterhånden samlet en pæn stor bunke med fjer, pelsværk og deslige, men stadig kommer der lidt nyt til ind i mellem.

Mest naturmaterialer, for selvom der findes mange gode syntetiske binde-materialer (især bindetråden), så synes jeg bedst om at arbejde med rigtig uld, hår og fjer. Om fiskene har samme smag, ved jeg ikke, men set ud fra et større økologisk perspektiv virker det selvmodsiggende, at miljøbevidste fluefiskere (og det er vi vel alle) bruger fluebindingsmaterialer, som det forurener at fremstille frem for naturens egne forureningsfrie produkter.

Nuvel – alt er et kompromis mellem

økonomi og miljø i vore dage, og også jeg er en hykler med min kulfiberfluestang, min plastflueline og mine nylonforfang. Desuden er mange af de syntetiske materialer jo biprodukter eller sågar rester fra større og økonomisk tungere produktioner.

Men jeg holder altså af at binde fluer med naturmaterialer, og lig en vis kendt dansk dyrlæge emeritus har jeg stor fornøjelse af at fremskaffe præcis det jeg ønsker udenom de sædvanlige

forts på næsta uppslag

forts från föreg uppslag

kanaler for fluebindere. Desuden giver det min fluebinding et ekstra aspekt, når materialerne har en eller anden historie med sig. Derimod skal man ikke vente at spare enorme summer, slet ikke hvis man medregner al den tid man bruger på at "organisere" materialer. En af de store fordele ved at "jagte" materialer er, at man kan finde ting af en meget høj kvalitet. Dette sætter jeg selv som et vigtigt kriterie, når jeg "jagter" materialer – jeg søger materialer i netop de farver og kvaliteter, jeg vil have, mere end store mængder til billig penge. Omvendt er jeg også villig til at eksperimentere, hvis jeg finder noget spændende – også selv om det er i en lille mængde, som jeg måske ikke kan supplere. Det er selvfølgelig ærgeligt, hvis fluerne viser sig at være bedre end de fleste, men det ville man jo aldrig finde ud af, hvis man ikke prøvede!

Jægeren som leverandør

Selv har jeg efterhånden skaffet en del på "alternativ" vis. En af mine sikreste og bedste kilder er min bror, som er jæger. Meget tidligt i min fluebinderkarriere fandt jeg ud af, at mange fluebindingsmaterialer stammer fra jagtbar vildt, og i jagtsæsonen er der mulighed for at hente fjer fra mange fugle, dog vil jeg understrege, at jeg aldrig får dyr skudt specielt til mit brug – jeg tager mig blot af jægereffald.

Agerhøns (rapphöns) leverer kropsfjer, der er fine til hackle, og halefjer og vingefjer giver gode fjer til vinger. Fra fasan kokken er det selvfølgelig halefjerene, der umiddelbart er interessante, men også de fine fingrede saddelfjer er gode til speyhackledede fluer. I øvrigt er der mange fine kropsfjer på fasan kokken, det er bare om at bruge fantasien. Det samme gælder fasan hønen. Her bruges hale og vingefjer traditionelt til vinge, f.eks. på March Brown, men også herfra kan der hentes fine kropsfjer. Blandt de mange anvendelser af fasaner's kropsfjer vil jeg blot nævne brændte vinger på vårflueimitationer og vinge på matukafluer.

Gråanden, blandt fluebindere kaldet mallard, er også en vigtig leverandør. Andrikken leverer grey mallard, bronze mallard, grå vingefjer (blue dun) og klar blå spejl fjer (til Butcher, og Bloody ditto). Også Cul de Canard kommer fra gråanden. De sidder på en lille fedtet kirtel ved rumpen – man er ikke i tvivl om at det er de rigtige fjer, *de er*

fedtede. Fra vingerne på anden kan man også hente vingedækfjer ("coverts" som de hedder i engelsk litteratur). De er udmærkede til fluer, hvor man ønsker et kort, sparsomt hackle med kraftige fjerstråler, og de kan også fint bruges som vinger på Dun's. Dette gælder forøvrigt for mange andre fugle end lige andefugle.

Der findes mange andre jagtbare andefugle, der har spændende fjer – mest interessant er nok krikand (teal), pibeand (widgeon), og gås. Desuden kan man bruge fjer fra skovskade (jay), allike (jackdaw), krage (crow), skovsneppe (woodcock) og bekkasin (snipe).

"I have, as far as possible, in the selection of materials, indicated such as can be readily obtained, although in some instances it has been found necessary to illustrate patterns requiring feathers which are very scarce; but in every case where a fair imitation can be produced from the plumage of a bird indigenous to this country, or inexpensive to purchase, I have given the preference to this, or at least described the rendering with the native bird as a substitute for the rarer, though possibly more appropriate material which it may be almost impossible to find or procure by any means open to the ordinary amateur."

F.M. Halford

"Floating flies and how to dress them"

Tænk ikke bare på de traditionelt anvendte fjer fra disse fugle – prøv f.eks. at se nærmere på de fine, bløde og lyst røde fjer, der sidder på hovedet af skovskaden. De er fine til fluer med et blødt hackle, som f.eks. flymfer.

Tjur (tjäder) og hjerpe findes ikke i Danmark, men mon ikke vore nordligere fiskebrødre ved at gøre brug af deres fjer. Fiskehejren er fredet i Danmark, men det er ikke sjældent at finde en tabt fjer fra denne flotte fugl.

Er jægeren leveringsdygtig, bør man absolut sikre sig nogle hareører – skær dem af helt inde ved hovedet, eller endnu bedre, flå hovedskindet af sammen med ørerne, der er masser af fremragende dubbing.

Rådyrhår er faktisk ganske udmærkede til at lave små muddlerfluer af, og en Streaking Caddis, der er bundet af rådyrhår, er lige så god til at fange fisk, som en der er lavet med costal deer hair. Så er der jo ræv og grævling, og

tidligere kunne jægeren også levere eger (ekorre), men den er nu fredet i Danmark.

Man skal være omhyggelig med at sortere fjer fra vildt og kassere eventuelle blodige og sammenklistrede fjer. Hvis man får en stor pose fjer, kan man godt tillade sig kun at bruge det bedste.

Der findes et par vilde dyr som man må jage året rundt, selv uden ett jagt-tegn, nemlig mus og muldvarp. Engang var en stor husmus gået i fælden, og jeg kunne ikke lade være med at beundre den fine bløde underuld. Jeg flåede dyret og spændte skindet ud til tørre på et brædt. Skindet giver en meget fin dubbing til Blue Dun, og jeg har fået mange fisk på en flydende Blue Dun Flymf, bundet med krop af mus. Sidenhen har jeg fanget mange mus i fælden, men dem har kattene fået – et museskind er rigeligt, ja et halvt er nok, så jeg sendte halvdelen til min fiskekammerat.

Vædderens uundværlige

På et tidligt tidspunkt var jeg blevet glad for fluen "Tups indispensable", og selvfølgelig ville jeg selv binde fluen. Men til denne flue er en af ingredienserne netop uld fra vædderens (baggens) mere intime dele. En bekendt havde en stor arrig vædder, og mens resten af familien så til i sikker afstand, fik vædderens ejer og jeg vendt benene i vejret på "Klaus". På selve de "uundværlige" var der ikke noget uld, men lige foran var der masser af uld i den fineste sarte gule nuance. Til familiens undren fandt vædderen sig pænt i at jeg klippede en stor portion ildelugtende uld af hans ædlere dele. Hjemme blev ulden vasket i lunkent og mildt sæbevand, og derefter en tur i fryseren for at aflive eventuelt utøj. Dette bør man i øvrigt gøre med alt man skaffer sig på denne måde – efter vask og tørring skal materialerne en uge i fryseren, dernæst en uge på radiatoren, og til sidst en uge i fryseren igen. Så skulle al utøj være fjernet.

Hvis man holder øjnene åbne, når man færdes i naturen, er der også gode chancer for at finde noget, der kan bruges. Først og fremmest løse fjer tabt i fældningstiden, mest fra de store fugle som hejre og fasan, men man kan også finde rester efter rovdyrs måltider eller sågar hele døde dyr. Således har jeg bl.a. fundet en død skovskade, en død svane, en død hejre, og på landevejen blafrede en smuk rød egerhale –

resten af dyret var mast til ukendelighed. I sådanne tilfælde har jeg søgt at bjerpe så meget som muligt ude i felten for så siden at sortere kritisk hjemme.

HøNSEAVL

En af de mere oplagte måder, at skaffe sig fjer på, er selv at avle fuglene. Det er selvfølgelig høns, det drejer sig om, men man kan også købe gæslinger til opfødning, og sidenhen når julegåsen skal slagtes, kan man hente en masse fine og nyttige fjer. De små vingedækfjer er f.eks. fine som vinger på majfluer.

Er man bidt af fluebinderiet, og er naboerne tolerante (og fruene med for den sags skyld), er det oplagt at prøve selv at holde høns for at høste deres fjer til fluebinding. Lad det være sagt med det samme – det er ikke let, og man laver ikke Metznakker på en formiddag eller for den sags skyld på et kuld kyllinger. De samlede udgifter til foder og bygning af hønsehus kan let gøre, at prisen for de relativt få fjer man høster nemt løber op i beløb, der kan sammenlignes med priser på Metz, Hoffman, og hvad de nu ellers hedder.

Selv har jeg altid drømt om at få egne fluebindingshøns, og da vi flyttede på landet, var chancen der. På et af de utallige markeder, der holdes hver sommer i Danmark, købte jeg et par små Kochindværghøns, en høne og en kok i den fineste blue dun nuance. De skulle selvfølgelig have lov til at have kyllinger, men det måtte vente til næste år. Det er sjældent at en høne vil ruge æg ud midt på sommeren. Året efter jeg havde købt de to Kochins, fandt jeg to tværstribede Wyandotter, også hane og høne. Årets avl gav tre hanekyllinger og en hønekylling, alle fine og blå, og desuden havde jeg købt en køn gingerfarvet dværghøne for 15 kr.

Om vinteren blev hønsegården raseret af et rovdyr, og jeg mistede en del af dyrene. Den gingerfarvede høne var død, men ellers ubeskadiget. Af de øvrige dyr overlevede to haner og en høne, alle blå kochin, resten var væk. Jeg begyndte straks at bygge bestanden op igen, men jeg var uheldig og fik atter uønsket besøg i hønsegården en dag. Nu er jeg igen ved at bygge bestanden op, for selvom det eneste jeg har fået ud af det, ud over en masse arbejde, er nogle få hønenakker, et saddelskind, og nogle poser med løse fjer, så holder jeg meget af at have høns omkring mig, og nu har jeg bygget en mere sikker hønsegård.

Af de høns, jeg har haft, var det absolut Wyandotterne, der havde de bedste fjer til tørfluer. Til det lille hønsehold er dværghønsene de nemmeste at arbejde med, de kræver ikke så meget plads, lægger mange fine æg, og hvad der er meget vigtigt, hvis man vil avle på dyrene: de er meget villige til at ruge, en ting som mange store høns ikke gør – det er simpelthen avlet ud af dyrene.

Da det, som tidligere nævnt, ikke er billigt at holde høns selv (men fornøjeligt), kan det anbefales, at man forsøger at holde høns i farver der normalt ikke er til købs hos leverandørerne. Farver som Dun, Honey dun, Ginger, Greenwell og Iron blue dun skal man være mere end almindelig heldig for at finde – selv blandt de såkaldt "genetiske" hackler.

Har man ikke selv mulighed for at holde høns, kan man prøve at overtale venner eller familie, som har høns til at vælge en race eller farve, som man selv er interesseret i. Det vil nok hjælpe gevaldigt på samarbejdsviljen, om man selv yder et arbejde med at lave hønsegård og slagte fugle. Selv almindelige hvide slagtekyllinger kan bruges til vådfluer, og så er der mulighed for selv at farve fjerene, f.eks. med Dylonfarver.

Det er bare om at bruge sin fantasi og andre menneskers dyrehold, hvis man ikke selv har plads, og man kan jo ikke selv have alle fugleracer. Der findes også folk, der opdrætter guldfasaner, perlehøns, kalkuner eller påfugle, og man kan bytte sig frem. Materialer man skaffer sig på alternativ vis er jo ofte til stede i store mængder.

Nu skal man ikke tro at alt lykkes, når man jagter materialer. For nogle år

siden lovede jeg at hjælpe med at slagte nogle brune kalkuner, mod at jeg måtte få alle de fjer, jeg ønskede. Jeg håbede jo straks på, at der skulle være en masse vinge og halefjer til mig og til at dele ud mellem vennerne. Men ak – det var ungfugle, og de få fuldt udviklede fjer var beskidte og sammenklisset, så jeg kunne ikke bruge nogle af fjerene overhovedet. En anden gang var jeg inviteret ud for at se på påfugle. Desværre var fuglene døde nogle dage forinden og var fjernet, så de vingefjer, jeg havde håbet at kunne glæde mine laksefluebindende venner med, var væk. Heldigvis havde ejeren gemt de halefjer, fuglene havde fældet gennem flere år, så jeg gik ikke tomhændet hjem.

Andre kilder

Der er selvfølgelig mange andre steder og måder at anskaffe sig fluebindingsmaterialer end de her omtalte. De fleste fluebindere er nok bekendt med garn-, broderi-, og hobbybutikker, hvor man kan finde tinsler, garner, perler, dubbingmaterialer, omend det ikke længere er så let at finde gode tinsler som førhen. Den lokale isenkræmmer kan også levere materialer.

I mange år har støvekoste (dammvippor) været noget med fjer, der i øvrigt ofte var helt uanvendelige til fluebinding. I dag kan man få støvekoste i et materiale, som fluebindere ville kalde "flashabou"-lignende, og der kan bindes interessante kystfluer eller andre former for fantasifluer af dette materiale – og så er det uhyre billigt! Desværre er farveudbuddet særdeles begrænset.

Litteratur om fluebindingsmaterialer

Der findes en righoldig litteratur om fluebindingsmaterialer. Jeg har haft stor glæde af nedenstående og vil anbefale de to førstnævnte til enhver, der ønsker at holde høns.

Jørgen Liljensøe, Havehøns, Forlaget Borgen, 1992

Helga Fritzche, Dværghøns hjemme, Forlaget Komma, 1989

Preben Torp Jakobsen, Fluebinding, Forlaget Flyleaves, 1976

John Veniard, Flydressing materials, Forlaget A & C Black, 1979

Svend Saabye, Om fluefiskeri efter ørred og stalling, Skandinavisk Bogforlag, 1958

Roger Woolley, Modern trout fly dressing, Fishing Gazette, 1932

G.E.M. Skues, Silk fur and feather, Flyfisher's Classic Library, 1993

J. Leisenring & V.S. Hidy, The art of tying the wet fly and fishing the flymf, Forlaget Crown, 1971

Den flygande ädelstenen

Oväntade fågelmöten ger en extra dimension till upplevelserna vid vattnet. Och har man turen att få se den färggnistrande kungsfiskaren, så stannar synen för alltid på näthinnan – man behöver inte vara särskilt fågelintresserad för att minnas den...

Text & akvareller: Rolf Smedman

En gnistrande klar septemberdag förra året stod jag uppklättad på en klippa vid en värmdövik och lät vobblerna loda djupet. Ingen gädda hade gjort sig påmind under den timme jag fiskat. Men det gjorde mindre, det räckte så bra med att få känna sig privilegierad och ha möjlighet att få njuta av den här dagen.

Lövskogen i den lummiga vassviken intill hade fått en liten aning av höstfärg, men vassarna hade klätt sig i måttat brungult och vaggade lätt i den varma brisen från söder. Inga större sjöfågelsträck syntes till, flytten söderut var ännu inte aktuell i den ovanliga sensommarvärmen.

Då hör jag plötsligt ett svirrande, uppfordrande läte, och i pilsnabb flykt under mej kommer en kungsfiskare farande! Solskennet träffar fågeln rätt uppfifrån och fjädrarna glänser i otrolig prakt. Någon författande ornitolog har kallat den en flygande ädelsten, och det är ingen överdrift. Den som haft turen att få se kungsfiskaren, glömmer det aldrig.

Men här uppe, i Stockholms skärgård, är den ju ingen daglig syn. Kungsfiskaren skall helt enkelt inte finnas här, men jag har sett den långt tidigare i en lugn sidokanal till Ljungan redan på femtiotalet. Det hände två år i rad, och jag rådfrågade förstås alla tillgängliga fågelböcker för att få reda på orsaken. En författare skriver att gamla hannar, som gjort sitt, gör "semesterresor" norrut just i början av hösten. Men det kan ju också vara fråga om en invandring från öster. Det har hänt med fler arter i modern tid, till exempel rosenfinken, och i oktober i år träffade jag på flera nötkräkor så långt uppe som i västjämmtland i fjällnära områden.

Jag har också haft turen att få se kungsfiskaren i Fyrisån, just en septemberdag. Så den är kanske vanligare än man tror, det gäller bara att ha ögonen vidöppna. Om man lär sig lätet är det också till hjälp. Ofta hör man den, när den pilsnabbt visslar förbi. Synen är oftast bara sekundsnabb – om man inte har turen att få se den fiska.

Jag har också sett den många gånger söderut, där den hör

hemma; vid Rönneå, vid Vombsjön och flera gånger i Emån. Varje tillfälle ger ett extra kryss i dagboken...

Kungsfiskaren häckar i branta åstränder där det finns lummig lövskog. Den gräver ut ett bohål ungefär som en backsvala. Den fiskar inte gärna i hårt strömmande vatten, vill gärna ha lite mer stilla och blank ström, där den lättare ser sin bytesfisk; löjor och elritsor som inte är alltför stora.

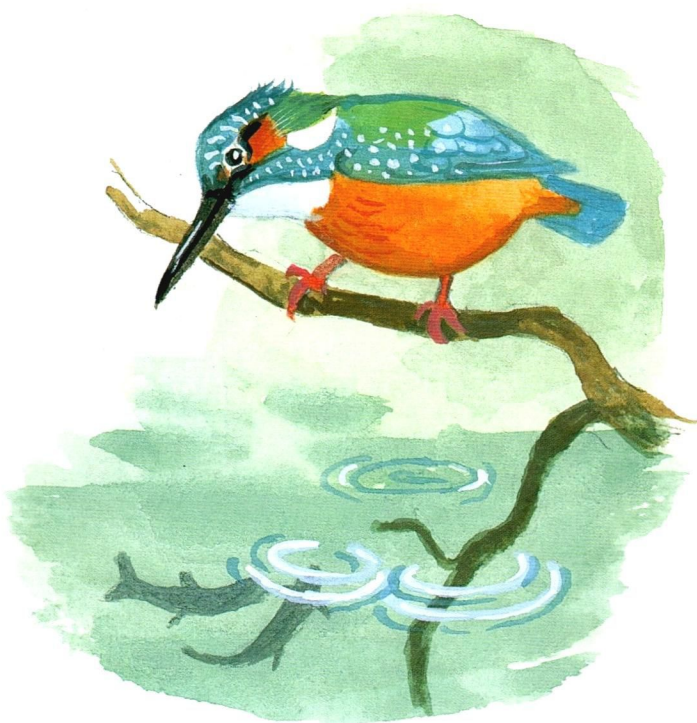
Ofta sitter fågeln alldeles stilla på en överhängande gren, och när den ser ett byte kastar den sig blixtnabbt ner i vattnet och griper det. Men den kan också avpatrullera sina fiskevatten med en lite lugnare flykt med nästan fjärilslika vingslag. Kungsfiskaren är en elegant och skicklig flygare som höjer och sänker sig obehindrat i luften och ofta står stilla och ryttlar innan den får syn på ett fiskstim.

Den sväljer heller inte fisken så där barbariskt medan den fortfarande är vid liv, utan griper den bak i stjärten och daskar den i grenen den sitter på, eller i en sten. Ornitologer, som studerat kungsfiskaren, berättar att ungar som nyss lärt sig fiska gör på samma sätt, utan att föräldrarna har lärt dem. Så det verkar vara ett medfött beteende.

Alla kungsfiskare flyttar inte. Finns det bara öppet vatten, stannar den kvar i södra Sverige och i Danmark om inte temperaturen sjunker för mycket. Nu tillhör den ju inte våra allra vanligaste fåglar, förekommer bara glest och är ingen daglig syn, inte ens vid vatten där den häckar. Man skall ha en god portion tur och inte så lite envishet för att få lyckan att möta den.

Förutom fisket så ger fågelintresset en extra dimension till upplevelserna vid vattnet. Många gånger har mötet med en inte alltför vanlig fågelart varit just det som fått minst lika stor betydelse för mej som ett bra fiske. Och har man turen att få se kungsfiskaren, så stannar synen för alltid på näthinnan – man behöver inte vara särskilt fågelintresserad för att minnas den...

Från min skissbok;

Kungsfiskaren
sitter ofta och
spejar från sin
favoritgren ...

... men ibland
ser man den
också stå och
ryttla ...

... innan den
blixtnabbt
dyker ner i
vattnet !

TIPSRUTAN:

Trimma vid strandkanten

En vass liten sax och en god portion kreativ fantasi kan rädda ditt fiske

Första gången jag friserade en fluga var vid ett regnbågsvatten där fisken gick i sävliga head and tail vak och åt myggpuppor. Jag fiskade med en Black & Peacock, som normalt brukar vara ett gott flugval när regnbågen vakar på det sättet. Men den här gången visade fisken inget intresse för min med handtwist långsamt infiskade fluga, medan min fiskekompis i rask följd fick två fina regnbågar på sin myggpuppeimitation, som han fiskade hängande i ytan.

Vi satt i var sin flytring och hade de vakande regnbågarna mellan oss, så trots att jag blev erbjuden en myggpuppa – jag hade ingen i min egen ask – tackade jag nej för att inte störa fisken genom att paddla över till honom. Istället tog jag fram min lilla Victorinox-kniv, som är utrustad med en vass sax, och friserade min Black & Peacock till formen av en myggpuppa. Jag avlägsnade så mycket jag kunde av luddet från påfågelterlet på flugans bakkropp, men sparade dem på framkroppen, så att flugan fick myggpuppeprofil. Sedan glesade jag ut hacklet genom att noppa det, strök de kvarvarande hackelstråna utåt och klippte av dem till 4–5 millimeters längd. Slutligen fettade jag in framkropp och hackelstrån för att min friserade myggpuppa skulle hänga i ytan.

Första regnbågen tog redan i första kastet...

Vid fiske i Norge några år senare hade en harr gått med min sista Superpuppa – och det var just den flugan, fiskad halvdränkt i ytfilmen, som harren hade favoriserat hela kvällen. Resolut tog jag därför en buskig, palmerbunden hackeltorrfluga och friserade denna, så att flugan endast hade hackelstrån stickande ut från sidorna. Kroppsfärgen stämde inte exakt med den Superpuppa jag fiskat med tidigare under kvällen, men harren lät sig ändå narras, och jag fick ytterligare två fiskar innan vakperioden ebbade ut...

Det var först efter episoden i Norge som jag mer ingående började fundera över hur jag kunde klippa ner olika flugor i min ask till andra imitationer. Det visade sig då att många flugor – både torra och våta – var lämpliga att frisera till nymfer eller mygg- och nattsländepuppor.

En våtfluga nedklippt till nymf och en Black & Peacock till myggpuppa, och till höger en Superpuppa friserad från en buskig, palmerhacklad torrfluga och därunder en Streaking Caddis omgjord till en flytande nattsländepuppa med långa paddelben.

Utöver de redan nämnda, kunde många våtflugor bli utmärkta nymfer helt enkelt genom att jag klippte av vingarna aningen snett eller i det närmaste parallellt med kroppen, så att endast en liten del fanns kvar för att representera nymfens vingsäckar.

Ibland fick jag också glesa ur hacklet något.

En fet haröredubbad hackeltorrfluga kunde på samma sätt bli en enkel nattsländepuppa genom att jag klippte bort stjärtspröt och hackel. En hackeltorrfluga

med tunnare kropp fick behålla de utspridda stjärtspröten, och genom att jag endast klippte hacklet på ovan- och undersidan, kunde den användas som spent spinner.

Vid ett annat tillfälle klippte jag bort vingen på en Streaking Caddis och trimmade ner hjorthårshuvudet så mycket jag kunde, men behöll några av de yttersta vinghåren på varje sida och böjde dessa en aning utåt. På det viset fick jag en flytande nattsländepuppa, som jag fiskade infettad. Den flugan visade sig faktiskt vara så bra, att jag sedan redan från början i bindstället bundit åtskilliga nattsländepuppor enligt det receptet – med en tjock, dubbad polykropp och försedda med ett par hjorthår som paddelben på varje sida.

Så beväpna dig med en vass liten sax och – nog så viktigt – en god portion kreativ fantasi. Det kan rädda ditt fiske i kinkiga situationer, då du står ute vid vattnet och tror dig sakna den rätta imitationen. I själva verket kanske du redan har den i din flugask!

Anders Nilsson

BOK- BITEN

Redaktör Jan Sekander

Ny bok från Flyleaves

Så har tiden tagit det korta klivet över årsgränsen. De mörka senhöst- och vinterdagarna börjar snart längas. Skönt! Människan är inte skapt för ett liv i mörker. Men kanske behöver vi mörkret för att rätt kunna uppskatta ljuset. Förväntningarna på det nya flugfiskeåret spritter i oss och fiskeaptiten ökar med varje ny och ljusare dag.

"Den som väntar på något gott väntar aldrig för länge" lär någon ha sagt, troligtvis ingen flugfiskare. Flugefiske efter havsöring, vadning i iskallt saltvatten, köldstela fluglinor och istäppta spööglor... Nåväl, bättre än ingenting. Några strapatser får vi väl utstå om så bara för att rätt kunna värdesätta den ljuvliga tid som ligger framför oss.

GOTT NYTT FLUGFISKEÅR

Jan Sekander

havde kun 250 sider – de tre næste hver 400 sider. De første to indeholdt hver fem år – den næste ti år. "Når man bliver ældre går tingene langsommere og man fisker ikke så ofte som før" forklarer Preben Torp Jacobsen i bogen.

Det var Preben Torp Jacobsens norske ven, Steffan Lindström der opfordrede Preben til at skrive bogen. "Hvis du ikke har nogen intention om at skrive en ny bog – hvorfor skriver du så ik-

Neger'n

En utmärkt allroundfluga i både strömmande och stilla vatten

Text: Olof Jakobsson

Foto: Gunnar Johnson

Nya flugmönster tycks se dagens ljus i en aldrig sinande ström, men det är få flugor som har så unika egenskaper, eller visar på ett sådant nytänkande, att de verkligen tillför flugfisket något. Oftast rör det sig endast om nya färgvarianter på redan kända mönster, och ytterst få nyskapelser överlever mer än en säsong eller två, för att sedan falla i glömska och ersättas av nya "dagsländor". Det är naturligt att det är så, eftersom flugfisket upplevt ett stort uppsving under senare år, och al-

pat den torrfluga, som under de senaste åren har blivit en av mina allra främsta favoriter när det gäller fiske efter både harr och öring, men inte minst också vid sjöfisket efter regnbåge. Flugan är nämligen lika fångstsäker i såväl strömmande som stilla vatten – och därtill i stort sett under större delen av fiskesäsongen. Flugan heter Neger'n och har många gånger räddat min fiskedag. Den har därför fått en alldeles speciell hedersplats i min flugask.

Men så är det nästan alltid; enkla flugor fiskar oftast bäst. Och i det här fallet, enligt min egen erfarenhet, allra bäst på krok 12–14.

Börja med att binda in de svarta tupphackelfibrerna till stjärten och sprid dessa. Fäst sedan in silvertinslet. Riv därefter av fibrerna från ena sidan på ett brunt tupphackel och bind in hackelstamens spets vid stjärtspröten i krokbojen. Nu är det dags att linda fram bindtråden till en tunn, svart och lätt kropp och därefter det bruna tupphackelstamens spets till stjärten.

Torp Jacobsen har fået verdensgriller eller lider af fluesnobberi – nej, der er en mening med galskaben! For det første blev det en ny udfordring for "Den tovlige dyrlæge" at skrive en bog på engelsk – for det andet er de fleste ord i flueopskrifter alligevel engelske. Tanken opstod: – hvorfor ikke tage springet fuldt ud og skrive hele bogen på engelsk? – Med vilje undlod Preben Torp Jacobsen dog, at lade sig friste af

le indtryk, naturoplevelser og tølelser omkring en dags fiskeri. Men det krævede disciplin, han kunne ikke vente med at skrive, til han havde tid til det – han måtte gøre det med det samme. Hvis han ventede til næste dag skete der nye ting og så var det umuligt at huske den rigtige rækkefølge. Mens fiskekammeraterne sov, skrev Preben Torp Jacobsen dagbog. Det er foreløbigt blevet til fem bøger. Den første

gang ikke blot skrevet og tegnet en bog, han har også selv layoutet, designet og udprintet siderne klar til tryk. Det fortæller han om i et lille kapitel sidst i bogen, hvor vi får alle de tekniske detaljer. Ellers er bogen spækket med flueopskrifter fra dagbogen, nogle er Torps egne eksperimenter, andre stammer fra de utallige venner, som Torp har fået gennem et langt lyst-

forts på sid 38

Att Erling Sand skulle komma att fortsätta i sin fars fotspår kan vi idag vara glada över, för många är även de mönster som Erling Sand skapat – flugor bundna av en flitig, hängiven och erfaren flugfiskare, som alltid varit uppmärksam på det som händer i och omkring vattnet och som anpassat sina flugor efter dessa förhållanden.

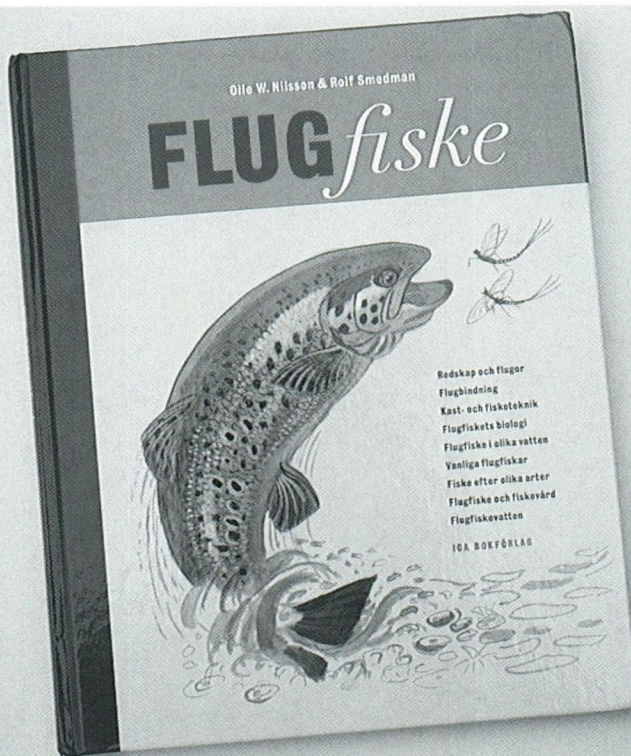
Idag har Erling Sand kommit en bit upp i åldern, men binder fortfarande flugor, och det är Erling Sand som ska-

Neger'n har "det där" som karakteriserar en bra fiskefluga – och som är så svårt att beskriva och sätta namn på – men som man känner igen hos flugor, vilka skapats av skickliga flugbindare som också är erfarna flugfiskare och därför vet hur en riktig och äkta fiskefluga ska se ut.

Så, lyd ett gott råd; låt inte Neger'n saknas i din egen flugask. Att flugan är lätt att binda gör ju inte saken sämre.

fantastiska. Men gläds åt det levande. Betraktar man flugan närmare – och jämför den med till exempel en flygande natt- eller bäckslända med fladdrande vingar – ser man snart att den med sitt kroppshackel ger ett alldeles utmärkt intryck av en levande insekt på vattnet, samtidigt som flugans genomtänkta konstruktion gör att den flyter mycket bra.

Som sagt; det enkla fiskar också oftast bäst!

Olle W Nilssons och Rolf Smedmans "Flugfiske" är en väldisponerad och informativ bok.

kevatten i Skandinavien ger innehållsrik information om fiske, kortpriser, och vart man vänder sig för ytterligare upplysningar.

Boken har en luftig layout, med lagom radbred och marginaler fyllda av vettiga råd och tips. Likaså gläds man åt Rolf Smedmans många illustrationer – både i svartvitt och färg.

Boken är synnerligen lämplig för den som vill börja sitt flugfiskarliv men också den som redan hunnit ett stycke på väg skall finna att boken har mycket att ge. Det korta kapitlet Flugfisket och fiskevården bör få oss alla, nybörjare som erfaren, att rätt betänka vårt ansvar.

Jan Sekander

Flugor för fiskar utan fettfena

Dick Stewart og Farrow Allen:
Hvitfiskfluer. Naturforlaget, 88 s.
Fargefotografier. Pris: 285 NOK.

Hvitfiskfluer er siste bind i en fembindsserie om fluemønstre. Tidligere i serien er utkommet: Laksefluer, Sjøørretfluer, Saltvannsfluer og Ørretfluer. Fluemønstrene i denne boken er, som tittelen opplyser, for hvitfisk og siden boken er av amerikansk opprinnelse angir den først og fremst bass og panfish som mål for fisket.

Boken er delt inn i tretten kapitler med hvert sitt tema for typer av fluer. For eksempel kan nevnes: Flytende

bugs, Frosk, Jigger, Nymfer og Poppers. Når vi her snakker om fluer kunne det vært mest riktig og brukt anførselstegn, siden flesteparten av "flue" slett ikke skal etterligne insekter og mange av dem i første rekke synes å være skapt for å utløse fiskens huggrefleks.

Fluene er avbildet i farger med høy kvalitet på bildene. Ved siden av hvert bilde finner du bindebeskrivelse og historisk opprinnelse. Det er lagt opp til at den enkelte fluebinder skal stå relativt fritt i utførelsen, ved at hverken kroktpe eller størrelse er angitt, heller ikke merkenavn på fluebindingsmaterialer. Dette harmonerer godt med at det også i den lille innledningen, foran alle fargeplansjene, oppfordres til kreativitet og lokal tilpasning.

Denne anmelders konklusjon er at dette må sies å være en inspirerende og spennende bok for de eksperimentlystne som leter etter utradisjonelle idéer til fluer for andre fiskearter enn våre edelfisker.

Einar S Ofstad

Norskt på svenska

Pål Krogvold: Imitationer. Bokforlaget Settern. Pris SEK 242:-.

"Imitationer" har nu även kommit i svensk översättning. Boken recenseras utförligt i sin norska utgåva av Terje Bomann-Larsen i FiN nr 1 1993 s 50–51.

Mustad Scandinavian Open 1996

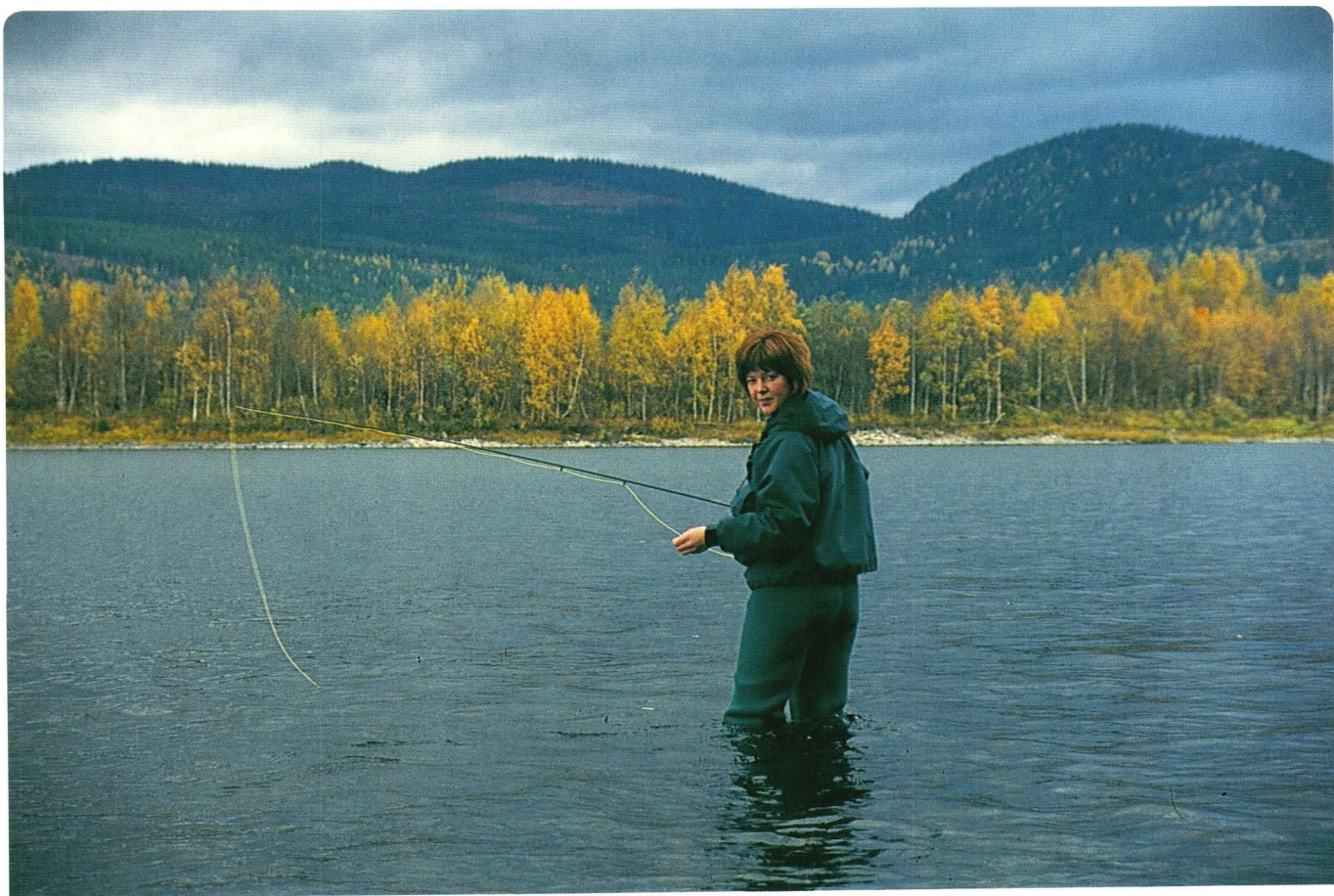
Mustad Scandinavian Open, som arrangeras tillsammans med Norsk Skogbruksmuseum i Elverum, har utvecklats till världens största flugbindningstävling för alla kategorier flugor.

Det tävlas i två grupper – junior och senior klass – i internationell konkurrens, där nordiska flugfiskare genom åren visat att den nordiska flugbindningen håller mycket hög klass, både vad gäller kvalitet och kreativitet. Alla flugor till årets tävling kommer att ställas ut vid Fluefiskedagene i Elverum den 15–16 juni 1996.

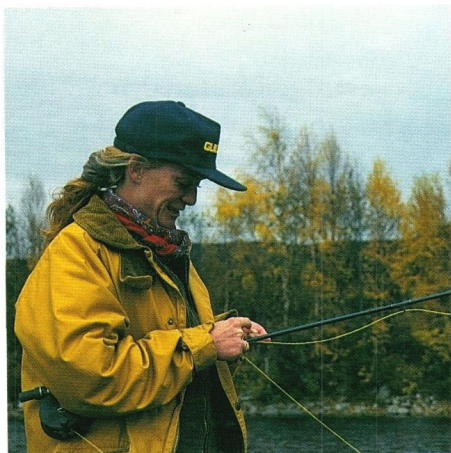
Tävlingen omfattar åtta klasser:

1. Fulldressade laxflugor, obligatoriskt mönster: Prince Philip.
2. Fulldressade laxflugor, valfritt mönster.
3. Hårvingade laxflugor.
4. Nymfer, puppor och kläckare.
5. Våtflugor.
6. Streamers.
7. Torrflugor.
8. Öppen klass.

Senaste inlämningsdag för tävlingsbidrag är 30 mars 1996 till: OT Ljøstad, Norsk Skogbruksmuseum, 2400 Elverum, Norge. Telefon +47 62410299, fax +47 62413015. Från OT Ljøstad kan också rekvideras aktuella tävlingsbestämmelser.

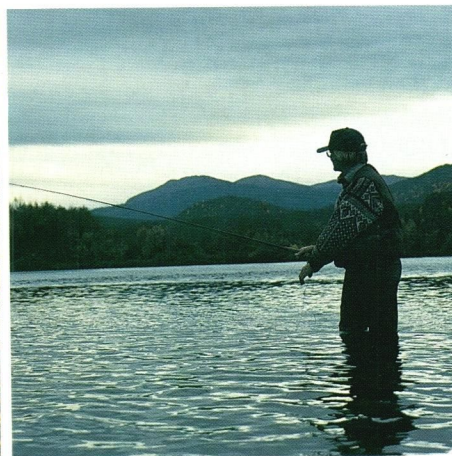
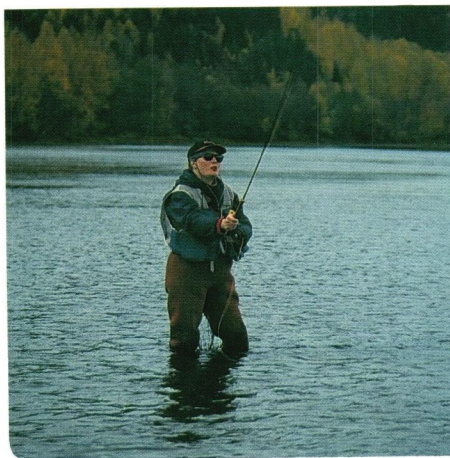

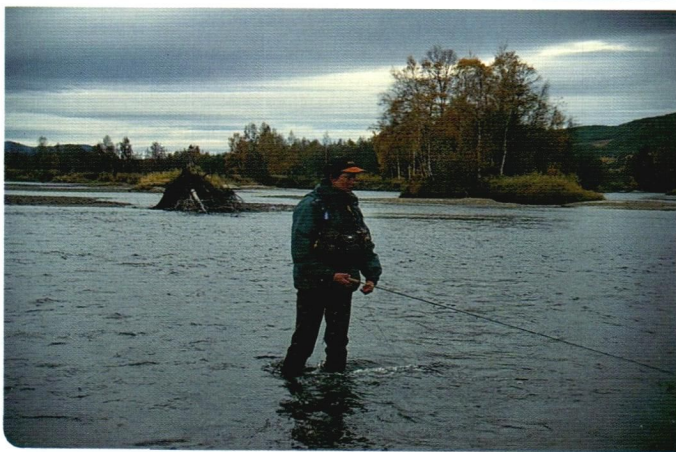
Lørdag formiddag, og to dagers harrfiske ligger foran oss. Lise vader i posisjon.

Fluevalget er vanskelig når fisken ikke vaker. Caroline prøver et bytte.

Internasjonalt stevnemøte i Glomma: "Innvandrerne" Ninni fra Sverige (t v), og Gloria med røtter i USA (t h), kurtiserer den norske harren (i midten).

*Øverst t v: Fluebinding på hytte 22, fra venstre: Ninni, Ruth, Marit og Caroline.
Undert v: "Mor sjøl", Torill Kolbu innser at harren er treg i dag.
Th: Men labert fiske til tross, Lise har landet sin første fisk på flue!*

Jenter, fluer og Glommaharr

Text & foto: Terje Bomann-Larsen

I fjor var jeg på tur med 4 jenter. I år ble det 11, men skulle vært 31, for det var det totale antall deltakere på Torill Kolbus to jentekurs på Femundstunet først i juni i år. I fire dager skulle de lære det meste om fluebinding og fluefiske, og kurset var tydeligvis både populært og vellykket, men det ble så som så med praktisk fiske, – det sørget storflommen for. I stedet ble det altså en fellestur til Glomma fire måneder senere. Stedet var Koppang og høstharr sto på programmet. Men første helga i oktober er sesongen over for de fleste, og i tillegg til Torill selv og kasteinstruktør Pia Clarholm lot det seg "bare" samle en snau tredjedel av de opprinnelige 31. Kanskje var det de dyktigste og ivrigste kursdeltakerne som lot seg friste til Østerdalen ei gråsur oktoberhelg, i hvertfall kunne jeg

forts på neste side

Fisket er over, det er tid for oppbrudd. Bak f v: Maria (yngste jente på 15), Toril S og Lise Ø. Foran sitter på- og avtroppende "kvinnesjef" i DNFF: Marit og Pia.

Vi finner fram ei fyldig, puppeligende flue med kropp av påfuglherl, og konsentrerer oppmerksomheten om en lovende flat stein på passende avstand ute i strømmen. Jeg har ikke mer enn rukket å ta et par bilder, og snudd nedstrøms for å finne en fiskeplass til meg selv før Lises stang står i bue. Hennes første fisk på flue blir en tohektos harr. I løpet av dagen tar hon to til, og så mange er det ingen andre som får, – hverken "grønne" eller erfarne...

forts från föreg sida

konstatere at alle jentene har godt grep på kasteteknikken, og at flere av dem allerede er drevne fluebindere. De har også lært seg Torills eminente hekleteknikk som er helt overlegen når det gjelder å bygge flatkroppede nymfer med ulik farge på over- og underside.

Men teknikk er ikke alt i fluefiske. Erfaring kommer også godt med når man står ved bredden av ei stor elv og det ikke finnes vak som røper hvor man bør plassere flua. Og slik erfaring tar det litt mer enn en sesong å bygge opp. Derfor er det flere av jentene som fortsatt kan trenge noen tips om fluevalg og taktikk. – Som f eks Lise Ø, som har fisket hele sesongen i vanskelige Hemsila og fortsatt har sin første fluefangede fisk til gode. Vi finner fram ei fyldig, puppeligende flue med kropp av påfuglherl, og konsentrerer oppmerksomheten om en lovende flat stein på passende avstand ute i strømmen. Jeg har ikke mer enn rukket å ta et par bilder, og snudd nedstrøms for å finne en fiskeplass til meg selv før Lises stang står i bue. Hennes første fisk på flue blir en tohektos harr. I løpet av dagen tar hon to til, og så mange er det ingen andre som får, – hverken "grønne" eller erfarne...

Men om fisket er heller dårlig, er det lite å si på entusiasmen. Noen har da også vist en innsatsvilje ut over det vanlige for i det hele tatt å kunne håndtere ei fluestang. Marit f eks som p g a en skulderskade fikk beskjed av sin lege om at fluekasting kunne hun bare glemme. Men den som gir seg er en dritt, tenkte Marit, og lærte seg fluekast fra grunnen av, – med venstrearmen! Og visste man ikke annet, ville man tro hun var født venstrehendt, for hun kaster like bra som noen av de andre med høyre. Og som ikke det var nok, så har denne målbevisste jenta like godt overtatt ansvaret for fluefiskerforbundets kvinnesatsing etter pioneren Pia.

Fisket på lørdag går sin gang uten de store begivenheter. Noen av jentene får en småharr eller to, noen har mistet en som kanskje ville vært ny "pers", og noen har hverken sett eller kjent fisk.

Selv redder jeg æren med en ganske pen harr på en Montana som jeg lar danse som ei dappingflue rundt en stein to meter fra bredden. Man trenger ikke alltid kaste langt selv om elva er stor...

Så er det sosialt samvær: Først midtdag på "Tiurkroa", og deretter forfriskninger på hytte nr 22. I en diskusjon hvor jeg prøver å overbevise noen av de nyfrelste fluebinderne om at fluevalg ofte er overvurdert i forhold til andre faktorer i fisket, ender jeg med å forplikte meg til å fiske hele neste dag med Marits siste kreasjon; ei påfuglpuppe med knallrosa hackle. Torill synes godt hun kunne funnet på noe værre for å gi det storkjefta mannfolket en på snuten, men avtale er avtale.

Og søndagen starter lovende: Da jeg kjører over brua for å finne en minibank, ser jeg Glomma ligge blank og vakker i høstmorgen, og fristende ringer brer seg over det hele. Nå gjelder det å komme seg i elva før vinden ødelegger alt. Jeg regner med at ihvertfall noen av jentene deler min oppfatning, men der tar jeg feil. Enkelte har nemlig svært vanskelig for å fri seg fra dynene, og de øvrige sitter tålmodig og venter mens innholdet i fluebokse-ne øker trutt og sikkert. Jeg har før antydnet at det sosiale instinktet kanskje er sterkere hos kvinnelige fluefiskere, men for meg er dette en helt meningsløs form for solidaritet, så jeg kjører alene til det avtalte utgangspunktet for dagens fiske.

Men også jeg kommer for sent. Innen jeg kan vade ut i Glomma ved Storelvdal kirke, feier en iskald bris over vannspeilet, og borte er alle lovende vakringer. Jeg har fisket over de mest interessante plassene og har så smått gitt opp da Caroline dukker opp som første jente. Stanga hun tappert forsøker å kaste med bærer bud om at den sosiale samrøra mellom jentene kan ha vært i tetteste laget: Rotdelen, som er hennes egen, er skinnende blå, men toppdelen hun har rasket med seg fra fellesbunken er matt grå. Tilfeldigvis passer holkene sammen, men aksjonen er lite å skryte av. Nå begynner

imidlertid elva å fylles opp av jenter, og jeg synes det er mer interessant å bruke kameraet enn å nøde stivfrosne harrpinner som står og sturer mellom bunnsteinene. Offeret er derfor ikke så veldig stort da jeg tilbyr henne min egen 9-foter, og hun vader ut for å friste harren med Marits rosahacklede påfuglpuppe...

Men hverken rosa hackel eller andre knep kan lokke harren opp i den sure oktoberdagen. Torill og Pia, som har et mer velassortert utstyr, prøver i stedet å komme ned til fisken med sink tip- og synkesnører. De andre jentene har stort sett bare ei stang og et snøre; mange en rimelig "pakkeløsning" som de har kjøpt til kurset i vår. Andre har kanskje arvet eller lånt fra kjæreste, ektemann eller samboer, noe som fungerer greit nok så lenge det er snakk om stenger, sneller og snører. Litt verre blir det når de kommer subbene i vadebukser med støvelnr 45. Heldigvis er det ikke snakk om vanskelig vading på denne fiskeplassen, for det er fort gjort å snuble når foten er bortimot ti nummer for stor. Men disse jentene kommer nok ikke til å ta til takke med etterlatenskaper etter gutta. Når de nå har bestemt seg for å satse på fluefisket, vil de også stille krav til godt og riktig utstyr. Som for eksempel Caroline: Etter en rask tilvenning er hun allerede småforelsket i den lette "stålfjæra" hun har lånt av meg, og hun noterer merke, typebetegnelse og klasse før hun gir den fra seg. Det blir ikke helt billig for Julenissen, men sikkert en fornuftig investering.

Etter hvert innser selv Torill at fisket er over for i dag, og jentene samler seg til oppbrudd. Noen skal reise riktig langt, Lise D har f eks tatt turen helt fra Sandnes i Rogaland, og det kan være like greit å kjøre mens det enå er dagslys. Men både kurset og fisketuren har gitt blod på tann. Neste år vil Torill og Aktiv Fritid arrangere nye kurs, og da skal hun prøve å få til en fellestur midt i den beste sesongen. Da vil hun også invitere alle deltakerne fra årets kurs, så i beste (eller verste?) fall kan det bli med 60 deltakere...

Flugfiskeaktiviteter

Redaktionen får allt som oftast information om olika flugfiskearrangemang och aktiviteter av intresse för våra läsare. Problemet är bara att vi av tekniska skäl har långa framförhållningstider i tidningens produktion, vilket medför att uppgifter om olika arrangemang oftast kommer oss tillhanda alltför sent för att kunna tas in i aktuellt nummer. Vi måste nämligen ha materialet drygt två månader innan numret går ut till läsarna.

FiN vill emellertid gärna informera om olika flugfiskearrangemang och ämnar därför fortsättningsvis avsätta utrymme i nummer 1, där vi informerar om vårens aktiviteter, och i nummer 4 en motsvarande information inför hösten. Intresserade arrangörer är välkomna att meddela redaktionen om sina aktiviteter. Slutlämningsstiderna är för februarinumret den 15 november året innan och för oktobernumret den 15 juli det aktuella året. Här följer några av vårens arrangemang:

*Lennart Bergqvists Flugfiske annordnar ett seminarie i Nissan, Norra Unnaryd, den 25 maj–2 juni.
Tel 031-26 98 90*

Sollentuna Mässan den 11–14 april där Flugfiske i Norden finns med.

Vildmarksmässan West i Göteborg den 26–28 april.

Åhmula Mässan i Åmål den 26–28 april.

Expolaris Center i Skellefteå har fiskemässa den 10–12 maj.

Vildmarksmässan i Lugnet Falun den 10–12 maj.

Moramässan i Mora den 16–18 maj.

Gripen Mässan i Vingåker 18–19 maj.

Flugfiskekurser vid Emån se sep annons.

Flugfiskevecka vid Västsjöberget Trysil, Norge se sep annons, 30 juni–6 juli.

Flugfiskeuniversitet se sep annons i FiN nr 5/6-95, 29 juni–5 juli.

Vindelälvens Flugfiskeskola i Sorsele se sep annons, 15–20 juli.

Fiskeäventyr till Heika Piteälven se sep annons, V 30 & 31.

Aktuella adresser till Flugfiske i Norden

FiN:s medarbetare sitter på skilda håll, varför material som kommer tidningen tillhanda ofta måste sändas vidare till rätt adress. Här följer aktuella adresser för att Ditt brev inte ska behöva gå omvägen över kansli eller redaktion.

Prenumerationer, beställningar, annonser och kassa:

Anne-Marie Skarp, Violgatan 7, S-343 34 Älmhult. Telefon 0476-160 90, fax 0476-160 64.

Redaktion:

Gunnar Johnson, Box 22, S-570 20 Bodafors. Telefon 0380-311 25.

Marknadsnytt:

Erik Erlandson, Barkvägen 13, S-370 10 Bräkne-Hoby.

Boknytt:

Jan Sekander, Pl 2252 Esseboda, S-280 70 Lönsboda.

Nytt från Sverige:

Mikael Frödin, Sjudartorp, S-741 93 Knivsta.

Nytt fra Danmark:

Steen Ulnits, Vejlegade 9 st th, DK-Århus C.

Nytt fra Norge:

Terje Bomann-Larsen, Wigants vei 11, N-3600 Kongsberg.

Rätt adress gör att Ditt brev snabbt når rätt medarbetare!

NYTT PÅ MARKNADEN

Redaktör
Erik
Erlandson

Överst t v: EH-reel är en intressant nyhet med utmärkt slirbroms för tungt fiske. Underst t v: Orvis Executive Tool Set är en samling utsökta flugbindarverktyg. Th: Air Flos flätade tafsar finns i alla varianter av flyt eller sjunkförmåga.

Modernt elfiskeaggregat

Utrustning för fiskevårdsarbete hör inte till vanligheterna på Marknadsnyttssidor. Ämnet är kanske inte helt självklart på sidor där normalt flugspön, vadare och flugbindningsmaterial trängs om utrymmet. Ändå väljer vi att presentera ett elfiskeaggregat denna gång. Fiskevården är ju intimt förknippad med flugfisket, inte bara genom att många flugvatten idag inte skulle existera utan fiskevård, utan också genom att väldigt många som sysslar med fiskevård också är flugfiskare. Marknadsnyttss redaktör har dessutom cirka 20 års erfarenhet av

olika elfiskeaggregat, varför det inte bör bli en helt oprofessionell presentation av elfiskeaggregatet Biowave Mk II, ett svensktillverkat aggregat som kommer från firman Prisma/Biokon i Umeå, tel 070-515 29 13.

Marknaden för elfiskeaggregat har utökats de senaste åren, varför det numera finns flera olika modeller att tillgå. Borta är nu de gamla tunga, bensindrivna aggregaten som man måste känka omkring med i oländig terräng, vilket gjorde elfisket till ett slitgöra. De nya moderna aggregaten bärs lätt och enkelt i en bärmes på ryggen och väger

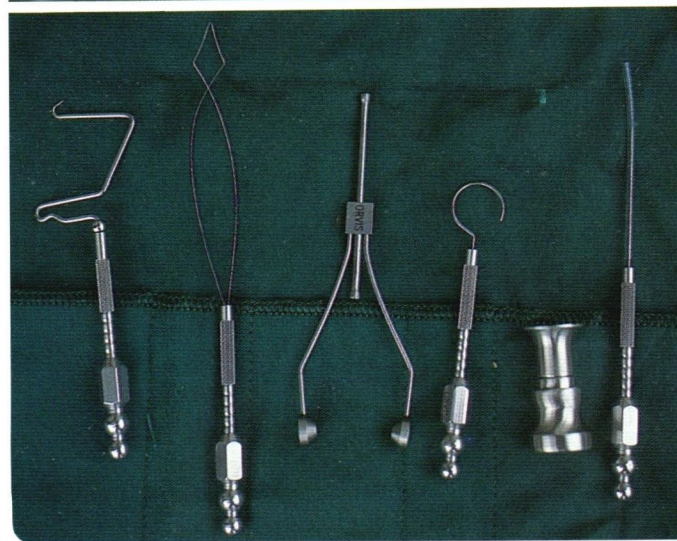
inte mer än en välpackad fjällrygg-säck, 9,5 kilo med standardbatteri och cirka 13 med ett större batteripaket.

Nyheten med Biowaves aggregat är bl a att det automatiskt ställer in sig för optimal effekt, dock med möjlighet till manuell inställning. Säkerheten är också väl förberedd; elektroniken är helt inkapslad, batterierna sitter i en separat, utbytbar kassett och laddas via en kontakt på undersidan. Om elfiskaren faller, eller aggregatet lutar 60 grader framåt eller mer, slås all ström automatiskt av. Aggregatet startar automatiskt igen efter 7 sekunder i upprätt ställning. Om det sänks ned i vattnet stängs det av omedelbart. I staven finns en mikrobrytare som bryter strömmen om greppet släpps. Arbetsfrekvensen för elaggregatet ligger på 300–500 hz, vilket anses vara den för fisken mest skonsamma, liksom vågtypen som i detta område är ren fyrkantvåg vilken även den är den skonsammaste.

Batterikapaciteten räcker till en dags fiske, lite beroende på vattendrag och ledningsförmåga. FiN har använt aggregatet under höstens avelsfiske och funnit flera fördelar jämfört med äldre modeller av bärbara elfiskeaggregat. För det första måste man konstatera att säkerheten hos detta aggregat ligger långt framför de flesta nu använda typer. Dessutom är utformningen sådan att det är lätt att komma fram i snårig och oländig terräng, eftersom det finns få kablar som kan haka upp sig. De olika strömkablarna är dessutom lätta att skruva av under transport. Något som man också uppskattar är möjligheten att enkelt stänga av strömmen under kortare uppehåll i fisket. Den låga vikten gör det också mycket enkelt att fis-

Biowave är ett säkert och lättarbetat elfiskeaggregat.

ka med aggregatet även om underlaget är halt och slipprigt.

Pris: 19 950 kr exklusive moms och frakt.

Air Flo tafsar

Braided leaders, eller flätade tafsar, har blivit allt mer populära de senaste åren. Air Flo är ett av de märken som först tog upp denna idé till konkret produktion. Det har väl varit lite så och så med framgångarna i inledningsskedet, men nu har allt fler börjat använda dessa och andra modeller av flätade tafsar. FiN har tittat på ett par uppsättningar tafsar för öring- respektive laxfiske som kan införskaffas tillsammans med en video om hur de apteras och fiskas. Tafsarna är en provkarta på olika flyt- och sjunkhastigheter från flytande till extra snabbsjunkande. Videon är instruktiv och överskådlig –

ger en bra beskrivning av fällor och fel i handhavandet av tafsarna. Visserligen kan kanske den kräsne flugfiskaren ha en del invändningar mot vissa komiska överdrifter, inte minst i en sekvens från Sverige betitlad "70-yardsöringen" och som vill visa att man med klumplinekast på bortåt 60 meter lätt krokar havsöring (vårfsk och sjunklina) tack vare att tafsens – på cirka 3 meter – är stum! Men som sagt, i övrigt fungerar videon bra som instruktion.

Tafsarna då? Ja, FiN har testat och kan konstatera att de angivna sjunkhastigheterna enbart gäller stilla vatten samt att de har en god hållbarhet. Stumma är de, det stämmer också, men med 60 meter sjunklina ute har ju det mindre betydelse. Fiskliga är de också, åtminstone de i sjunkande utförande. De har mycket god förmåga att ge fiskaren möjlighet att fiska på rätt nivå, vilket inte minst under vårfisket har stor betydelse. Dessutom kan man

lätt byta tafsar, vilket ju ökar linornas flexibilitet på området djupfiske. En flytlina kan också fungera för fiske neråt en meter under ytan i hyfsad ström. Det är därför en god idé att förse sig med några av dessa tafsar i sjunkande utförande vid kommande vårfiske.

De flytande tafsarna håller också vad de lovar beträffande flytförmåga etc, men har åtminstone enligt FiN:s inte alltför omfattande erfarenhet av dem, inte någon reell betydelse för fiskligheten. Pris: från cirka 80 kronor.

Betyg:

E H Reel

Nya rullar med slirbroms har det kommit en hel del på senaste tiden, ofta mycket exklusiva saker med god
forts på nästa sida

Nytt på marknaden

forts från föreg sida

kvalitet. Den senaste modellen på marknaden, E H REEL, tillverkas bara på beställning och den rulle FiN fått testa är en prototyp. Rullen, som liknar ett mellanting mellan en Bogdan och en Ambassadeur spinnrulle, är av laxstorlek och rymmer lika mycket lina som en Young laxrulle. På ena gaveln sitter slirbromspaketet och det är helt enkelt en gavel från en ambassadeur med stjärnhjul för slirbroms och vev och allt. Detta bromspaket är sedan kopplat till spolens axel via kugghjul och tre rostfria stift som utgör själva kopplingen. Rullen, som väger cirka 450 gram, kan lätt ställas om för vänsterhandsvevning. Det speciella med denna rulle är alltså slirbromssystemet, samt utväxlingen som är 1:3, och slirbromsen fungerar faktiskt alldeles utmärkt. Ungefär som på en spinnrulle. Det är ju den funktionen som många laxfiskare längtat efter, men haft svårt att finna helt funktionell i de rullar som nu produceras.

Nackdelen med rullen är, enligt FiN:s bedömning, kombinationen utväxling och vev. Som nämnts tidigare har tillverkaren övertagit spinnrullens korta vev. Den korta veven ger ju mindre kraft. Tillsammans med utväxlingen mister man kraft under invevning av fisk, vilket gör att man helst bör använda sig av pumpning i stället för vevning vid drillningen. Med större vev kunde nog mer kraft anbringats och denna nackdel minskats. Många flugfiskare störs nog också av rullens utseende, med den okonventionella gaveln från spinnrullen. Pris 3 000–3 500 kronor.

Tillverkare: Ernst Hjortsöe, tel 036-411 02.

Betyg:

Orvis verktyg

Orvis, som marknadsförs av Fiske & Fiskar i Malmö, har bland sitt stora flugfiskesortiment också diverse inressanta verktyg av god kvalitet. Ett set med flugbindarverktyg kallas Orvis Executive Tools Set och innehåller en samling utsökt designade verktyg i rostfritt stål inslagna i ett fordral av grön sammet. Verktygen är de nödvändigaste vid flugbindarbordet: trådrullehållare, tråddragare, dubbingnål, dubbingspinnare, whip finisher samt stacker.

Dessa verktyg är mycket väl balanserade och greppvänliga, vilket gör att de efter inte alltför lång tid tycks bli ett med handen. Men smakar det så kostar det, får vi väl tillägga i detta fall: settet kostar tillsammans 696 kronor.

Betyg:

Guideline Pro Cast

For to år siden skrev jeg i denne spalten om Guidelinekonseptet som Aktiv Fritid har utviklet for norsk fluefiske. Den gang beklaget jeg at det testede snøret (WF 4) hadde for tjukk skyteline. Dette er nå utbedret ved at man har lagt inn en såkalt "holding line", – en mellomtjukk level seksjon på ca 4 meter mellom kasteklumpen og den etterhvert meget tynne skyteline. Tanken er at det er denne delen, og ikke den sårbare skyteline, som skal slites mot stangringene under dobbelttrekket. Ideen er god, om ikke helt ny: S k holding lines var vanlig å finne på de tidligste WF-snørene, og stammer fra urmodellen som Marvin K Hedge utviklet på 30-tallet. Nytt er et imidlertid at Aktiv Fritid har lagt inn et s k telecast merke, en kort, men absolutt følbart klump på overgangen til skyteline. Den skal hjelpe fiskeren til å holde kontroll med hvor mye snøre som er ute. Jeg har ikke testet hvordan det virker i praktisk fiske, men tanken virker god, ihvertfall ved natfiske.

Langt mindre sofistikert er billigversjonen av Guideline, som har fått tilleggsbetegnelsen PRO CAST. Dette er et standardsnøre som leveres i WF 4–10 og DT 5–11. Lengden på DT- og WF-snører under #7 er 26 meter, mens de tyngste WF-modellene strekker seg til 29 meter. Klumplengden på samtlige WF-snører er 12 meter. Pro cast fåes kun som flytesnøre, og fargen er klasisk hvit. Pris 1996: NoK 350.–.

Jeg har brukt et pro cast-snøre i WF6 til ørretfiske på ettersommeren, og kan så langt fastslå at det absolutt ikke oppfører seg som et "billigsnøre". Det skyter godt, flyter godt både i luft og på vann, og innen de grenser som settes av en 12 meters klump er det villig med på mitt repertoire av spesialkast. Bruksegenskapene er fullt på høyde med et hvilken som helst kvalitetssnøre. Hvitt er forøvrigt en grei farge, men ikke under alle forhold. Særlig når sola skinner på en småkruset

vannflate er f eks den skarpgule fargen som finnes på den dyrere versjonen klart bedre. Så langt virker Guideline pro cast å gi mye for pengene, men hvorvidt dette er et "bestekjøp" avgjøres til slutt av holdbarheten, og den kan jeg ikke vurdere etter en drøy månedens prøvofiske. Et stort pluss får det imidlertid for det hendige og informative heftet som følger med alle Guidelinesnører. Her er det nyttige tips for både nybegynnere og viderekomne.

T B-L

Betyg:

Fisher GT 40

Från Adexa noterar vi ett amerikanskt spö. Det heter Fisher GT 40 och är klassat för lina 6. Spöet, som är tvådelat, är tillverkat av grafit av ej specificerad typ med halvtransparent, brun finish, bruna lindningar och gul bård. Lindningar och lackning är av hög kvalitet.

GT 40 har den väl beprövade spigotholken samt snakeringar, förutom de två nedersta öglorna som är av lågfriktionstyp och toppöglan, som är av pärontyp. Rulfästet är tillverkat av ädelträ och rullfotens övre del skjuts in i korkhandtaget. Slide- och skruvring över rullfotens nederdel i svarteloxerad aluminium garanterar att rullen sitter säkert.

Spöet har en relativt långsam progressiv 3/4 till helaktion med en rygg som inte sviker då man lägger lite extra kraft för långkast. Med en flytlina i klass 6 drar man utan ansträngning iväg dryga tjugo meter. Vid korta kast fungerar spöet inte fullt lika bra. Det kräver rätt många meter lina utanför toppöglan för att trivas.

Som de flesta spön i mellan- och högre prisklass levereras det i prydlig aluminiumtub. Pris: 3 295 kronor.

Betyg:

Nya produkter, lämpliga att presentera under denna vinjett, sänds till:
Erik Erlandson,
Barkvägen 13,
370 10 Bräkne-Hoby.

CAPRICORN GER DIG RÅD

PÅ FLERA SÄTT

Vi påstår att vi är Nordens mest välsorterade återförsäljare av flugfiskeutrustning. Beställ vår katalog och avgör själv. Tel: 0243-82820. Adress: Box 4005, 781 04 BORLÄNGE. Saknar Du något återfinns det troligtvis i någon av våra leverantörers kataloger: LOOP TACKLE DESIGN, LENNART BERGKVIST FLUGFISKE, FLY FISHING UNLIMITED / AKTIV FRITID, SPORTFISH (störst i England på flugfiskeutrustning), HS IMPORT. Alla produkter från ovanstående kataloger kan Du köpa till vårt Jämnt & Ständigt Lägre Pris.

KÖP TRYGGHET MED FULL GARANTI

FLUGFISKE PÅ CD-ROM

SUCCÉ

"TILL ENTUSIASTERNA FINNS BARA ETT RÅD: KÖP!"

SVENSKA MACPRESSEN DECEMBER 1995

INTERACTIVE FLYFISHING SCHOOL

IntelliMedia Sports Inc. har i samarbete med amerikanska TV-bolaget ESPN producerat Interactive FlyFishing School. Den självinstruerande interaktiva flugfiskeskursen består av en dubbel CD-ROM skiva som ger nybörjare såväl som erfarna flugfiskare personliga instruktioner från 5 världsberömda flugfiskeproffs. Kursledare i programmet är Robert Redfords medproducent och rådgivare i filmen "A River Runs Through It" Patrik Makey. Bland övriga proffs kan nämnas SAGEs designer, Jerry Siem, som instruerar i kastteknik och presentation av flugan vid torrlugfiske. Fiskeribiologen Joe Urbani från Bozeman, Montana, demonstrerar olika metoder för "catch and release" samt informerar om vikten att bevara de naturliga bestånden av självproducerande arter. Kompatibel på både PC (Windows 3.1) och Macintosh.

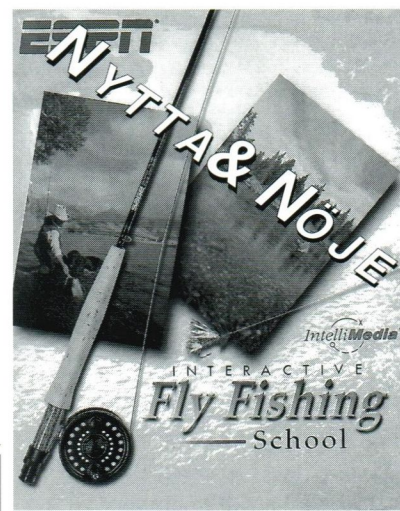
Klipp ur Svenska MacPressen December 1995.

"Fly Fishing School är den kompletta flugfiskeskolan. Allt, och då menar jag verkligen allt, som är värt att veta om ämnet finns med. Betänk t ex att ett enormt uppslagsverk som Microsoft Encarta packas ner på en CD. Fly Fishing School kräver två! Det är i runda tal 1000 MB information om den ädla konsten att fiska med fluga." "Varje 'klassrum' är sprängfyllt med tips och råd för såväl nybörjaren som den drivne flugfiskaren. Varje lärare delar frikostigt med sig av sina erfarenheter. Och man gör det i en produktion som är så vacker, fängslande och intressant att även de som inte bryr sig ett skvatt om sportfiske kan ha stor behållning av innehållet. Till entusiasterna finns bara ett råd: Köp!"

Capricorn ger Dig råd, på flera sätt.

ÄF sökes

595 kr

FLYLAB. Databas med 900 flugmönster

Du kan: Finna ett flugmönster på några få sekunder Förhandsgranska text och färgbilden av flugan Skriv ut bindbeskrivningen och bild i färg Hitta förebilden som flugan imiterar i insektsbiblioteket (6 huvudkategorier med 24 undergrupper. Insektsbibliotekets foto av flugbindaren Lennart Bergkvist, text av entomologen Ulf Pierrou) Registrera egna flugmönster Föra fängstrapport och statistik Capricorn ger Dig råd, på flera sätt. 300 mönster. Diskett alt. CD-ROM. 900 mönster. Diskett alt. CD-ROM.

PC Windows

495 kr

995 kr

GREAT RIVERS OF THE WEST

Upplev det fantastiska flugfisket i sex av de mest populära flugfiskeströmmarna i västra USA. Du går på upptäcktsfärd med CD-ROM teknologin längs älvarna Madison, Henry's Fork, Green River, Deschutes, Yellowstone samt San Juan och väljer ut den information Du vill ha om flugor, fisketekniker, olika fiskarter, tips från lokala guider, kartor och mycket mer. Med fantastisk vackra foto av hög grafisk kvalitet, bildspel med naturliga bakgrundsljud, musik, videosekvenser, utförliga illustrationer som ger värdefull kunskap och många facinerande timmar av upptäckarglädje.

Ange Macintosh eller Windows.

Capricorn ger Dig råd, på flera sätt.

ÄF sökes

595 kr

FiskeGuiden

En CD-ROM skiva från TeleMedia som bl a innehåller en databasförteckning av förbundet Sportfiskarnas sammanställning av 500 svenska fiskevatten. Ett omfattande kartmaterial som med förstoringsmöjligheter ökar intresset vid planeringen av kommande fisketur. Varje fiskeområde presenteras dessutom i både text och bild. Innehåller även recept på välsmakande fiskrätter. Pris 555 kr

TORILL KOLBU COLLECTION

Utsökta flugor designade av konsthantverkaren och flugbindaren Torill Kolbu.

- The Experts Caddies Collection, 12 nattsländeimitationer
- The Mayfly Life Cycle Collection, 12 dagsländeimitationer
- The Universal Insect Collection - Deadly Dozen
- The Last Resort Collection - När allt annat sviker

The Last Resort Collection 259 kr
Övriga 233 kr

RST

RST flugfiskeutrustning anses av många erfarna flugfiskare vara de mest prestigefyllda på marknaden. Den nya MPL-serien som är en uppgradering av M1-serien och ett närmande till M3-serien gör att RST förstärker sin ledande position. Vårt Jämnt & Ständigt Lägre Pris ger nu alla möjligheten att äga ett prestigefyllt flugspö. Vi erbjuder RST-flugspön till ett mycket överkomligt pris och ger vi Dig ett gott råd; unna Dig ett flugspö av den yppersta klassen. RST's fyrfärgs-katalog med prislista på spön, rullar, spöbyggnad, mm sändes på begäran.

RST M3

Flugspö 9' # 5/6 3695 kr
Custombyggt 9' # 5/6 2995 kr
Klinga 9' # 5/6 1745 kr

Spöbyggnad

Vi har ett komplett sortiment i spöbyggnad med samtliga välkända varumärken och även det senaste: Enbenta Förhöjda Snakeringar. Vi erbjuder den nya spöserien Guideline LP som är garanterat MYCKET prisvärd. Klart jämförbar med alla exklusiva amerikanska varumärken. Vi har ett tillfälligt parti klingor av varumärket Fender i IM-8 Graphite, 9' klass 5/6 som vi varmt rekommenderar.

Capricorn ger Dig råd, på flera sätt.

Guideline LP klinga 9' linklass 5/6

825 kr

IM8-Graphite klinga 9' linklass 5/6

595 kr

BALANCE-TAPER miljöanpassad NY fluglina

Den traditionella förpackningen i pappkartong och linvinda i plast är utbytt som ett steg att minimera resursslöseriet av förpackningar. MiniGrip påsen är återförslutningsbar och kan återanvändas.

- Vålbalerad samt mjuk och följsam
- Specialanpassad till dagens moderna flugspön
- 30m WF-lina med skjutklump-tapering, 9m klumpplängd
- Klarar alla typer av kast
- Flyter högt och släpper lätt från vattnet
- Skjuter friktionsfritt i ringarna
- Slitstark coating
- Mycket lättkastad
- Utan rullminne
- Extra långkastande

Köp samtidigt det miljövänliga linrengöringsmedlet LOON LINE SPEED för halva priset, endast 35 kr. Vid köp av en BALANCE-TAPER fluglina går 25 kr oavkortat till Sveriges Flugfiskares Förening och dess fiskevårdsfond för olika miljö- och fiskevårdande projekt. Capricorn ger Dig råd, på flera sätt.

WF 5 - 12, flyt Introduktionspris under 1996

295 kr

SMÅTT & GOTT

G•LOOMIS GL3 klingor

Efterlängtat. Samma höga modulus som SAGE G III. Klinga 9' lina 5-6, RRP 1895 kr
Customspö 9' lina 5-6 2695 kr

SAGE GRAFIT4 klingor

Kontakta oss om vi ska förverkliga Dina drömmar. Klinga 9' lina 5-6, RRP 3165 kr
Customspö 9' lina 5-6 4495 kr.

SEYMO enbenta snakeringar

Det bästa som hänt inom spöbyggnad på länge. Nu ytterligare förbättrad med förhöjt ben.

HardCrome (blank) 12 kr
TitaniumCarbon (svart) 24 kr

OKUMA flugask i aluminium

Flugask med 16 fack med separata lock och ethafoam i locket. Svart. FYNDPRIS 198 kr

RIO PRODUCTS grain linor

Effektiva och funktionella skjutklumlinor. 9m alt. 12 m. 256-540 grains. 208 kr- 243 kr

RIO POWERFLEX tafsmaterial

Exakta angivelser av dimensioner och brottstyrka. Teflonbelagd. Inbyggd dispenser. 31 kr

OBSERVERA

den kraftiga prissänkningen av HODGMAN neoprenvadare. Prisexempel: CLASSIC stövelmodell RRP 2195 kr
BRIGHTON strumpmodell RRP 1395 kr

DYNA KING bindståd

är för Dig som önskar det absolut bästa marknaden har att erbjuda oavsett kostnad. Det är inte ett billigt stöd men vi garanterar att Du aldrig senare kommer att önska något annat. Broschyr sändes på begäran. Pris från 1850 kr till 9995 kr

Flätade tafsar

Tillverkad av Airflo i England. Stegvis taperad med utmärkt övervullning. Flyt till FastSink. 5 fots fläta tillsammans med tafspetsmaterialet ger 9 fots tafslängd. PRIS 49 kr.

TORILL KOLBU's bindmaterial

Organza, syntetiskt vingmaterial 43 kr
Fantastic Wing 67 kr
Fox Dubbing i dispenser 224 kr
Rävhår 34 kr
Rävhår, färgsats 12 färger 251 kr

The best of the best; spön från Jim Payne och H L Leonard, rullar från Edward vom Hofe, flugask från Hardy's och laxflugor bundna av Sven-Olov Hård.

Ebonit och silver

Text & foto: Bengt Engelbrekt

Tänk dig tillbaka till 1920-talets New York. Du är där och planerar en fisketur till Nova Scotia eller New Brunswick området, kanske till Miramichi eller Restigouche. Eftersom torrflugfiske efter öring och bäckröding i strömmarna uppe i Catskillbergen varit din enda erfarenhet hitintills, så behöver du en utrustning som passar bättre för lax. Det finns några jakt- och fiske-affärer här i New York som har det bästa som världen har att erbjuda i redskapsväg. Du går till exempel in på Abercrombie & Fitch; där på fiskeavdelningen kan du välja ett flugspö från sådana splitcanemästare som Bill Edwards, Fred Thomas och Jim Payne eller från någon stor firma som H L Leonard, C F Orvis eller Hardy. Där finns rullar av Conroy, Montague, Meek, Julius vom Hofe, H L Leonard, Pfluger, Hardy och Edward vom Hofe. Du fastnar för ett 10 fots Jim Payne, en 2/0 Edward vom Hofe 423 Restigouche, Hardy's of Alnwick håller med en Corona GBG silkelina och spunnen backing, gut-tafsar i lite olika grovlekar inhandlar du också. Flugorna tänker du köpa på plats. Gratulerar, du har just köpt den vackraste och mest fulländade lätta laxflugfiskeutrustning som världen har och kommer att skåda.

Den här artikeln kommer att handla om laxflugrullar från Edward vom Hofe makers, 97 Fulton Street, New York.

Historik

På 1840-talet emigrerade famljen vom Hofe från Tyskland till USA. Den manliga delen bestod av fadern Fredrik och sönerna Edward och Julius. Alla kom att tillverka rullar. Men det är Edward som år 1867 vid 21 års ålder startar en egen firma som kommer att bli den främsta. Även om Julius och senare hans son Julius Jr kommer att tillverka rullar in på 20-talet, kommer de aldrig upp i samma kvalitet. Edward startar upp på 102 Fulton Street, New York, men flyttar år 1880 till 97 Fulton Street, där firman ligger kvar i 59 år. Edward har redan från start bestämt sig för att endast tillverka redskap av en kvalitet, den yppersta. Han spar inte på varken material eller mantimmar på sina rullar. Det finns uppgifter om att på 1870-talet kostade hans rullar 10–40 dollar, att jämföras med en ny 4-hjulig hästvagn med säten och topp av läder för 35 dollar. Den tidiga produktionen bestod troligen inte av mer än 7–10 rullar i månaden. Av dom var det få flugrullar, huvuddelen var för spinnfiske.

Firman växer, och på 1910–20-talet säljer man via sin katalog alla tillbehör till fisket. Edward avlider 1920 och hans två söner, Edwin L och Clarence J, tar över firman. 20- och 30-talen är företagets mest produktiva år då

mängder av rullar tillverkas, dock ges aldrig något avkall på kvaliteten. 1939 säljs företaget till Ocean City Tackle Manufacturing i Philadelphia. Dom tillverkar rullar fram till 1942–43.

Modeller

Det förekommer inte så många olika modeller av EvH laxrullar. Dom tidigaste rullarna var ofta omärkta med modellnummer, möjligen fanns storleken stämplad på rullfoten. Modell 423 Restigouche och 504 Tobiqu är de vanligaste modellerna. Vad som skiljer dem åt är att 423 är direkt driven och 504 är utväxlade. Storlekarna är 1/0, 2/0, 3/0, 4/0 och 6/0, dvs 3 1/8", 3 3/8", 3 5/8", 3 7/8" och 4 1/4". Andra ovanligare modeller är 496 Griswold, 484 Colonel Thompson och 413 Cascapedia. Man brukar också tala om patentnummer som står stämplade på brickan över oljehålet. Det som kan förekomma är 1879, 1883, 1896 och 1902 års patent. Man bör här lägga märke till två saker; patentet har inget med åldern på rullarna att göra. 1883 års patent förekommer till exempel på rullar gjorda på 1920-talet. Det andra är att de flesta patenten är för spinnrullar och är ej direkt avsedda för flugrullar.

Dom flesta modeller, som är utväxlade, tillverkades även för att fiska "rings upp". Det vill säga att rullen

vändes uppåt när man drillade fisk. Spolen går alltså i motsatt riktning mot veven, som på en spinnrulle. EvH byggde även rullar på beställning, så många bredder och specialutföranden kan förekomma. De så kallade Philadelphia-rullarna är lätt igenkända på att Nickelsilverbanden runt sidoplatterna är neddragna till spolen. Philadelphia-adressen står även stämplat på oljebrickan, och alla har 02-patent.

Material och teknik

Uppbyggnaden av rullarna har sett likadan ut i stort sett under de 70 år som de tillverkades. Många varianter på material kan förekomma. Spolar, rullfot och vev tillverkades i nickelsilver, eller på senare modeller i aluminium. Men dom kunde fås i nickelsilver ända fram till att företaget upphörde. Sidoplatterna gjordes i ebonit av hög kvalitet. Övriga delar, förutom lager som gjordes av brons och axlarna av verktygsstål, tillverkades för hand av nickelsilver. Legering på nickelsilvret är inte 18%, utan högre, och kallas i katalogerna för "white metal" och är svår att ersätta vid nytillverkning av reservdelar.

Bromssystemen är av tre typer, de tidigaste modellerna hade en mycket enkel broms av Hardy-typ. 1896 års bromssystem med en "propeller" med två stycken läderkutsar, som bara bromsar när linan går ut, är genialisk och ställbar i sju steg. Det är den vanligaste förekommande bromstypen. På 02 patent rullar kan det förekomma en

skivbroms med steglös inställning. Rullarna är inte omställbara mellan höger- och vänsterhands vevning. Alla rullar jag hittills har sett har varit för högerhands vevning.

Jag har renoverat mer än 120 EvH laxflugrullar under åren. De fel som kan förekomma är i 95% av fallen beroende på användarens misstag. Flitig och lång användning av inkopplad klick kan på modeller av 1896 års patent och äldre orsaka utslitning av "klicken". 1902 års patent har en klick av hårdmetall. Utväxlade rullar av modell 504 kan ha problem med kugghjul, speciellt 4/0 och 6/0.

Efter att ha mått upp och vägt en stor del av alla EvH rullar som passerat genom mina händer, kan jag säga att det inte finns två som är helt lika. Placeringen av rullstagen är också lite konstig för en modern flugfiskare, linan skall om man vill utnyttja rullfunktionen dras mellan de främre tvärstagen. För samlaren, som söker en rulle helt i originalutförande, så är det rullfoten som oftast är ändrad. Man har ibland försökt fila till den, för att den ska passa i moderna rullfästen. De här rullarna är ju ursprungligen byggda för att sitta på ett nickelsilverrullfäste typ H L Leonard, och inte på någon modern "åskledare".

Efterföljare och kopior

Den mest kände rulltillverkare som fortsatte i EvH's fotspår är Otto Zwarg, som tillverkade rullar åren 1946–1958, först i Brooklyn i New York

under ett par år och därefter i St Petersburg i Florida. Även A L Walker tillverkade EvH-liknande rullar 1950–1970 i New York. Utseendet var mycket likt Edward vom Hofe's eleganta skapelser, men material och hantverk kom inte upp till samma standard. Men jag tycker att Otto Zwarg's rullar håller högre klass än dom så kallade Philadelphiamodellerna av EvH.

Hardy's gjorde ett försök att på 30-talet bryta sig in på Amerikamarknaden och konkurrera med EvH's högkvalitetsrullar. Deras Cascapedia, vars namn för övrigt använts av EvH till en tidigare lax-flugrulle, byggdes för hand och i mycket liten upplaga och var mycket dyr för sin tid. Men den blev aldrig någon succé. Trots det får man i dagens läge lägga upp närmare 100 000 kronor för ett exemplar i fint skick...

Dom vackraste och i mitt tycke finaste EvH-rullarna är dom tidiga modellerna märkta med kombinationen 1879 och 1883 och enbart 1883 års patent. Dom är oftast tillverkade helt i nickelsilver och ebonit och är utsökta hantverk. Vad kan man mer säga? Jo, personligen tycker jag att rullarna som är tillverkade under Philadelphia-perioden inte är "riktiga" EvH-rullar, då ingen ur familjen är med och styr längre. Därför sjunker kvaliteten både på material och hantverk.

Om du får chansen att titta, känna och veva på en fin Edward vom Hofe laxflugrulle, försök att hitta något att ändra till det bättre. Det är som med ett splitcanespö byggt av Jim Payne, det går bara inte!

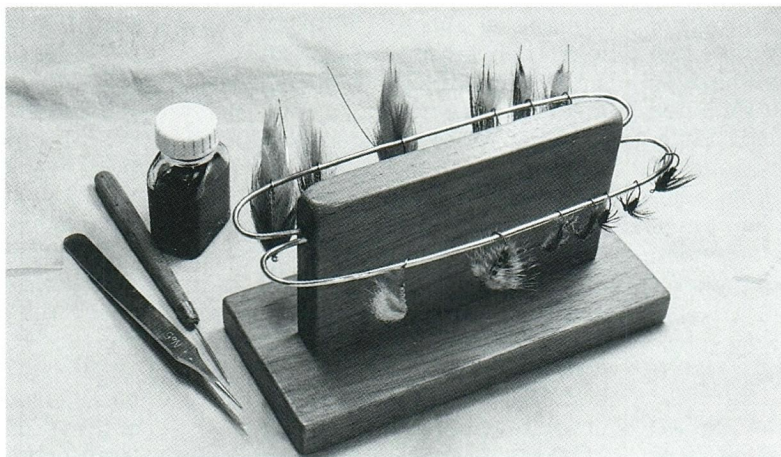
TIPSRUTAN:

Tinsel från sybehörsaffären

Det tinsel, som vi normalt använder till flugbindning, tycker jag oftast är lite väl styvt och svårt att få följsamt. Vissa kvaliteter har också en benägenhet att ärga, så att flugorna efter en tids fiske blir fula. Därför har jag under de senaste åren använt guld- och silvertråd, som jag funnit i en sybehörsaffär. Tråden är tillverkad i Frankrike och heter DMC. Artikelnumret för guldtråden är 282 och för silvertråden 283. Det bästa med den här tråden är att den består av tre tunna, löst sammantvinnade trådar. Vill man ha en extra tunn och fin ribbing till en mindre fluga, så kan man därför plocka isär de tre ingående tinseltrådarna och endast använda en av dem. DMC-tråden är dessutom mycket mjukare och mer följsam än traditionellt tinsel, vilket gör att flugbindningen blir enklare och resultatet vackrare flugor. DMC-tråden säljs på rullar som innehåller 40 meter. I min sybehörsaffär är priset 19 kronor för en rulle som räcker i många, många år.

Olof Jakobsson

På min torkställning hänger flugorna överskådligt utan att de nylackade huvudena stöter emot bottenplattan.

TIPSRUTAN:

Torkställning för flugor

Text & foto: Anders Isberg

Under en lång följd av år hade jag alltid samma irriterande problem med var jag skulle göra av nylackade flugor. Problemet var minst med torrflugor, eftersom hacklet som regel hindrade de nylackade huvudena att komma i kontakt med bordet. Men när det gällde streamers, våtflugor, nymfer/flymfer eller tubflugor, försökte jag alltid hänga upp flugan någonstans för att torka. Eller sätta fast den i en korkbit eller något annat som fanns till hands.

Improvisationerna var legio – men jag blev aldrig riktigt nöjd – eftersom problemet dök upp vid varje nytt bindpass. Särskilt knepigt blev det vid de tillfällen jag band hela serier av flugor och "platserna" började ta slut. Till slut förstod jag att problemet måste lösas en gång för alla och gjorde då den här torkställningen, där jag kan hänga upp mina flugor i krokbojen, så att de nylackade flughuvudena hänger helt fritt utan att stöta emot något. Torkställningen passar dessutom till flugor i alla tänkbara storlekar – från streamers till pyttesmå jassids – och dessutom tillåter konstruktionen att jag kan ta tag i den upprättstående vingen för att flytta en fluga. Men ytterligare en fördel är att träbiten i mitten fungerar som ett handtag, så jag kan flytta eller vrida hela torkställningen efter behov.

Min torkställning är mycket enkel och lätt att tillverka. Själva ställningen består av två träbitar, som jag sågat från en plank, och där den ena biten är cirka 3 centimeter kortare än den andra. Själv har jag valt teak, men det går bra med vilket träslag som helst. Teakbitarna har jag

putsat och rundat av och sedan polerat med teakolja, var efter den upprättstående delen centerades och skruvades fast underifrån genom bottenplattan med två försänkta skruvar.

Slutligen bockades de båda hängarna av 2 millimeter grov mässingtråd enligt bilden, och deras ändar trycktes in i förborrade hål där jag lagt lite lim. Höjden på hängarnas placering över bottenplattan valde jag så att även större flugor skulle kunna hänga fritt.

Under bottenplattan limmade jag fast mjuk, grön filt, för att torkställningen inte skulle kunna repa bordsytan vid de tillfällen jag eventuellt vill sitta och binda vid "finbordet".

Måtten på min torkställning

Bottenplatta: 15×7×1,5 cm.

Stående platta: 12×7×1,5 cm.

Mässingtråd: Två bitar på vardera 22–23 cm av 2 mm grov tråd.

Hängarnas höjd: Hängarna placeras så att även streamers och andra större flugor hänger fritt utan att stöta mot bottenplattan.

Nålar för tubflugor

Till tubflugor har jag löst problemet genom att köpa små, smala synålar utan några markerade huvuden i

en sybehörsaffär. De är av märket PRYM och finns i 20-förpackning.

Nålarna sätter jag fast med spetsen i en bit kartong. När tubflugan är färdiglackad, träs den över synålen och får halka ner mot kartongbiten. Den valda nålen är så tunn att även koppartuber med litet hål lätt halkar ner.

När bindpasset är slut och flugorna har torkat, kan nålarna lätt tas bort och man slipper förvaringsproblemet med den vassa "nåldynan". Nålarna förvarar man lämpligen i en tom filmburk till nästa gång de ska användas.

Titta efter
den här dekalen!

Följande välsorterade redskapshandlare säljer FLUGFISKE I NORDEN i lösnummer

Arvika: Arvika Fiskecenter, Myrom

Borlänge: Olles Fiske & Fritid,

Hugo Hedströms v 16

T&R Sportfiske, Borganäs v. 26

Eskilstuna: Jakthuset Eskilstuna,

Kungsg. 4

Forshaga: Spelboa, Esplanaden 14

Göteborg: Strömvalls, Ö:a Larmg. 16

EL-GE Sportfiske, Gustav Dahléns g. 13

Lennart Bergqvists Flugfiske,

Industriv. 2, Partille

Kiosken Turisten, Kungssportspl.

Stjärnås Sportfiske

Halmstad: Wittlock Sportfiske, Brog. 27

Helsingborg: Sportfiskedepån,

S:ö Stenbocksg. 122

Huskvarna: Fly-Dressing, Hakarpsv.

Jakobsberg: Fly Fisherman, Vasav. 46

Jönköping: Kurres Fiskeshop,

Lantmätargränd 6

Kalmar: Vapencentralen AB

Karlskrona: Fiskemagasinet,

Amiralitetstorget 23

Karlstad: Spinn o Flugfiske i Karlstad,

Tingvallag. 1B

Kristianstad: Fiskeknuten,

Hovslagareg. 1A

Kristinehamn: Liljas Sportfiske,

Kungsg. 38

Köping: Uffes Fiske, Stora g. 22

Luleå: Vildmarkshopen, Älg. 18

Flugfiskeshopen, Borestigen 3

Lund: Sportfiskehuset,

S:a Esplanaden 20

Malmö: Fiske & Fiskar, Regementsg. 17

Mantorp: HS Import

Markaryd: Piraya Sportfiske,

Österg. 9

Mölnadal: Baracuda Sportfiske,

Kvarnbyg. 4

Mörum: Bringséns Sportfiske,

Parkv. 33

Record Fiske & Fritid, Åkroken

Nora: Tema Sportfiske, Prästg. 12

Norrköping: Norrköpings Sportfiske,

Trädgårdsg. 15

Nyköping: Nyköpings Fiskeredskap,

V. Kvarng. 32

Piteå: Janssons Järn AB, Öjegat. 81

Sandviken: Sportimport, Storg. 22

Skellefteå: Domus, Nyg. 50

Stockholm: Fiskarnas Redskapshandel,

S:t Paulsg. 4

Berras Sportfiske AB, Valhallav. 46

AB Tidningsspecialisten, Odeng. 30

Sundsvall: PO:s, Kolv. 20

Trollhättan: Fiskeshopen, Strandg. 29

Umeå: Blixt Sport, Storg. 87

Uppsala: Husbergs, Svartbäcksg. 19

MÅ Fiske o Fritid, Björkg. 4

Vargön: Vargöns Järnhandel, Lövv.

Vimmerby: AT Vapen, St. Torget

Västerås: Willy's Sportfiske AB,

Långmårtensg. 2

Växjö: Skand. Sportfiskecenter,

Valandhuset,

Storg. 36

City Fiske, Linneg. 20

Ystad: Fiske o Sportboden,

Österportstorget 1

Åkersberga: Loop Tackle Design,

Sågv. 4

Ängelholm: Varuahlen Hobby,

Storg. 62

Örebro: Östlunds Fiske, Jakt och Sport,

Radiatorv. 1

Östersund: Fiskeservice, Stortorget 6

Danmark: Jock Scott, Silkeborgv. 162,

Århus C

Sport-Dres, Fredriksundsv. 20,

Köpenhamn NV

"Go Fishing", Brog. 6-8, Odense

Hunters House, HC Örsters v. 7B,

Fredriksberg

Bössemager Korsholm A/S, Skjern

Fiskeri & Fritid, Rungstedvej 77,

Rungsted Kyst

Knæk & Bræk, Kramergade 10, Varde

Norge: NOR Sport A/S, Trondheim

Finn de Langes, Christies gt. 11, Bergen

Sport Guide, Skippergt. 33, Oslo 1

Aktiv Fritid A/S, Lilleström

L. Bergqvist Fluefiske, Sörumsg. 28,

Lilleström

Finland: Hollanders Kiosk, Storg. 13,

Jakobsstad

Lasses Fiske & Jakt, Tastv. 12, Nedervetil

VESTLI's Flugfiske och Fritid AB (Specialaffären i Dalarna för flugfiskeintresserade på alla nivåer)

IP Städet med kulle

Tillfälligt parti Ord. pris 650,00 **Nu 450,00**

Giorgio Benecchi's

Flugbindningsstäd från 1959,00

Bare vadarbyxor 5 mm 2985,00

3 mm 2870,00

Supra light lättviktsvadare 1250,00

Wychwood vadarjacka

För normal vadning 1630,00

Extra kort modell 1785,00

Tel + Fax 0243-37486 Glättargatan 41 784 67 Borlänge Öppettider mån-tis 10-18 ons 10-20 tor-fre 10-18 lör 10-14.

Hoffman Nackar #3 från 498,00

Hoffman Saddle #3 från 390,00

Imperial Nackar #2 från 430,00

#3 från 250,00

Imperial Saddle #1 från 226,00

SPINN, HASPEL och METE

Stor sortering för vinterfiske, egna pirkar och

pimpelspön, (Vm-spöt)

Stor sortering på flugbindmtrl, klingor + tillbehör

REDINGTON !!!

Vi är auktoriserade återförsäljare av
succe spöet från USA !

Kan fås som klinga, byggsats eller
färdigt spö. Till våren kommer
Red Start Flugfiskeset:

Kampanjpris 1615,00 (1998,00)

Endast spö

Ex 9" kl 5-6 **999,00 (1299,00)**

I priset ingår den otroliga Redington-garantin.

I priset ingår den otroliga Redington-garantin.

Hur ser laxen flugan II:

I FiN nr 4-95 har Johan Eriksson (JE) et interessant indlæg om laksen og dens farvesyn. Heraf fremgår, at laksen i saltvand har et synspigment, *rhodopsin*, som er specielt følsomt over for synligt lys i den blå del af spektret. I ferskvand har den i stedet et andet pigment, *porphyrodopsin*, som er mere følsomt over for lys i den røde del af spektret.

JE forudsætter, at rødt lys er det, der trænger længst ned i vandet – blått det, der hurtigst absorberes. Ser vi bort fra alger i vandet, er det imidlertid stik modsat. Rødt forsvinder hurtigst, og derfor er det en ideel kamuflage for dybhavsrejen at være rød. Så er den nemlig usynlig i dybet. Samtidigt er det energirige blå lys det, der trænger længst ned, og derfor er der blått i dybet.

Alger og lysabsorption

JE drager den konklusion, at ændringen i laksens synspigment er relateret til mængden af planteplankton (væxtplankton) i ferskvand. Dette plankton – også kaldet alger – absorberer ifølge JE den blå del af lyset, hvorfor det må være en fordel for laksen at være specielt følsom over for det resterende røde lys. I saltvand skulle der være mindre plankton til at absorbere lyset, hvorfor det så må være en fordel at være specielt følsom over for blått lys.

Jeg har svært ved at følge argumentationen. Dels findes der jo masser af lakseelver, som er uhyre fattige på netop planteplankton. Kolde og næringsfattige elve med krystalklart og næsten sterilt vand. Her skulle det så – ifølge JE's teori – være en decideret ulempe at have et synspigment, der er specielt følsomt over for rødt lys. Det ved laksen bare ikke.

Og dels fouragerer laksen i havet ofte på steder, som er rige på planteplankton – eksemplevis i opvældszooner, hvor næringsrigt bundvand presses op i overfladen, op til lyset, som

muliggør algernes fotosyntese og dermed det første led i fødekæden. Ifølge JE's teori skulle laksen på sådanne steder være dårligt stillet med sit synspigment, der er specielt følsomt over for blått lys. Det er den bare ikke.

Teori og praksis

JE teoretiserer ud fra ovenstående, at nystegne laks så bør være mest tilbøjelige til at tage en blå flue, mens "gamle" laks tilsvarende hellere vil have en rød flue. Heldigvis er han dog for klog til selv at tro på det! Og samtidig noterer han helt korrekt, at laks i gydedragt er rødlig, hvorfor det naturligvis må være en fordel at være følsom over for netop disse farver. Det samme gælder unglaksene i elven. De er jo også ikklædt en mørk farvedragt, hvor røde farver indgår – omend i mindre grad.

Så vidt så godt. Ferske vandløb varierer imidlertid utrolig meget – fra lyse og krystalklare elve i blå og grønne nuancer til mørke vandløb, hvis brune farve skyldes humus – svært nedbrydelige planterester. Men alle steder er laksens synspigment pudsigt nok det samme.

Til gengæld færdes laksen i ferskvand generelt på meget lavere vand, end den gør i havet. Og på lavt vand er der jo mere rødt lys end på dybt vand – uanset elvens karakter i øvrigt. Her har laksen derfor gavn af et pigment, som er følsomt over for rødt lys. Omvendt i havet, hvor laksen færdes på større dybder, som domineres af blått. Her har den naturligvis gavn af et pigment, som er følsomt over for blått.

Det er givetvis her, vi skal søge forklaringen på laksens skiftende synspigment – ikke i en skiftende mængde af planteplankton.

Samtidig ved vi jo alle, at nystegne blanklaks friske fra havet holder meget af eksempelvis en orangerød General Practitioner. Hvilket de jo ikke burde gøre. Vi ved også, at helt udfar-

vede gydelaks sidst på sæsonen er mindst lige så glade for selvsamme GP.

Gamle regler

Det har været sagt og skrevet, at man skal have fanget mindst 1000 laks for at kunne udtale sig om laksefiskeri. Desværre kan jeg ikke leve op til disse krav, men jeg har dog fanget et pænt antal laks i mange forskellige lande og i meget forskellige elve.

Egne erfaringer herfra viser, at den orangerøde GP fungerer i såvel krystalklare elve som humusbrune vandløb. Egne erfaringer viser også, at blå og lilla fluer fanger udmærket i humusfarvede elve. Og det burde de jo slet ikke gøre.

Faktum er også, at ikke kun orangerøde fluer scorer under meget forskelligartede forhold – det gør også kulsorte fluer. De fanger overalt og til hver en tid – næsten da. Specielt effektive er de, hvis mønsteret inkorporerer en kontrastfarve som orange, rød eller grøn. Tænk blot på "Butt"-fluerne.

En gammel regel siger, at man skal bruge lyse fluer til lyst vand og vej. Tilsvarende skal man bruge mørke fluer i mørkt vand og vej. Det er definitivt forkert – med mindre man da tror på det og vælger sine fluer derefter. Da vil ens fangster naturligvis kun kunne bekræfte den gamle teori!

Selv sætter jeg imidlertid gerne en lys Silver Doctor på forfanget, når vejret er mørkt eller vandet grumset. For den fanger jeg fisk på – uanset den gamle regel.

Det er altid interessant at teoretisere over, hvordan fiskene ser og reagerer på vore fluer. Men det er farligt at bringe alger, deres lysabsorption, synspigmenter og andre spekulationer ind i debatten.

Da holder bukserne ikke.

Steen Ulmits,
fiskeribiolog

SORSELE

FISKEKOMMUNEN I SÖDRA LAPPLAND

Harr

*Vindelälven
Laisälven
Juktån*

Öring

*Bäckar
Sjösystem*

Röding

*Fjällsjöar
Flugfiskevatten*

Prisexempel:

Stuga + Fiskekort + Båt Harrträsket
1900,-/vecka

Ring Vindelälvens Turistbyrå!
Tel 0952-109 00

VINDELÄLVENS FLUGFISKEKOLA

Sportfiskarna Vb inbjuder dig till årets flugfiske-äventyr. Vi erbjuder en komplett kurs med vattnet, naturen och miljön i centrum. Ett minne för livet!

Du vägleds av instruktörer från Sportfiskarna samt Storumans folkhögskola. Våra guider kommer från orten.

Fisket sker i fritt strömmande vatten, bl a, Vindel- och Laisälven.

Kurstid: Vecka 29, 15-20 juli

Plats: Sorsele

Kostnad: 3200,-

Priset inkluderar stuga eller rum, frukost, ett mål mat, fika, fiskekort, transporter, guidning, litteratur, flugbindning samt ev lån av utrustning.

Anmälan: Senast 31 maj -96

till Sorsele Turistbyrå tel 0952-109 00

eller Birger Nordfjell tel 090-14 18 19

OBS! Begränsat antal deltagare - "först till kvarn..."

Sportfiskarna Västerbotten

GLÖM INTE!!!

... att anmäla din nya adress när du flyttar. Då kommer tidningen fram även i fortsättningen.

Skriv till

FLUGFISKE I NORDEN
Violg 7, 343 34 ÄLMHULT
eller faxa 0476-160 64

Prestigefyllda tyska
kvalitetsprodukter

**Nyheter
för 1996!**

RST - MPL-spöserie

RST - LL-spöserie

Rullnyheter:

RST - KOH-I-NOOR

RST - REGENT

RST - MOGUL antirevers-
rullen

- Finns hos RST-handlarna -

Välkommen till NORDVÄRMLAND!

Ett suveränt harrfiske väntar på Dig i Klar-älven, där även laxöringen nappar. Här finns också tillgång till "Put-and-Take"-fiske + ett 40-tal andra fiskevatten.

Billigt boende.

Sysslebäcks Fiske & Familjecamping

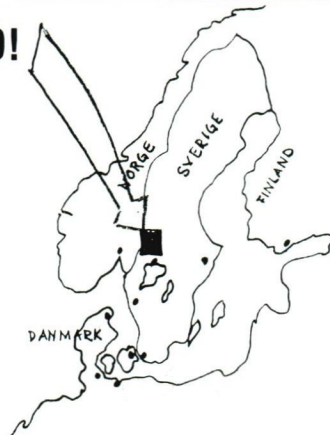
Sysslebäcks FVO

Bokning o info:

SYSSLEBÄCKS TURISTBYRÅ

0564-103 73

Box 55, 680 60 SYSSLEBÄCK

Fiskekurs vid Emån

Jag tar nu upp anmälningar till kurserna vid Emån med inriktning på tvåhands fluga, speykast och praktisk strömvattenteknik. Helpension under veckoslut i Fliseryds pensionat, beläget ett flugkast från Emåns pooler. Chans på havsöring under vår och höst. Pris: 2 050 skr.
(Nytt i år: Driftflugfiske med båt efter havsöring!)

Information & broschyr:

Pelle Klippinge

570 90 Påskallavik

Tel (S) 0491-913 23 (även fax)

Flugor från Irland

forts från sid 25

som toppfluga, en Dark Sedge Fly som mellanfluga och en Green Peter som ändfluga. Idén bakom "fluglaget" med tre flugor är att den stora toppflugan, som fungerar som torrfluga, ska locka upp fisken mot ytan. Men inte sällan händer det då att fisken ratar den buskiga torrflugan, som den tagit sikte på, och istället på nervägen tar en av de andra flugorna – något som alltså också är avsikten. Fiskemetoden visade sig vara lika effektiv även vid den svenska regnbågssjön – nästan ruskigt effektiv faktiskt...

Med den här artikeln vill jag slå ett slag för fiske med traditionella flugor – såväl irländska som våra egna nordiska – vilka idag tycks vara i det närmaste bortglömda. Det må sedan vara driftfiske från båt på våra sjöar eller strömfiske efter öring och harr.

För att öka inspirationen vid bindstället presenterar jag några av de flugmönster jag stiftade bekantskap med och fick förtroende för vid de irländska sjöarna. Observera att stylingen är något annorlunda än vad vi är vana vid. Även om naturmaterial och äkta floss-silke fortfarande är mycket vanligt i irländska flugor, så börjar syntetgarn användas av en del flugbindare. Du kan alltså i viss mån ersätta de angivna materialen – till exempel sälull – med syntetdubbing. Vidare är flugorna bundna med tupphackel som är livfullare än de idag så populära superhacklen, som vi så gärna söker på de dyraste, odlade tuppnackarna. Ibland finns faktiskt de bästa hacklen på nackar i något lägre kvalitetsklass.

The Collie Dog – så ser den ut!

Tyvär blev bilden till Lars Petersens artikel om The Collie Dog på sidan 80 i FiN:s decembernummer i mörkaste laget och ger knappast någon vägledning vid bindstället, varför vi här publicerar en ny bild av flugan för alla som vill binda den.

Lars binder in en kortare undervinge av svart rävhår för att hålla ut den långa, svepande yttervingen, som ursprungligen alltså kom från en svart collie – men som idag som regel är utbytt mot get eller annat svart pälsår med långa fibrer.

Originalen bands från början utan kroppsmaterial direkt på en lång plasttub, men på Lars Petersens version är tuben lindad med flat silvertinsel. Red.

The Salmon Fly

forts från sid 18

mönsterkollektionen i hans bok hade historiskt snarare än praktiskt syfte

Nyvaknat intresse

På senare tid har man alltmer börjat intressera sig för klassiska laxflugor, i all synnerhet som fjäderfäuppfödare nu kan föda upp många av de fåglar, som i vilt tillstånd är utrotningshotade och vars fjädrar ingår i många mönster. Särskilt i Skandinavien och Nordamerika finns flugbindare som gläder sig åt att nu kunna binda de gamla flugorna i original.

För några år sedan hyllade Judith Dunham i sin bok "The Atlantic Salmon Fly" konsten att binda laxflugor i den klassiska, komplicerade stilen, där bindaren inte är ute efter att tillverka ett bete för fisk utan låtit bindningen bli till en konst för konstens skull. Denna utveckling bortser emellertid från just detta att man band flugor för att fånga fisk och att flugbindarna förr hade kontrakt på att massproducera flugor, ofta inom en begränsad tid. En flugbindare kunde inte lägga ner en veckas arbete på att binda ett klassiskt mönster, vilket en del moderna bindare berömmar sig av att göra.

Denna artikel är ett utdrag ur introduktionen till The Flyfisher's Classic Library's nyutgåva i faksimil av George M Kelsons "The Salmon Fly" från 1895. Boken ingår i förlagets specialutgåvor av klassisk flugfiskelitteratur och kan beställas på adress: The Flyfisher's Classic Library, Dartmoor View, Mary Street, Bovey Tracey, Devon TQ13 9HQ, England. Telefon: landskod till England +44 626834182, fax +44 626835714.

Nyt fra Danmark

forts från sid 15

år, der arbejdes med en fornyelse af den koncession, som Tangeværket har på udnyttelse af alt vandet i Gudenåen. Koncessionen udløber ved årtusindskiftet, hvor værket da har haft eneret på Gudenåen i 75 år.

Formanden for Folketingets miljø-

udvalg, SF'eren Steen Folke, stod i udvalget frem på skærmen og fortalte, hvordan Tangeværket allerede nu ivrigt lobbyer i Folketinget for en fortsat total udnyttelse af Gudenåen til elproduktion. Steen Folkes udtalelser giver dog begrundet håb om, at Tange-

værket stækkes kraftigt i en ny koncessionsaftale.

De færreste tror, at Tange Sø vil blive tømt her og nu. Men før eller siden vil den forsvinde og give plads for en naturligt slyngende Gudenå. – Hvorfor så ikke gøre det nu?

SPÖBYGGNAD. Vi har en massa trevliga detaljer att välja på. Bl. a. en ny enbent "snake" ring från **SEYMO**, som håller ut linan från klingan. Liksom övriga ringar från **SEYMO**. Bra rullfästen i olika utföranden från olika tillverkare, bl. a. från **BELLINGER**, i nickelsilver och aluminium med dom vackraste träbitarna och "uplooking" slidingringfästen i nickelsilver. **SUPER SWISS** nickelsilverholkar för träspöbyggarna. Världens bästa holkar till Sveriges bästa pris. Bra kork och handtag. De flesta färgerna spöbindningstråd (även silke!!) från **GUDEBROD**. Klingor har vi mycket att välja mellan. Från dom flesta av dom stora tillverkarna **SAGE, LOOMIS, FISHER, POWELL, LAMIGLAS, BRUCE & WALKER, MM. NYA ELGECO HI.P. ELGECO HI.P-S!!** 4 nya klingor i grön färg. Kan även levereras i matt utförande. 8'9" för lina 3-5 och 5-7. 9'3" för lina 5-7 och 6-8 !!!!

FLUGBINDNING. Nya trevliga material har kommit hem. T.ex. **FINE PURE ANTRON SPARKLE YARN**, ett mycket fint garn som provats på allt från vävda puppor till laxflugor. Eller dra ur som mycket fin dubbing. 13 färger varav 2 fluoriserande. **CUBIC HAIR**, bättre än SLF Hanks & 5 gånger mer för pengarna. Flera färger i samma häuva. Enfärgat på gång. **OLIVER EDWARDS SPARKLING YARN, LAGARTUN TINSEL MM.MM!!** Vår **BINDTRÅD** i 3 tjocklekar. Som många anser bättre än UniThread & Benecci! Verktyg från bl. a. **GRIFFIN & TIEMCO. HOFFMAN HACKLE!!!**

BRA BÖCKER FÖR BRASFISKET TILL BRA PRISER

Bl. a. Falkus **SPEYCASTING**, Jaworowskis **THE CAST**, Roberts **THE WORLD'S BEST TROUT FLIES**, Edwards **FLYTYERS MASTERCLASS**, La Fontaines **CADDISFLIES, THE DRY FLY & TROUT FLIES**, Broughtons **GRAYLING**, Voss Barks **HISTORY OF FLYFISHING**, Patterssons **CHALKSTREAM CHRONICLE**, O Reillys **FLIES OF IRELAND**, Whitlocks **A GUIDE TO AQUATIC TROUT FOOD**, Taff Prices **TYING & FISHING THE SEDGE**, Warhuus **FLUENES DRONNING** (om Torill Kolbu). **BERGQVIST, JOHANSSON, CAMERA, GRANT, GRAESSER, BUCKNALL** m fl. Garrison-Carmichaels **A MASTER'S GUIDE TO BUILDING A BAMBOO FLY ROD !!** Judith Dunham & John Claytons utsökta **THE ATLANTIC SALMON FLY !!**

KLÄDER FÖR UTEFOLK !

NY JACKA FRÅN TOUCHSTONE!!!! FÖR JAKT, FISKE OCH UTEBRUK I ALLMÄNHET. 3/4 LÄNGD, VIND- OCH VATTENTÄT, FODRAD, HÖG HALS, HUVA OCH MÄNGDER FICKOR ! I ETT MATERIAL SOM ÄR TYST !! HI-COUNTRY HETER DEN !!

Men **TOUCHSTONE** har mycket bra kläder för flugfiskaren som vill fiska oavsett vädret. Mycket hög kvalitet till bra pris. **CHINOOK** heter den praktiska vadarjackan, "världens bästa", **TUNDRA** heter en "förlängd" version i 1/2 och 3/4 längd. Men man gör även fleecejackor, fiskevästar, byxor, mm.

Regal Flugbindarstöd av högsta kvalitet. "världens bästa" tycker dom som väl kommit in i tekniken. Håller alla krokare i ett "järngrepp". Oavsett krokstorlek! Snabbjobbat, enkelt och outslitligt. Bäst !! Det måste väl finnas något skäl till att proffsbindare som Torill Kolbu, Rolf Ahlqvist och Kent Johansson använder ett. Vi kan inte tänka oss ett bättre stöd. Och priset är lågt i förhållande till andra toppstöd.

SPRITE!!! Krok av högsta kvalitet. Kemvässade. Väl värda att prova. Från öring till laxtekrok! **BLIND EYE LAX !** Till dessa **SILK WORM GUT !**

"KOMMA IGÅNG PAKET" !! Vi plockar ihop bra spön, rullar, linor & tafs. Och till ett mycket bra pris. Även om det inte är säsong, så lönar det sig.

BESTÄLL VÅR PRISLISTA. I DEN FINNER DU MYCKET MERA TILL BRA PRISER !!

ELGECO

Box 8012 S-421 08 Västra Frölunda Sweden
Tel 031-473560 Fax 031-493581

Böcker

om fiske, jakt, djur och natur.
Nya katalogen med ca 1000 titlar snart klar.

Antikvariat Viking

Leif Erixon,
Box 90024, 974 26 LULEÅ, Tel 0920-613 11

Royal Coachman Auktion 27/4

Fiskeredskap & Böcker
Sista inlämningsdag 15/3
Kungsholmsgatan 12 - 08-652 22 22

GLÖM INTE!!!

... att anmäla din nya adress när du flyttar. Då kommer tidningen fram även i fortsättningen.

Skriv till

FLUGFISKE I NORDEN
Violg 7, 343 34 ÄLMHULT
eller faxa 0476-160 64

19/7-25/7
25/7-31/7

FÖLJ MED PÅ FISKEÄVENTYR TILL HEIKA I PITEÄLVEN!

Mängder av stridbar harr och även öring. Förutsättningar för både den kräsne flugfiskaren och nybörjaren. Fisket är speciellt koncentrerat mot torrflugefiske under de massiva nattsländekäckningar som sker under de ljusa julnätterna.

OBS! BEGRÄNSAT ANTAL PLATSER!

- Personlig guidning.
- Bil- och båttransporter.
- Ink. i Moskoselskäta.
- Fiskekort.
- Helpension.

INFORMATION OCH BOKNING:
046-14 24 32
090-19 07 51

Företag sökes...

- som vill utveckla nya idéer inom sportfiske
 - som vill ha hjälp med marknadsundersökningar, marknadsföring och försäljning inom sportfiske
- Ring** Pär Fredriksson tel: 010-6831255

MED FLUGSPÖ I HARRLANDET.

Följ med författaren **Gunnar Westrin** på fem dagars flugfiske på Sandålandet, sommaren-96.

Information: Råneälvens Vildmarksservice AB.
Paul Johansson; 0924-500 24.
Peter Henriksson; 0924-551 95, 010-650 30 93

Hyr min stuga

(8 bäddar, veckobasis) och fiska gratis i Trysilelven vid Plassen.
12 km strandlinje.
Se artikel i FiN nr 5/6-94 sidan 16.
Tel: 0047 62456012

BRODERADE TYGMÄRKEN

Ring/skriv för upplysning och pris
Tel. 040-49 65 33
Fax. 040-49 78 30

ab Carrek

Box 14019, 200 24 Malmö

Norrlands enda renodlade fiskemässa

Ett skräddarsytt tillfälle för redskapsförsäljare, marknadsförare av fiske och övriga verksamma inom området. **Tag chansen** att möta precis rätt målgrupp och träffa såväl nya som gamla kunder. För ytterligare information om denna träffpunkt för fiskare, bokning av monterytta mm, kontakta oss!

Expolaris Kongresscenter tfn: 0910-736 000
fax: 0910-736 010

Köp, Sälj & Byt

De första fem raderna under denna rubrik är gratis för FiN:s prenumeranter. Ytterligare rader debiteras med SEK 30:- per rad. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinnjett.

Annonser, vars innehåll tyder på någon kontinuerlig verksamhet i inkomstsyrftas endast emot av FiN prenumeranter såsom betalda radannonser.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Violg. 7, 343 34 Älmhult, fax 0476-160 64. Uppge namn o fullst adress!

Betalda annonser:

Säljes: Stor flugbindutr, tupp- & J-Cocknackar, FiN 79-83, böcker, spön, rullar m m. Tel (S) 08-26 24 89.

Säljes: A: Sage 490LL 9' #4-5, 4-delat. B: Scoot 7' #4(5), 3-delat. C: Winston 8,5' #4(5), 3-delat. D: Fisher GT-40 9,6' #5-6, 4-delat med två extra handtagsdelar för alternativa längder 8,11' samt 7,3'. E: Patagonia 'Vertical Pocket' väst. F: Winston sliding-ring rullfäste, nickelsilver/zebra-wood. Prisidé: A: 2 250:-, B: 1 750:-, C: 2 525:-, D: 2 475:-, E: 375:-, F: 400:-. Lars, tel (S) 0501-188 32.

Säljes: Fluestang G Loomis IMX 10' #4-5, 3 000,- (4 695,-). Fluesnelle Maryat MR 7,5, 1 000,- (1 895,-). Henvendelse Terje, tel (N) 62343273.

Säljes: Fluestang G Loomis IMX 10' #6-7, 3 000,- (4 795,-). Fluesnelle Maryat MR 8,5m/ekstra spole, 1 500,- (2 990,-). Henvendelse Terje, tel (N) 62343273.

Säljes: Fluestang G Loomis GLX 10' #8-9, 4 500,- (6 395,-). Fluesnelle Maryat MR 9m/2 ekstra spoler, 2 000,- (4 285,-). Henvendelse Terje, tel (N) 62343273.

Säljes: På grund av sjukdom säljer jag följande flugfiskeutr.-spöna, västar, linor, vadarstav/delb./, hattar, regnkl., flugor, askar, flugb.mater. m m. S Bansen, tel (S) 011-873 06 eller 0122-410 51.

Säljes: Flugspö. Daiwa alltmor 10' #7-9 m fightingbutt + rulle Flymax 389 inkl Backing och Masterylina WF8F. Pris: 3 000:- anv ca 20 tim (nypris, spö: 4 800:-, rulle: 599:- = 5 399:-). 2 st spolar Dacron 600 4 DS, 80 LBS. Pris: 400:-/st (nypris: 1 050:-/st). Johan, tel (S) 090-17 84 25.

Köpes: Fenwick Ironfeather 9' 2-del #6-7. Mint Cond. Ulf, tel (S) 040-97 03 27, alt 0523-343 12, kväll.

Säljes: 2-hands, Tri-cast T-800 12' #9-11. Testat i FiN nr 3 juni -91. Använt 5 ggr, som nytt! Nypris -91, 3 000:-, säljes för 1 500:-. Midde, tel (S) 0470-454 46.

Säljes: SAGE G3 7100 RPL 3 delat nytt 3 500:-. SAGE spön byggda på G3 klingor, 490, 690, 890 fyrdelade 3 500:-/st. 286, 596 2 delade 3 000:-/st. 14-16 fots laxspön från 4 200:-. Alla spön är nya och i mycket fint skick. Ring för info. Kenneth, tel (S) 08-512 922 93.

Säljes: Sage Graphite 14' - 3 GSL #10-11, 2 500:-. System II 1213 med extra spole #10-12, 1 200:-. Bringsén Exklusiv 16' #10-12 och Salomon Shadow #10-12, 3 500:- tillsammans. Anv 1 säsong. Ny skick. Lennart, tel (S) 0476-138 69.

Säljes: Orvis, 7,6' #3, 9' #6; RST M1 15' #10-11; Powell IM6 7,9' #4; 9' #5, 8,3', 9' #5, 9' #6; Powell Sca. 9' #4, spec 10' #7; T800 13' #8-10; Winston IM6 9' #3, 3-del 9' #4, 3-del 9' #5, 9' #7; Hardy Smuggler De-Luxe 8,3' #5; Kingfisher 7,6' #4, 9' #7; Fisher GT-40 4-del 9' #4; Rackelhannen 10' #3-7; UFM 9' #7. Desiré, tel (S) 08-92 76 89.

Säljes: SAGE GIII 6100 10' #6 2-del, custombyggt med enbenta snakeringar - nickelsilver rullfäste 2 300:-. ELGECO HiP 9,6' #6-8 3-del, snabbt spö 1 400:-. Stefan, tel (S) 031-41 74 21.

Säljes: Stor laxrulle Martin M12 D, 650:-. Mindre lax/havsöringsrulle Martin M9 D, 575:-. Båda är oanvända. Tel (S) 054-85 34 92.

Säljes: Splitternytt G Loomis IMX 5-6, 9'. Bättre finish än fabriksb. Loomis, ädelträ-rullf. och enbenta snake. Du får ditt namn inlackerat på klingan. Pris 3 800:-. Peo, tel (S) 0660-186 37.

Säljes: SAGE 896 G4, 9,6' #8-9, ett verkligt kanonspö till bra pris. Använt endast ett fåtal gånger som nytt. Ring Ola, tel (S) 042-26 04 94.

Säljes: Masterline Classic DT4F 200:-. Masterline Oxbridge WF5F 100:-. Air Cel WF8F 100:-. Elgeco Standard WF7F 100:-. Air Cel ultra 2 EF6F Bass 100:-. + pf & frakt. Christer, tel (S) 0250-142 66.

Säljes: Kvalitetsflugor, torr, våt, streamer, puppor m m. Supertorrflugan för harr, öring & regnbåge m m. Katalog skickas gratis på begäran, bifoga endast returporto (3.70:-). Jimmy Holm, Hedemoravägen 25, 738 35 Norberg. Tel (S) 0223-210 84.

Säljes: Powell Woodriver flytring med Caddis fenor. Plus pump och ankare. Nypris 5 000 kr. Mitt pris: 3 200 kr. Powell Long reach 9,6' #5-6 som nytt! Pris: 2 800 kr. Tel (S) 031-69 45 90.

Selges: Kassnar Windsor Graphite 9' #6-7, brukt en säsong. Pris: 750:-. Tel (N) 74821761.

Köpes: Rec Precision, Pebeco 4 o 5, Mäsingrullar Hardy, Farlow etc. Ring Hans-Erik, tel (S) 060-12 52 91 bost, 060-12 78 70 arb.

Säljes: Halva fluglinor, nya 175:-. Cortland 444 sjunk II DT11. Masterline, normalsjunk DT 10. Masterline flyt DT 11. Kent, tel (S) 0471-201 11, 0454-508 76.

Säljes: LAMSON LP4 + extraspole + fodral 1 800:- (4 635:-). LP5 + extraspole + fodral 2 100:- (4 965:-). Tel (S) 0226-200 78.

Säljes: Mörrumkonst Nr 18/300 10 akvareller, hela serien 1985-95 alla med passepartout och lika träramar konstnärer som Brusewitz - Smedman m m. Önskat pris 7 000:-. Kan diskuteras. Hela serien samlatallriken Sportfiskaren 1975-86, 12 st varav 4 fluga, konstnär Rolf Heinvall 1 500:-. E18. Tel (S) 08-711 77 05.

Säljes: G-Loomis GL-3 14' #9-10 inkl tub o livst. garanti. Obet. anv. Nyskick. Nypris 5 000:-, sälj för 3 800:- + post.avg. Tel (S) 021-84 00 36.

Säljes: Salmo Salar: Krokfiske 1883. Schröder: Vägledning i fiske 1906. Tel (S) 0303-552 35.

Säljes: FiN 89-94, nyskick 100:-/årgång. Håkan, tel (S) 08-649 62 04 kvällstid, tel.svarare annan tid.

Säljes: Alla fyrdelade, så klart! Orvis Tight Loop 8' #3-4 2 200:-, Combi-del (6,11' #2-3) 300:-. Thomas & Thomas XL 9' #6-7 2 800:-. GUSA 9' #7-9 lätt, men kraftfullt havsöringspö 2 500:-. Tel (S) 026-61 05 77.

Säljes: Flugrullar och linor! Ryobi 335MGS 200:-, X-spole 100:-. Ultra II WF5 (flyt) obetydligt beg 200:-. Ultra II 1/2 DT5 (flyt) 100:-. Ultra III DT7 (flyt) ny 250:-. Masterline WF5 (sjunk) med flätad skjutlina 150:-. Campingtält 2-mans ryggås 250:-. Tel (S) 026-61 05 77.

Selges: G Loomis IMX9 #4, selvbygg pris 2 000 SEK. Loop Grafitt M/Lee Wulf 4-5 700 SEK. Spö + hjul + snöre anv ca 10 dagar, nytt 95, samlet pris 2 500 + frakt. 40 YDS-Ultra 3 #10, DT, anv 1 uke 250 + porto. Tel (S) 040-39 51 53.

Selges: Ny Fenwick Royale 906, (9' #6, grafitt III, ord pris: Nok 2 695,-), selges for Nok 1 700:-. Snörer: Fenwick World Class Trout WF 7 F (long belly) og Teeny WF 3F, begge minimalt brukt: Nok 200.- pr stk. Terje Bomann-Larsen, tel (N) 32 73 60 19.

Säljes: Flugspö Kolkusen Splitcane Adolffsson/Boström 7,3' #4. 2 toppar + 2 tuber, 3 000:-. (Nypris: 6 900:- utan tub). Utmärkt strömmattensspö i utm skick! Ring Sune, tel (S) 0581-105 08.

En CdC-puppa för regnbågen

Av Mikael Eriksson

Jag köpte några flugor bundna med fjädrar av Cul de Canard och fiskade med dem i somras och läste därför artikeln om CdC-flugor i FiN:s decembernummer med extra intresse. Även jag blev nämligen helt förbluffad över hur bra dessa flugor flyter och bestämde mig därför att binda upp några dussin i olika modeller till höstens regnbågsfiske. Men CdC-fjädrarna visade sig vara ganska svåra att hantera, och mina första försöksflugor såg inte allt för vackra ut jämfört med de köpta flugorna.

Bäst lyckades jag med kläckare och andra flugor, där jag endast band in mindre buntar av CdC. Det behövs heller inte några större mängder av denna speciella fjäder för att påtagligt öka en flugas flytförmåga, och precis som det står i FiN, så är det säkert fjädrarnas säregna struktur som gör att de håller luft i mellanrummen mellan de små bistrålarna. Det omtalade "naturliga" fettet var i alla fall borttvättat ur de färgade fjädrar jag köpte. Men man ser tydligt hur fiberstrukturen framträder när man fettar in fjädrarna på nytt. Det ser helt annorlunda ut än då man fettar in ett vanligt hackel. De små taggarna klibbar inte ihop, utan griper in i varandra och bildar ett virrvarr av små hålrum, som håller luft, och fettet hjälper till att stöta bort vattnet. Allra bäst tycker jag om det naturliga ankfett, som säljs i små burkar. Det är inte lika klibbigt och ger inte samma störande film på vattnet som torrflugemedel med lösningsmedel.

Efter att ha bundit diverse kläckare, så började jag experimentera med oli-

Min fjädermyggpupa med gältofs och thorax av CdC.

ka fjädermyggpuppor till höstfisket efter regnbågen. Det finns ju inte så mycket annat som fortfarande kläcker på senhösten. Det var naturligt att binda in en kort bunt ljusa CdC-fibrer som gälar på fjädermyggpuppans huvud, men jag kom snart på att de mjuka fibrerna också gick utmärkt att spinna runt bindtråden istället för vanlig hårdubbing. Jag gjorde så och byggde upp en kula som ett thoraxparti på mina puppor. Ibland lät jag också 2-3 längre CdC-fibrer sticka ut som halvt utvecklade vingar, som fastnat i ytfilmen och därmed bidrar till flytkraften.

Bakkroppen lindade jag endast med bindtråden – främst brun eller olive – och följde sedan efter med en tunn ribbing för att imitera fjädermyggpuppans segmenterade kropp. Ribbingen var oftast en svagt gul bindsilketråd, men ibland har jag också använt en tunn koppartråd. Den slanka bakkroppen ger därmed inget motstånd i vattnet, utan sjunker genom ytfilmen, så att myggpuppeimitationen fångas upp och hänger lodrätt i det infettade och luftfyllda bröstpartiet.

CdC är ju ett förhållandevis nytt flugbindningsmaterial på våra breddgrader, även om det använts av flugbindare i andra länder under många år. När det nu kommit också till oss, så finns det all anledning att experimentera med det för flugor, som är aktuella i våra vatten, för att finna lämpliga användningsområden. Det vore därför spännande om även andra flugfiskare berättar om sina erfarenheter av CdC-flugor, och om man bundit några egna specialmönster.

Ett är emellertid säkert; CdC har unika egenskaper. Det finns därför all anledning att uppmärksamma de nya fjädrarna och börja använda dem i vår flugbinding!

Det gläder mig att fler nordiska flugfiskare börjar komma underfund med Cul de Canard flugornas fina egenskaper. Som jag skrev i FiN:s decembernummer, så har jag haft mycket fina fisken med dem, och jag har också funnit att de i vissa sammanhang är helt överlägsna traditionella flugor. Mikael Eriksson efterlyser erfarenheter från FiN:s läsare, och jag vill bara understryka att alla är välkomna att sända in exempel på flugor bundna med CdC till redaktionen tillsammans med en kort berättelse om deras tillkomst, så kanske vi kan göra ett bilduppslag med de mest spännande kreati-
onerna i något kommande nummer.

Gunnar Johnson

Vackert färgad juliröding.

Röding i blanka vatten

Råsto-området är välkänt för sitt fina fiske. Men inget går upp mot att finna rödingen och locka den med torrfluga på ett "eget" blankt fjällvatten...

Text & foto: Sven-Erik Åberg

Vänta! Jag tyckte att jag såg ett vak i bäcken. Vi bara skakade på huvudet. Bäckan vi just passerat var bara en halv meter bred och nästan torr.

Hasse stegade dock iväg ett par hundra meter till ett bredare, selliknande avsnitt av bäcken. Vi andra stannade kvar på leden. Det var efter midnatt och vi var på väg till tälten efter en härlig, lång fiskedag. Plötsligt ser vi Hasses spö spännas till en mjuk båge. Tröttheten är bortblåst och vi skyndar till för att bevittna Hasses kamp med något okänt bäckväsen.

Redan innan vi hunnit fram har Hasse en vacker röding i gräset. I det som vi i södra Sverige skulle kalla dike, finns alltså röding. När vi tittar ned i vattnet ser vi flera fiskar som patrullerar fram och tillbaka; några av dem är riktigt stora.

Genom att försiktigt lägga ut torrflugan på ytan kan vi studera exakt hur fisken reagerar. Någon attackerar men vänder strax under ytan. En annan tar flugan utan att tveka. Fiskarna är helt oskygga. Endast tafsens behövs för detta fiske. Vi tar upp ytterligare en fisk för foliestekningen i nattens brasa.

Kartan tas fram för studier. Bäckan är bara svagt utmärkt. En bit uppströms i bäcken finns en liten tjärn. Vi beslutar att gå dit för att se om även

stund och vandrar sedan vidare mot tälten och en lockande nattmåltid.

Finn din egen favorit-tjärn

Rödingfiske med torrfluga på blanka fjällvatten är nog det mest spännande fiske som finns. Hasse och jag från södra Sverige samt Roger från Skellefteå har tillsammans fiskat i sjöar, tjärnar och sel runt Råstojaure sedan 1987. Några andra fiskekamrater har gästspelat under åren.

I det här otroligt vackra landskapet finns hundratals vatten av olika karaktär. Alla innehåller harr, ofta i stor mängd. Rödingen finns också i de flesta vattnen, mängden och storleken är dock mycket varierande. Sommaren 1994 fångades en röding på över 7 kg i ett av vattnen. Tyvärr dock inte av oss och inte på fluga.

Under årens lopp har vi funnit några favorittjärnar, samtidigt som vi varje år upptäckt nya, intressanta vatten. Ett exempel är bäcken som beskrevs i inledningen.

Hedda Special 1, Hedda Special 2 och Råstoskräcken.

denna kan innehålla röding. Mycket riktigt, på den spegelblanka ytan ser vi två olika rödingstim vaka försiktigt. Dock är tjärnen så stor att de är mitt i, utanför kasthåll. Vi beundrar synen en

Vakfest i stilla vatten...

Två av de tjärnar som vi återkommer till vid varje resa till detta område är fiskemässigt väldigt olika. De ligger endast en knapp halvtimmas promenad från varandra. Den ena ger ett lysande rödingfiske mitt på dagen om vädret är vackert och vindstilla. Natte-tid, om det börjar blåsa (vilket det ofta gör) eller är regnväder blir fisket dåligt och tjärnen kan upplevas som död.

Då är det dags att vandra till den andra tjärnen. Där är fisket också bra vid vackert väder. Till skillnad mot i den första tjärnen fortsätter fisket att vara bra nästan jämt. Enda undantaget är när temperaturen närmar sig nollpunkten och det samtidigt blåser eller regnar. Ett problem kan dock vara att det finns en del harr, som ibland slukar flugan före rödingen.

Rödingen går i mindre stim

Rödingen uppträder ofta i små stim, som kan bestå av två till sex fiskar, sällan flera. När vattenytan är spegelblank ser man tydligt hur vaken från

stimmet rör sig över tjärnen. Detta sker ofta i fasta banor, där varje "varv" är ganska regelbundet. Det dröjer kanske 15 minuter innan fiskarna fullbordat ett varv; ibland mindre och ibland mer. Därför bör man vänta en stund och studera fiskarnas rörelsemönster innan fisket påbörjas.

Vaken är oftast mycket försiktiga och det kan vara omöjligt att avgöra storleken på fiskarna. Det har hänt att jag lagt ut en torrfluga framför ett stim som borde vara småfisk. När en fisk tar flugan och jag lyfter spöt för mothugg, blir ytan kokande av halvkilosrödingar som flyr åt alla håll. Trots den tillfälliga störningen fortsätter de kvarvarande efter någon minut sin patrullering. Samma små, försiktiga vak, medan jag samtidigt drillar min fisk.

Riktiga högtidsstunder får man när flera stim samtidigt patrullerar. Det har hänt att upp till fyra stim samtidigt haft sin "runda" inom rimligt kastavstånd. Då vill man helst bara sitta ned och njuta av anblicken.

Man behöver verkligen inte vara någon långkastare för fiske efter röding i dessa stilla vatten i "sandáslandet",

som Gunnar Westrin kallar området. Vid åtskilliga tillfällen har fiskar patrullerat endast några få meter ut från stranden. Ibland ser man till och med fiskarnas vita fenkanter nere i vattnet. Själva fiskarna är något svårare att se.

Samtidigt kan dessutom större fiskar (ofta ensamma) vaka längre ut. Dessa uppträder mera oregelbundet och är svåra att komma åt. Därtill är de mer kräsna när det gäller flugvalet och ratar de torrflugor som de mindre fiskarna oftast tar.

Rödingflugor

Efter några års torrflugefiske efter röding i samma område, är flugvalet relativt lätt. En säker kombination i flugasken är vad vi kallar "Råstoskräcken" och "Hedda Special". Båda är hackelflugor i färgerna brunt och svart samt i kombinationer av dessa färger. "Råstoskräcken" består helt enkelt av två hackel (ett brunt och ett svart) lindade över nästan hela krok-längden (storlek 14 eller 16). En röd tag

forts på nästa sida

forts från föreg sida

samt några hackelspröt som stjärt och du har en suverän rödingfluga.

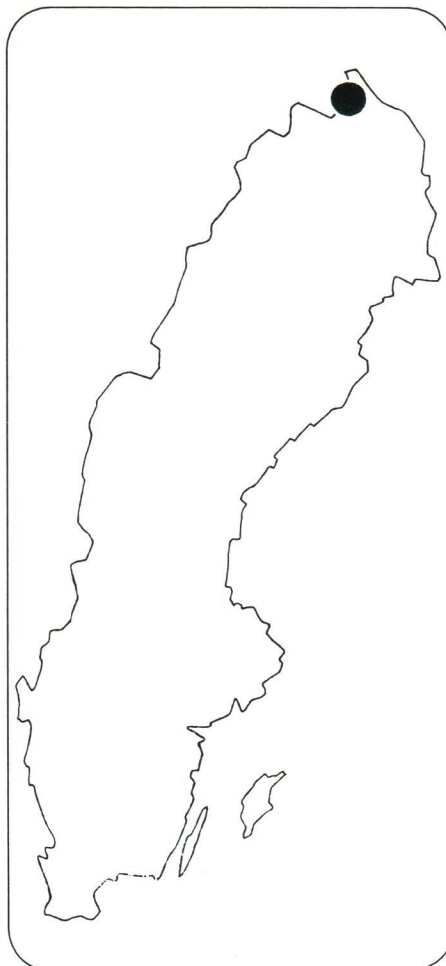
"Hedda Special" är en vanlig hackelfluga. Den kan göras med svart kropp och brunt hackel eller med brun kropp och svart hackel. Några hackelspröt som stjärt ökar flytförmågan. Båda färgkombinationerna fiskar mycket bra, men den ena ofta bättre än den andra en viss dag.

Nästa dag kan det vara tvärtom. Inbillning? Jag vet inte.

Egentligen vet jag inte vilka insekter dessa torrflugor imiterar. Vi har under åren experimenterat en hel del, utgående från de flugor som vi provade vid första turen till detta område.

Andra flugor vi provat på röding är Européa 12, Wickham's Fancy, Harkranken samt Hilla (som beskrevs i FiN nr 3 1994). Av dessa fungerar Européa 12 och Wickham's Fancy ibland. Harkranken tycks inte speciellt intressant för rödingen. Även de verkliga insekterna som ibland finns på ytan, klarar sig oftast utan att angripas.

Hilla provades första gången 1994. Anledningen var att några bastardsvärmare (Zygaena) uppenbarade sig vid strandkanten. Enligt litteraturen ska dessa insekter inte finnas så långt norrut, men nu fanns de i enstaka exemplar. En av svärmarna avlivades och kastades ut i vattnet. Den drev med vinden ut mot tjärnens mitt. Precis när den skulle driva in i krusningen

Råsto-området, som ligger norr om Kiruna, är vid sidan av rödingen också känt för sitt fina harrfiske.

från blankvattnet, vakade en fisk med ett våldsamt plask. Fisken var inte stor men den tog svärmaren mycket häftigt.

Trots vad som sägs av Lars Sundström i FiN nr 3 1994, är Hilla en mycket bra imitation av bastardsvärmaren. Eftersom jag bundit två exemplar strax innan resan till Råsto, knöt jag en på tafs. Flugan hann bara landa innan det plaskade till. Mothugget kändes perfekt men jag kände ingen fisk. Detta upprepades ytterligare en gång. Tredje gången var jag något okoncentrerad och missade mothugget så flugan fick ligga kvar. Efter någon sekund togs flugan i ett lugnare vak. Mothugg och fisken var fast. Efteråt fick jag intrycket att fisken i det första häftiga vaket försökt dränka den stora "insekten", för att därefter vända och lugnt sluka den. Det ska bli intressant att studera detta vidare vid kommande fisketur.

Vid fiske på blanka vattenytor är det viktigt att använda så klen tafs som möjligt. Flätad tafs ger enligt min mening ett märkbart sämre resultat. Fiskarna tar flugan även om man använder flätad tafs, men på ett annorlunda, försiktigare sätt som gör att man missar mothugget mycket oftare. Några av mina fiskekamrater säger att detta inte stämmer, men jag är personligen helt säker.

Ingen flätad tafs för mig vid torrflugfiske!

Caddis med vinge av sommarpäls från rådjur

Efter artikeln om hjorthårsflugor i FiN:s oktobernummer har Fly-Dressing i Huskvarna meddelat att man nu också tagit upp sommarpäls från rådjur i sitt sortiment. Det är skinn från augustijakten som på detta sätt blir tillgängligt som flugbindningsmaterial, tänkt bland annat som ett alternativ till elk för vingar på nattsländeimitationer.

Vid provbindning med det översända pälsåret visar det sig att det har en spänstig karaktär och inte låter sig tryckas samman lika mycket som vinterpälshåret från samma djur. Det fungerar därför till vingar på otrimmade flugor av typ Elk Hair Caddis, eftersom vingen inte reser sig allt för mycket. Men samtidigt var håren i det översända provet väl hårda och spänstiga – det vill säga aningen för lite porösa – för att kunna dras ner ordentligt med bindtråden. "Midjan" bakom flugans huvud blev därför aningen tjockare än med motsvarande mängd elkhår och de innersta håren i bunten tenderade att ligga väl lösa. Detta kan säkert skilja från skinn till skinn, men på de provbundna flugorna fick vingbasen säkras med lack för att sitta säkert.

Den bruna färgen gör emellertid materialet intressant och användbart till nattsländeimitationer, samtidigt som hårens spänst också gör dem lämpliga exempelvis till stjärtspröt på större torrflugor.

Red.

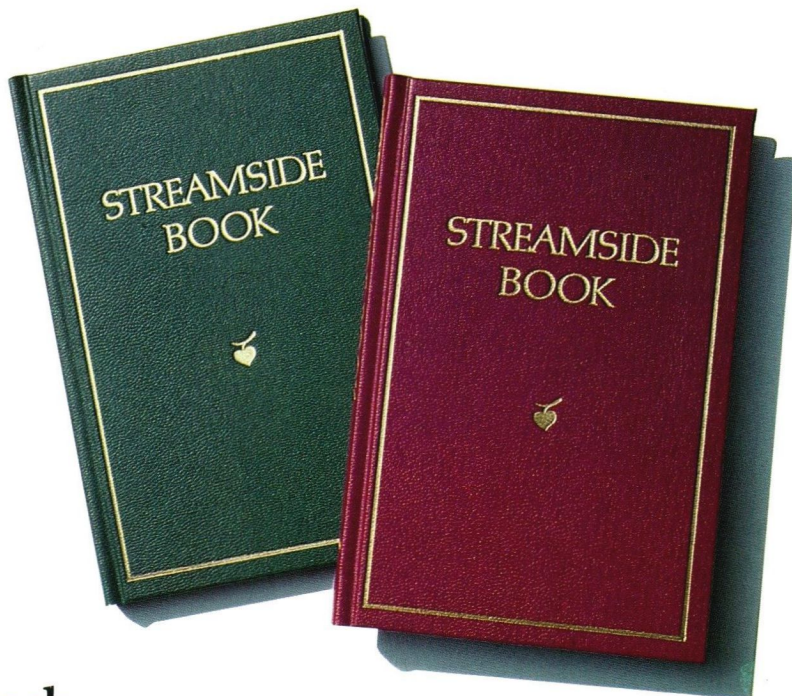
Planera Din fiskesäsong med böcker från FiN:s förlag

Fäst dina fiske- upplevelser på pränt!

Den bästa fiskeboken är den du skriver själv. Andras upplevelser går aldrig upp emot de egna. Därför har FiN tagit fram en STREAMSIDE BOOK med helt oskrivna blad...

Dagboken har formatet 11×17 centimeter för att lätt få plats i fiskejackans ficka och de hårda pärmar är klädda i ett smutsavvisande material för att boken ska tåla att följa med ut till strandkanten. Till inlagans 112 sidor har vi valt ett papper som är lämpligt att skriva och teckna på med både blyerts- och tuschpenna – men som också tål akvarellfärg.

FiN:s nya dagbok kostar endast 150 kronor. Glöm inte att ange röd eller grön färg på bokens pärmar vid din beställning.

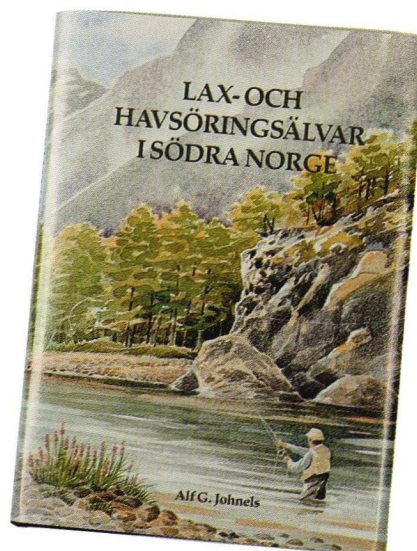

Guide till norska lax- och havsöringsälvar

Alf G Johnels – vetenskapsman och professor vid Naturhistoriska Riksmuséet – är också passionerad sportfiskare. Sina många resor längs norska älvar har han nu samlat i boken "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge" – till nytta och glädje för alla sportfiskare som söker sitt fiske i norska vatten.

Boken är uppdelad i två avdelningar. Den första behandlar det norska fjordlandskapet och dess älvar, något om laxens biologi, hur man läser fiskens ålder med hjälp av fjällen samt tankar kring hoten mot laxen och laxfiskets framtid.

Bokens andra del utgörs av en sammanställning över 198 norska lax- och havsöringsälvar från Oslo-området och upp till Trondheimsfjorden med kommentarer om fiskförekomst, fiskbara sträckor, fångststatistik och annat av intresse för den besökande sportfiskaren, tex mängder av mindre älvar, vilka är i det närmaste okända för den fiskande allmänheten. Som FiN-prenumerant köper du boken till reducerat pris – 220 kronor.

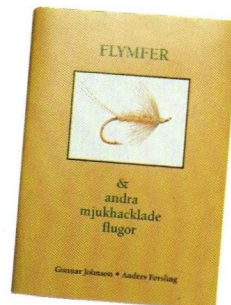

Flymfer & andra mjukhacklade flugor

Här kan du läsa om de mjukhacklade flugornas utveckling från Stewart och Skues över till den amerikanska skolan med Leisenring och Hidy. Boken beskriver också hur du väljer material och hur du binder en äkta flymf. Författarna – Gunnar Johnson och Anders Forsling – delar också med sig av sina egna, mångåriga erfarenheter av fiske med dessa speciella flugor.

Flymf-boken innehåller dessutom en unik 16-sidig bilaga med färgbilder från Leisenrings "Färg och Materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy.

Specialpris för FiN:s prenumeranter – 162 kronor.

Samtliga böcker kan beställas från: *Flugfiske i Norden*, Violgatan 7, 343 34 Älmhult. Telefon 0476-160 90. Porto och postförskottsavgift tillkommer.

Tankar på strandkanten

Tjejen från vidderna

Viddernas vandrare eller tjejen från vidderna hette jag på min första arbetsplats. När jag jobbade i skogen på vintrarna fick jag heta "den där lilla jäveln". I mina föräldrars hemtrakter har jag alltid hetat Svedvalls Martins minsta. När jag fiskar stoppar jag håret under kepsen och får heta Jonny Boy, blir bjuden på både snus och pilsner utan knussel ända tills mitt rätta jag blivit avslöjat. Inger vet jag knappt själv vem det är...

Det är annorlunda att vakna i stugan i Kurravaara som ligger ovanför Kiruna och nedanför Torneträsk. Stugan ligger på en udde vid Torneälvens strand. Jag gör som alla andra först på morgonen, går på toa. Men den här toan har ett fönster i sitthöjd och jag hör vind och vågskvalp och jag ser blå fjäll med vita snöfläckar och ett magiskt solsken som tycks komma från alla håll samtidigt. Ja, redan vid morgontoaletten är jag saligt gripen av och förlorad till midnattsolens vildmark. Den blåaste himmel med skimrande solljus i Torneälvens ytspegel.

Jag packar ryggsäcken, spö, fiskeväska, tar kepsen på och lastar i kanoten. Glider tyst ut på älven där harr och sik vakar överallt och, alltid utom räckhåll, vakar storöringar. Men flugspöt får ligga orört ett tag till. Det har blivit som en tävling med mej själv hur länge jag kan njuta naturens skådespel utan att blanda mej i. I bland smyger jag omkring både länge och väl så här, och då händer det att något stort plaskar till inom räckhåll. Då släpper spärren. Jag försöker se helt oberörd ut, men hjärtat sitter i halsgropen, blodet pulserar i tinningen och fingrarna skakar när spöt ska sättas ihop och fluga knyts på. Men nu får spöt vila lite till.

Kanoten landar i dvärgbjörksnåret på andra sidan älven och jag sitter kvar en stund och betraktar ett fantastiskt myller av myggsvarmar. Inte konstigt egentligen med så mycket våtmarker och vatten överallt. Ju mer mygg ju bättre förutsättningar för en lyckad fiskeupplevelse.

Jag tar fiskeväsken i en rem runt midjan, ryggsäcken på och spöt i handen. Det tar inte lång stund att gå över till nedre Vuolosjaur, men här får jag plocka fram US sprayen det första jag gör.

Den stora Vuolos lär vara mycket djup på sina ställen, men här vid utloppet ser jag botten långt ut i det klara, kalla vattnet. Vuolosbäcken rinner och porlar, forsar och sprutar, virvlar och skvätter för att förena sig med Torneälven nedanför. Här står ett minnesmonument från en 1700-tals kvarn, men något annat spår av människor kan jag inte upptäcka.

Efter någon timme vid bäcken knorpar min mage, så jag går ner till ett lugnvatten, en hölja halvvägs ner efter bäcken. Snart sprakar en tjärdoftande eld under en sotsvart kaffepanna. Från skogen kommer dallrande dofter av tallbarr och skvattram som blandar sig med bäckens friska "allt som hör till vatten doft".

Själv doftar jag redan riktig skogstamejfan...

Inger Svedvall

Flugfiske
i Norden

Nr 1 feb 1996
Årgång 18

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

PRENUMERATIONER, BESTÄLLNINGAR, ANNONSER, KASSA: Anne-Marie Skarp, Violgatan 7, 343 34 Älmhult, tel. 0476/160 90. Fax 0476/160 64.

REDAKTION: Gunnar Johnson, Box 22, 570 20 Bodafors, tel 0380/311 25.

Prenumerationspris: för kalenderår 1996 SEK 270 i Skandinavien, SEK 370 i Europa och SEK 440 i övriga världen. Våra postgironummer är: i Sverige 10794-6 i Danmark 5 00 21 33 i Finland 1099 515 i Norge 0806 1931377.

Payment from abroad by eurocheque or international money order in Swedish crowns payable to Flugfiske i Norden, Box 770, S-251 07 Helsingborg, Sweden.

Zahlungen aus Deutschland auf Postgiro Nr 5993 12-205, Hamburg, Bankleitzahl 200 100 20.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA SKRIFTLIGT NÄR DU FLYTTAR. UPPGE OCKSÅ ALLTID GAMLA ADRESSEN.

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmanrätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 770, 251 07 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nummer om året, fördelade på tre på våren och tre nr på hösten/förvintern.

Sättning: Art Graphia AB.
Repro: Reprografen AB.
Tryckt 1996 hos On Paper, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 2 av Flugfiske i Norden 1996 beräknas utkomma i april.

PRESENTTIPS FRÅN FiN

FiNs Slips blå med vita sländor Kr 140:-

FiNs Tygmärke m gyllene slända, oliv Kr 20:-

FiNs Dekaler

gul (fästes utanpå spötub el bil) Kr 10:-

rund (fästes på insidan av rutan) Kr 10:-

FiNs Brevmärken sign Gunnar Johnson

1 ark om 20 märken Kr 15:-

3 ark Kr 40:-

FiNs emaljmarke nål

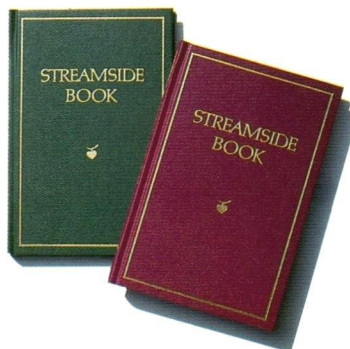
Kr 35:-

Vykort

5 dubbla kort m kuvert (Öring av T Gustavsson) Kr 20:-

9 olika motiv m kuvert (av G Johnson/ A Forsling) Kr 25:-

ark om 16 flugor Kr 40:-

FiN:s nya "STREAMSIDE BOOK", 11x17 centimeter och 112 sidor, går lätt ned i jackfickan. I denna fiskedagbok kan du göra egna, värdefulla noteringar: flugmönster, adresser, kartskisser och skriva små berättelser från dina fisketurer.

Pris: SEK 150:-

Boken DAGSLÄNDOR I ÖRINGVATTEN av Boström/Bengtsson i fickformat och skinnomslag 3:dje uppl

Kr 200:-

FiNs Pärmar vinröda m guldskriften "Flugfiske i Norden" på ryggen, ej årtal

Kr 40:-

FiNs årgångar äldre/år

Kr 200:-

2 årgångar, best samtidigt Kr 350:-

3 årgångar, dito Kr 475:-

FiNs årgångar äldre inbundna/år

Kr 390:-

2 el fler, best samtidigt Kr 360:-

FiNs Självhäftande vykortsetiketter

20 st/förpackning Kr 25:-

FiNs Lösnummer äldre årgångar/nr enkel

Kr 40:-

Dubbelnummer gäller ej 79-81 dubbel Kr 60:-

Prenumerationer på FiN som gåva ber vi Er ringa vårt prenumrationskontor

Kr 270:-

Mörrums alla Pooler Poolförteckning och beskrivning av Domänverkets fiske i Mörrum

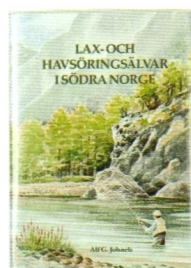
FiN-pris Kr 70:-

FiNs 15-års Index en innehållsförteckning över samtliga nummer av FiN 1979-1993 m alfabetisk förteckning över förekommande flugor, fiskevatten etc

Kr 40:-

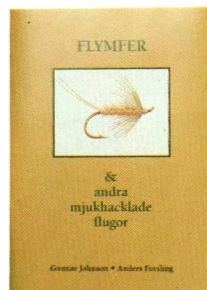
FiNs dubbelprenumeration får Du dels vanliga pren under året samt lite in på nyåret får Du en inbunden årgång

Tillägg Kr 350:-

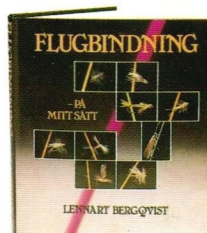
Alf G Johnels: "Lax- och havsöringsälvar i södra Norge". Den självklara fiskeguiden för alla som fiskar lax i Norge. 198 lax- och havsöringsälvar från Oslo-området till Trondheimsfjorden redovisas i text och med översiktskartor.

Pris: SEK 220:-

Gunnar Johnson, Anders Forsling: "Flymfer". Denna bok på 128 sidor är ett vidarearbete med gamla mästare. De sista 16 sidorna utgörs av James E Leisenrings "Färg och materialbok" med en personlig introduktion skriven av Pete Hidy.

Pris: SEK 162:-

Lennart Bergqvist: "Flugbindning på Mitt Sätt". Den nya flugbindarboken, som redan har hunnit bli en klassiker. 350 färgbilder visar flugbindning - steg för steg.

Pris: SEK 400:-

Ang beställningar adresseras till: FLUGFISKE I NORDEN, Violg 7, 343 34 ÄLMHULT. Varorna sänds mot postförskott. Porto tillkommer. Har Du några frågor är Du Välkommen att ringa på tel 0476-160 90 el fax 0476-160 64.

DU SOM HAR FLUGFISKET NÄRMAST ♥ HJÄRTAT

Här är specialtidningen för dig! I sex nummer om året får du möta de bästa flugfiskarna i Norden. De skriver, fotograferar och tecknar om allt det, som gör flugfisket till en givande, spännande och lärorik upplevelse året runt.

LÄS OM: flugmönster • flugbindningsteknik • bra fiskevatten • fiske- & miljövård • spännande fiskeskildringar • rapporter från flugfiskevatten • spöbyggnad • mm, mm. Allt samlat i en unik tidskrift med annorlunda layout, förstklassigt färgstryck och hög papperskvalitet!

DU SOM KÖPER LÖSNUMMER:

Missa inte chansen ~ PRENUMERERA! ♥

Flugfiske i Norden

– den enda tidningen med bara flugfiske

Flugfiske i Norden, Violgatan 7, S-343 34 Älmhult
Telefon 0476-160 90. Fax 0476-160 64